

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 20 Din
polletno 120 Din
celoletno 240 Din
za inozemstvo
mesečno 35 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 D

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
I stolp, peti vrsta
malih oglasov po 150
in 2 D, večji oglas
nad 45 mm višine
po Din 250, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
a. Pri večjem o
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prezniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, ne frankirana
pisma se ne sprejemajo - Uredništva
telefon št. 2050, upravnništva št. 2325

Političen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Celovški
račun: Ljubljana Stev. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevski št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Zakaj za uradništvo?

Od mnogih strani se je že slišalo vprašanje, zakaj hodi SLS tako z rokavicami okrog uradništva zakaj ne izmenja vsaj na odločujočih mestih gospode, ki so v skrajni opoziciji proti SLS in zakaj ne gleda pri nastavljanju novih moči na politično pristaštvo, da bi se torej ozirala na sistem, kot ga je uvedla v Sloveniji Žerjavova stranka, ko so bili vsi količjak pomembni politični nasprotniki brzojavno prestavljeni oziroma odstavljani. Tudi v hrvatskih listih se mnogo bere o tem. Zlasti pa v Sloveniji, ko je bil mogoče celo slučaj, da se je zdelo, kakor da se javnost zanima za to, če ni dobil neki gospod dr. Spiller-Muys, politično vse preje kot pristaš SLS, službe pri oblastnem odboru, za katero se je potegoval. Na drugi strani pa se čujejo pritožbe, zakaj ne poseže SLS vmes, kjer njeni nasprotniki-uradniki in opozicionarci sabotirajo njeno delo oziroma se zapostavljajo pristaši vladne stranke SLS.

Naj nam bo dovoljeno ob tej priliki ponovno začrtati osnovno smer, kot jo zastopa v našem javnem življenju, kar se tiče uradništva.

SLS je ljudska stranka; stoji na stališču, da je ona radi naroda, ne narod radi nje. Na ta narod pa gleda vedno v celoti. Tip moderne, povojne upravljajoče države pa je ta, da je tudi v še tako agrarnih državah postalo uradništvo važen činitelj javnega življenja, ne samo radi številčne, ampak tudi dejanske moči, ker smo, hočeš-nočeš, zašli v formalistično-zvezano življenje in na pota najrazličnejših inštant. Pa tudi, če bi tega pojava ne bilo, s čimur računati bi ne bilo realno, bi uradništvo obstajalo, četudi v manjšem številu in manjši moči. Življenje ga v tej ali oni obliki zahteva; je bistveno sestavni del naroda, ga moramo priznati. Ljudska stranka, ki gleda na narodno celoto, vidi v njem radi inteligentne izobrazbe še posebno službo za ljudstvo in ga mora držati ravno s tega stališča na visoki moralni in strokovni kvalifikaciji.

S tega stališča so logična nadaljna sklepanja. Ker gleda ljudska stranka na delo za državo in ljudstvo, ji mora biti pri presoji, kdo to dela, merodajno in prvi vrsti delo, šele v drugovrstnem pomenu pa politično pristaštvo dotičnega. Samo ob sebi umevno pa je, da mora od uradništva zahtevati, da se svoje službe splošnosti v prid zaveda. Le tako je namreč mogoče idealni pogon, ki terja veliko od posameznika, ko nova država šele oblikuje svoje lice; le tako je mogoča ljubezen do stanu, do pravega strokovnega napredovanja, požrtvovalnost do države in ožje domovine; da vidi v svojem delu na celokupnosti nekaj velikega, v državi nekaj, kar naj izpolnjuje veliko vlogo med drugimi državami, v ljudstvu pa bistveno sestavni del sebe in obratno.

Brez dvoma bi bilo idealno, če bi se radi tega osnovnega načela tudi uradništvo politično organiziralo v tisti politični stranki, ki je ne samo po svojem programu, ampak tudi dejansko resnična predstaviteljica slovenskega naroda, v položaju odločujoče vladne stranke še posebej. Političen nazor je namreč v modernem državljanu, v demokratični državi več, ki ga s somišljeniki vseh stanov in naroda najožje družijo s splošnostjo, ki rodi zaupanje in plamt ljubezen do dela in požrtvovalnosti. Če pa to v Sloveniji še ni slučaj, ali naj SLS odstopi od svojega osnovnega programa — dela splošnosti v prid?

Nikdar in nikakor ne! Zato naj ne mislijo listi uradniki, ki hočejo sabotirati splošno ljudsko zamisel SLS nekaterim demokratom v prid, da se bo to stanje obdržalo. Naj ne mislijo gospodje, ki se norčujejo z vladnega položaja SLS in šikanirajo, odstavljajo in prestavljajo ravno pristaše SLS, utihotapljuje akte in podpise, zaklepajo akte v miznice, ki se trudijo dokazati, da je SLS brezpomembna opozicijska stranka izpa časa PP-režima, da ostanejo ti slučajni neopaženi! Naj ne mislijo, da bodo s starimi metodami med ljudstvom usilili mnenje, kot da je stranka napram takemu uradništvu brez moči. Vse je znano!

Kakor je SLS dosledno trebila povsod, kjer se je pokazala pijavka, ne bo odnehala tudi pri uradništvu, dokler se ne zlije — bodisi te ali one politične pripadnosti! — z narodom v poštno in delovno ljudsko celoto!

Nuncij Ciriaci pri Masaryku. Prezident Masaryk je v slavnostni avdiaciji sprejel novega papeževega nuncija Ciriacija, ki mu je predložil svoja poverilna pisma.

Sedanja vlada - edina pot

r Belgrad, 12. maja. (Tel. »Slov.«) Včerajšnja seja radikalnega kluba, ki je prinesla končno veljavno rešitev, je predmet splošnih komentarjev. Večina politikov je mnenja, da je na včerajšnji seji NRS-kluba sprejeta resolucija presekalna vse intrige, ki so se delale na račun nekakega nezadovoljstva posameznikov v NRS. Mnenja so, da je vlada dobila popolno zadoščenje in da bo odslej tudi NRS klub enotno podpiral vlado v njenem delu. O tej resoluciji nam je ugleden radikal izjavil sledeče:

»Naše težnje gredo za tem, da se ne izzivajo nobeni novi spori in dobro je, ker smo v tem uspeli. G. Vukičević se je izkazal kot odlični taktik. Vsi, ki smo mnenja, da vodi dobro politiko, smo sedaj v ugodnem položaju naglasiti to njegovo uvidevnost, ker je pokazal željo, da ne želi borbe proti svojim osebnim nasprotnikom. V resoluciji se je povedalo vse, kar je bilo treba povedati. NRS je pri izvajanju državnega programa enotna. To najbolj kaže resolucija. Obenem stavlja v prvo vrsto tista vprašanja, ki so važna za državne interese. Značilna je tudi Vukičevićeva izjava, da se z njim strinja g. Stanojević. Iz tega se najbolje vidi, da on ni proti glavnemu odboru, marveč zanj. Seveda je on za pravi glavni odbor, ne pa za glavni odbor, ki ga predstavlja par politikov, ki niso aktivni. Vukičevićeva politika se je odobrila. Njegova teza je zmaga. Namreč teza, da je vladna politika dobra in da je današnja kombinacija najboljša, ki jo lahko imamo v danem trenutku.«

Slične komentarje o današnjem položaju prinaša tudi glavni organ DS. V uvodniku pod naslovom »Edina pot« piše med drugim sledeče:

»Koalijska vlada, ki je danes na čelu državne uprave, se lahko smatra kot rezultanta splošnega političnega položaja, ki je obstojal pred to kombinacijo. Tu moramo razumeti tako stanje v posameznih političnih strankah in nastopanje posameznih politikov in strank, kakor tudi neobhodno potrebo, da se v teh težavnih časih stori vse, kar je mogoče za zboljšanje pravnega, gospodarskega in finančnega stanja v državi. V takih razmerah je sedanja koalicija edina pot, da se da državi parlamentarna vlada, ki se naslanja na dvetretjinsko večino in dela na ureditvi vprašanj, ki so na dnevnem redu. Z ozirom na resnost razmer in izkustev, ki smo jih dosegali imeli, se ne morejo ponavljati eksperimenti z vladami, ki bi bile odvisne od g. Radiča.« V nadaljnjem uvodniku ostro obračunava s Stjepanom Radičem in Pribečevićem ter njunim delovanjem. Njihovo delo se slika kot delo ljudi, ki delajo proti državi in interesom ljudstva.

Ostrina tega članka, kolikor se tiče KDK, Pribečevića in Stjepana Radiča, je zelo značilna za razpoloženje v demokratičnih krogih. Kakor znano, je takšno razpoloženje tudi v radikalnih krogih. Organ NRS je nedavno prinesel uvodnik, v katerem pravi, da se mora Radičevo in Pribečevićovo delovanje podvreči strogi kontroli, ker prehaja tudi po zakonu dovoljene meje.

Kaj zahtevajo industrijci

r Belgrad, 12. maja. (Tel. »Slov.«) Resolucija Centrale industrijskih korporacij opozarja v prvem delu vlado na delo gospodarskih organizacij Društva narodov in jo poziva, da z vsemi sredstvi podpira naše delegate in strokovnjake pri Društvu narodov, da bi naša država mogla uspešno sodelovati v tej važni organizaciji pri Društvu narodov. V drugem delu resolucije se zahteva, da se davek na poslovni promet ukine čimprej kot nepravilčen, nesocialen in nemoderen.

V tretjem delu se govori o samoupravah: »Oživotvorjenje oblastnih samouprav, ne da bi se zagurala materialna sredstva, je imelo za posledico, da so oblasti v svojih proračunskih naložila gospodarstvu, posebno pa industriji nova bremena brez sistema in brez racionalnosti. To stanje, ki se je ustvarilo na ta način v zvezi z neurejenimi in pretiranimi občinskimi dokladami, na najbolj nevaren način ogroža naše gospodarstvo. Preti namreč nevarnost, da se naša kraljevina razdeli na veliko število področij z različnimi finančnimi režimi. Oblastne samouprave pozdravljamo v cilju decentralizacije in zboljšanja uprave. Obenem naglašamo, da se poglobitev samouprav more izvršiti v soglasju s potrebami vseh gospodarskih področij in za njihovo davčno moč racionalna in sistematična. Zato skupščina prosi vlado, da naj še letos novelira zakon o ureditvi fiskalnih dohodkov oblastnih in občinskih samouprav po sledečih načelih:

a) Obremenitev gospodarstva s fiskalnimi dokladami za oblasti in občine mora biti v najvišji meri enakomerna za vse kraje, kakor tudi sorazmerna davčni moči posameznih gospodarskih področij.

b) Uprava oblasti in občin, kakor tudi davkov v njihovo korist mora biti enotna in čim cenejša.

c) Ustanoviti se morajo jamstva, da se vodi finančna in gospodarska politika samouprav v soglasju z ono državo. Da se te zahteve uresničijo, je treba: 1. Da se teritorialna področja oblasti povečajo s tem, da se zniža število oblasti. 2. Da država uredi in upravlja z davki večjega značaja, to je z večjimi dohodki in da odstopi tangente oblastem in občinam po sorazmerju, kakor so bili ti davki v posameznih krajih. Z davki manjšega in lokalnega značaja pa bi upravljale občine in oblasti v okviru državnih zakonov. 3. Da finančni minister obdrži nadzorstvo nad proračuni samouprav s pravico veča v slučaju, da so bili sklepi samouprav škodljivi za državne finančne interese. Skupščina prosi, da se čimpreje sprejme zakon o ureditvi fiskalnih samoupravnih dohodkov v soglasju z gospodarskimi krogli.

V četrtem oddelku se pravi, da je novi

službeniški davek sicer prinesel nekaj olajšav za uslužbence, ki imajo manj kot 4000 Din mesečnih dohodkov, za druge, ki imajo dohodkov več, je pa zelo visok. Zato je potrebno tudi v tem oziru remedure. — V petem oddelku govori resolucija o zahtevah, da se čimpreje uveljavijo novi zakonski predpisi o postopanju pri državnih nabavah v zaščito in napredek domače industrije.

Šesta točka govori o nabavi premoega za državne železnice. Ugotavlja se, da je sedanje stanje za našo premogokopno industrijo neznosno in da ne odgovarja niti interesom državnih železnic, niti interesom našega narodnega gospodarstva. Zato skupščina zahteva od ministra železnic: 1. da se končno izda pravilnik o dobavi premoega drž. železnicam in da se pri tej priliki tehnični pogoji prilagodijo posebnostim naših domačih premogokopnih bazenov, 2. da se uredi dobava premoega, bodisi z licitacijo, bodisi na drug način, 3. da se ugotovijo cene za premoeg za državne železnice, 4. da se likvidirajo vsi računi in da se takoj izplačajo. — V poslednji točki se govori o dolgoletnih posojilih v zvezi z našim posojilom v Londonu.

Seja narodne skupščine

r Belgrad, 12. maja. (Tel. »Slov.«) Narodna skupščina je danes razpravljala o nujnem predlogu KDK o ukrepih za zaščito narodnih poslancev. Pravosodni minister je odgovoril, da obzaluje, kar se je dogodilo s poslancem Kosanovičem, vendar je mnenja, da je sedanja zakonodaja itak dovolj jasna, in da posebnih ukrepov ni mogoče podvzeti. Zato nujnosti ne prejema. Večina je odbila nujnost Grisoگونovega in Kosanovičevega predloga.

Drugi nujni predlog sam. demokratov se je tical ukinitve invalidskega zavoda v Zemunu. Nujnost tega zakona je bila odklonjena. V tretjem nujnem zakonu zahteva poslanec Grisoگونo (SDS) cenjen prevoz hrane v pasivne kraje. Minister izjavlja, da nujnosti ne sprejema, ker se itak dela na tem.

Nato je skupščinski predsednik odgovarjal na vprašanje narodnega poslance Vlade Grgureviča (NRS). V svojem vprašanju govori o anketi, ki preiskuje tako zvane gozdne atere v Bosni. V tej anketi se nahaja radičev Šutej, na čigar predlog se je tudi ta anketa sestavila. Grgurević podrobno slika Šutejevo delovanje. Poslanec zahteva, da predsednik ukrene, da Šutej ne bo več član ankete.

Grgurević je svoje vprašanje obrazložil tudi ustmeno. Navajal je različna dejstva o delovanju tega Radičevega prvaka. Grgurevičeva izjava je tako vplivala na radičevce, da so pričeli delati velik kraval, da ne

bi skupščina mogla slišati poslančevih izjav.

Nato se je seja prekinila. Na popoldanski seji je prišel v razpravo zakon o pobijanju kužnih bolezni. Kmetijski minister je v svojem ekspozeju naglasil, da smo imeli dosedaj pet različnih tozadevnih zakonov. Za izvajanje tega novega zakona, ki je bil sprejet v odboru, je potrebno šest mesecev. Koristi tega novega zakona so sledeče: 1. Moderen način borbe proti kužnim boleznim. 2. enotno postopanje in pobijanje kužnih bolezni in večji uspehi storjenih ukrepov, 3. pomoč tistim, katerih živina je obležela radi neozdravljivih kužnih bolezni, katerih živina se je morala radi tega ubiti, 4. olajšanje v prometu z živino sploh, posebno pri sklepanju veterinarskih konvencij z inozemstvom. Brez notnega zakona se ne bi mogli pravilno izvajati predpisi o zavarovanju živine. Načrt se je izdelal na podlagi modernih pridobitev veterinarskih znanosti. Pri tem se je oziralo na posebne razmere v naši državi.

Radičevce Neudorfer, ki je edini govoril k temu zakonu, se je pritoževal, zakaj je vlada tako pozno predložila ta zakon narodni skupščini. Medklic: »Saj ste imeli dovolj časa Puclja za kmetijskega ministra, pa le ni ničesar naredil.« Po teh in drugih medklicih je Neudorfer umolknil. Večina je zakon sprejela.

Slovenski literati v Belgradu

r Belgrad, 12. maja. (Tel. »Slov.«) Slovenski literati, ki so včeraj prispeli v Belgrad na povabilo tukajšnjega Pen-kluba, so bili danes opoldne gostje notranjega ministra dr. Korošca. Tekom dneva so obiskali razne kulturne zanimivosti. Ob pol 7 so privedli slovenski literarni večer. Vseučiliška dvorana, kjer se je prireditev vršila, je bila nabito polna. Ob prihodu v dvorano so bili književniki burno pozdravljeni in aplavdirani. Slavjostni večer je otvoril s pozdravnim predgovorom belgradskega Pen-kluba prosvetni minister Milan Grof, ki je v svojem govoru očrtal smerice in delokrog Pen-kluba. Po njegovem govoru je Božidar Borko v srbohrvaščini predaval o slovenski književnosti in o najpomembnejših pisateljih in pesnikih. Posebno je orisal življenje in književno delovanje navzočih slovenskih književnikov. Nato so navzoči slovenski člani Pen-kluba brali posebno znamenite pesmi in poglavja iz svojih književnih del. Anton Vodnik je čital pesmi iz knjig »Zalostne roke« in »Vigilije«, Anton Novčan: »Samosilnik«, dialog iz drame »Hermin Celjski« in »Komita«, Franc Albrecht: »Misteria Dolorosa« in »Pesmi iz življenja«, Franc Finžgar poglavje o bitki pri Solunu iz knjige »Pod svobodnim solncecem«. Oton Zupančič pa svoje pesmi. Navzoče občinstvo je vse naše slovenske literate poslušalo tiho in pazljivo. Ob koncu so bili burno aplavdirani. Med poslušalci smo opazili mnogo odličnih srbskih in slovenskih osebnosti, med njimi notranjega ministra dr. Korošca.

Dr. Natlačen posreduje

r Belgrad, 12. maja. (Tel. »Slov.«) Predsednik ljubljanskega oblastnega odbora dr. Marko Natlačen je imel danes dolge konference s trgovinskim, prosvetnim ministrom, ministrom za socialno politiko ter z načelnikom fin. ministrstva za financiranje samouprav. Predsednik dr. Natlačen je s temi konferencami in uspehi v glavnem zadovoljen.

Prehud napad na prosvetno upravo

V listu »Slovenec« št. 104 od 6. maja 1928, leto LVI, v 4 stolpcu, na prvi strani se nahaja notica pod napisom: »Prehud napad na prosvetno upravo.«

Na podlagi čl. 26 in 27 zakona o tisku, prosiva, da sprejmete in natisnite ta popravek:

Nj res, da vsebujejo članki, ki so v zadnjem času izšli v »Učiteljskem tovarišču« pod napisom »Kaj se godi«, osebnostne in neutemeljene napade ali težke žalitve za prosvetno upravo. Ni res, da so ti članki brez vsake stvarne podlage. Nasprotno imajo ti članki vseskozi stvarno podlago in se resničnost njih vsebine vsak čas lahko dokaže pred pristojnim sodiščem.

Ljubljana, dne 10. maja 1928.

Andrej Skuli, Ivana Dimnik.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1-50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad deset vrstic se računajo višje. Za odgovor znakom! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Kroj. pomočnik
išče službe; gre tudi nekaj časa brez plače. — Naslov: Stanko Lavriha, Dolga njiva, p. Vel. Loka.

Proste službe

Mizar. pomočnika
sprejme takoj Iv. Čenčič, Selca nad Škofjo Loko.

Gospodinja

(Wirtschaftlerin) - snažna, marljiva, dobra kuharica, večja nemščina, z dobri mi, dolgoletnimi spricvali, se išče za takojšnji nastop. Izvežbana mora biti v izdelovanju surovega masla, samostojnem vodstvu hišnega gospodinjstva in v nadzorstvu kuhinje in perutnine. Ponudbe na upravo Dobra barona Ottenfelsa - Bežanec, pošta Pregrada.

Stanovanja

Stanovanje
v sobi in kuhinjo, iščeta 2 osebi. — Naslov pove uprava Slovenca št. 4042.

Solne sobe

čiste, se oddajo. Naslov v upravi pod št. 4070.

Tričlanska družina

sami odrasli, išče dvoevent. enosobno STANOVANJE s kuhinjo in pritiklinami, ne preveč oddaljeno od bolnice. Ponudbe na upravo »Slov.« pod šifro »Za avgust«.

Stanovanje

treh sob, z vsemi pritiklinami, v središču mesta, se takoj odda. Vprašati Miklošičeva cesta št. 7, III. nadstr., »Vzajemna posojilnica« - od 4 do 6.

Vrtajen

Pisarniški prostori
skladnišča, delavnice, hlevi, se oddajo v najem v središču mesta. Naslov pove uprava lista pod št. 4012.

Trgovina

se odda z mešanik blagom na prometnem kraju Gorenjske, z vso zalogo in inventarjem in lahko tudi s koncesijo, oziroma se sprejme tudi družabnik. Ponudbe na upravo lista pod: »Tako 4082«.

Posestva

Proda se pol hiše
v lepem, industrij. kraju na Gorenjskem, poleg kolodvora, zaradi nezgodnih sorodniških razmer, kakor tudi pol vrta. Naslov in pogoje pod št. 4604 na upravo »Slov.«. Cena nizka.

Trgovska hiša

z velikimi skladišči in trgov. lokalom, se proda v Kranju št. 109, na Glavnem trgu, nasproti župne cerkve.

Ponudbe na naslov: **Kati Vajt, Kranj.**

Prodaj po ugod. ceni lepo, visokoprtil. gostilniško hišo z več lepimi betonniranimi kletmi, z inventarjem. Poslopje novo, 4 orale njiv, velik vrt, električ. razsvetljava, tik železnice, prometni kraj, okolica Maribora. Franc Sušterič, Hotinja vas - Slivnica pri Mariboru.

KUPUJTE SLOVENEČ IN ZAHTEVAJTE GA POVSOD

Kdo prodaja?

Hlode

smrekove in jelove, vsako količino in v vseh dolžinah, od 4 m navzgor, kupimo franko vagon nakladalna postaja. Ponudbe s količino in ceno na: I. Magušar & Co., družba z o. z. Vrhnika.

Srebrne krone
zlatnike in različno zlato kupi F. Čuden, Prešernova 1, Ljublj.

Škurete

kratice 12 in 13 mm, kupimo več vagonov. - Ponudbe pod: »Za zaboje« št. 4545 na upravo lista.

Pisalni stroj

rabljen in dobro ohranjen se kupi. Naslov v upravi lista pod št. 154.

VSAKOMUR SE IZPLAČA OGLAŠEVANJE SLOVENCU

Kdo kupi?

Majhna trgovina, združena s stroinim pletenjem, naprodaj. Naslov v upravi pod št. 4526.

Kratek glasovir

črn, in vinaki SODI (polnjaki), naprodaj. Dobrajc, Maribor, Frančiškanska 21

Pri nakupu

cementa Trbovlje in vse železine, se priporoča tvrdka A. Sušnik, Ljubljana, Zaloška cesta.

Nad 100 centov dobrega **sena in detelje**

je naprodaj v ljubljanski okolici. Kje, pove uprava »Slovenca« pod št. 4043.

Peugeot 11-35

štirisedežen, dobro ohranjen, se cenno prodaja. Naslov v upravi pod 4046.

Vežan kozolec

dvojni, v jako dobrem stanju, z eternitom krit, se prodaja. Poizve se pri g. Ivanu Novaku, gostilna, Vižmarje - Sent Vid.

Trbov. premog

DRVA. — POGACNIK, Bohoričeva ulica št. 5, Ljubljana. Telefon 20-59.

Javna dražba

lova
občine Pijava Gorica bo dne 24. maja ob 9. uri pri okrajnem glavarstvu v Ljubljani.

Od hiše do hiše

gre glas po deželi, da ni boljšega mlina kot je GAZELA MILO, ki se odlikuje zlasti po svojih izdatnih in obilnih penah

Tovorni avto

Blanchi, 30 HP, 1½ tonski, v popolnoma dobrem stanju, z dobro pnevmatikom, za nizko ceno, tudi na obroke, prodam. Na ogled: Ljubljana, Kolo-dvorska ulica, v garaži Žužek. - Natančna pojasnila daje: Franc Pohole, Planina pri Rakeku.

AJDO

mlevsko, 1-2 vagona, takoj prodaja Kmetijska zadruga v Ptujcu.

Nasa obrt

Gospodinja - Poskusite

idealno sredstvo za podziganje drv in premoga. Zahtevajte PLAMEN pri Vašem trgovcu.

Žima

najboljša in najcenejša pri

M. Masterl
tovarna žime
Stražišče pri Kranju.

Izšel je novi obširni katalog modernega pohištva

— Razpošiljava ga proti predplačilu 30 Din v gotovini ali v znakah. — Erman & Arhar, mizarstvo, št. Vid n. Ljubljano.

Volna - bombaž

za strojno pletenje in ročna dela, dobite po najnižjih cenah pri **PRELOGU, LJUBLJANA** Stari trg 12 - Židovska 4

Pšenično moko

najboljših mlinov nudi največje veletrgovinske in mlevske izdelke

A. VOLK, Ljubljana
Rošjeva cesta št. 24.

Pazite na obleke

ker si veliko veliko lahko prihranite, če jo daste čistiti in barvati v kemično pralnico, kjer je cena najnižja in najbolj solidna postrežba.

Anton Boc

Ljubljana
Selenburgova ulica 6./I.
Tovarna: VIC-GLINCE.

Otomane

630 Din, povzete 40 več, v zelenem ali rdečem goblenu. Pri večjem odjemu za hotele in prenočišča se popust. Solidno delo. — Rudolf Sever, tapetništvo, Marijin trg 2.

Najboljši koks

Čebin, Wolfova 1/2

Vrvarske izdelke

najboljše kvalitete kupite najceneje v največji vrvarni Jugoslavije: Mehanična vrvarna šinkovec, Grosuplje. Komisijska zaloga Palme, Celje, Cankarjeva 7, Maribor, Koroska 8. 1503

Poizvedbe

Jazbečar

rvjave barve, se je izgubil. — Odda naj se proti nagradi na Poljanski cesti št. 8 pri Kornu.

Preklicujem

žaljivke, iznešene napram Tereziji Porenta, Virlog št. 17, ter se ji zahvaljujem, da je odstopila od tožbe. Virlog, 9. V. 1928. Marija Prevodnik.

Žena in njena hoja!

Neki duhoviti Francoz trdi: Plemenitost žene spoznaš po njeni hoji. Ritem, elastičnost, siguren korak so lastnost žene, ki se noče prištevat med povprečne.

PALMA-KAUČUK PETE

Vam dajo siguren in elastičen korak. Na čevlje s francoskimi petami Vam vsak čevljar pritrdi nove tanke PALMA-LOUIS pete.

Opozarjamo na »Mali oglasnik«

v našem dnevniku. — Poslužujte se ga ob vsaki priliki.

Dr. Julijan Kotzmuth, višji okraj, zdravnik v pok., naznanja v svojem in v imenu ostalega sorodstva žalostno vest, da je njegova iskreno ljubljena soproga, gospa

Karolina Kotzmuth roj. Simonetti

danes dne 11. maja ob ½1 zjutraj bogovdano preminula. — Truplo bo blagoslovljeno dne 13. maja ob 1 popoldne v Dol. Logatcu, potem prepeljano v Ljubljano v rojstno hišo, Mestni trg št. 6. — Pogreb se bo vršil v nedeljo dne 13. maja ob 4 uri popoldne na pokopališče k Sv. Križu, kjer položimo blago pokojnico k večnemu počitku v rodbinsko grobnico.

Priporočamo jo v molitev in blag spomin. Svete maše zadušnice se bodo brale v več cerkvah.

Dolnji Logatec - Ljubljana, dne 11. maja 1928.

Henrik Sienkiewicz:

Na polju slave

Povest iz časa kralja Jana Sobieskega.

»Le imej jo! Stori to nam na ljubo!«

»Naj ti Bog da srečo!« je rekel Jan kot najstarejši, dvignil oči proti nebu in stegnil roke, kakor da bi ga hotel blagosloviti.

Ciprianovič je stal sredi njih zmeden in rdeč kakor mak. »O, Bog!« je s težavo vzdihnil. Sree mu je zastalo že pri sami misli na to. Že dve leti je bival pri očetu sredi gozdov, v tej samotni ni videl nobene ženske in zato je ljubka panna Sieninska nanj napravila tem večji vtis. Sicer je že videl slične gospodične v Brzežanah, kamor ga je bil oče poslal pred leti na dvor ugledne velikaške rodbine, da bi si pridobil nekoliko olike ter pravnega in državno-pravnega znanja. A takrat je bil še skoro deček. Od tedaj se ni več kretal v takih družbah in sčasoma je skoro pozabil na te nove vtise. Danes je v gozdni samoti po dolgem presledku nepričakovano zagledal to dražestno cvetko in zdaj so mu dejali: »Vzemi jo!« Ni čuda, da se je zmedel in vnovič rekel: »Moj Bog, kako bi si upal!«

A bratje Bukojemski, kakor pač vsi vinjeni ljudje, niso razumeli, da more imeti sploh kakšne pomisleke in vedno bolj silili vanj:

»Samo na ta način ne bo nobeden izmed nas zavidal drugemu,« je rekel Luka, »in zato jo le imej! saj pojdemo itak vsi na vojno, ker smo se že naveličali tičati v tem gozdu. Poleg tega dobivamo kot kraljevski nadlogarji samo trideset tolarjev letne plače, s tem pa človek ne more dobro živeti. Saj veš,

da nimamo niti za pijačo. Prodali smo celo naše konje in zdaj moramo poditi volkove s tvojimi kmečkimi kljuseti. Sirote brez staršev imajo res žalostno življenje! Boljše je, da nam vzamejo življenje sovražniki. Vzemi jo torej, nam na ljubo!«

»Vzemi jo no!« je zaklical Jan. »Mi pa pojdemo v Avstrijo k panu Ljubomirskemu, da pomagamo Nemcem posekati Turke!«

»Tako jo vzemi!«

»Jutri naj bo poroka!«

A Ciprianovič je presenečenje že premagal. Nenadoma se je tako iztrezil, kakor da tekem dneva ni ničesar pil.

»Fantje, premislite no, prosim vas, kaj vse čakate! Kakor da bi bilo treba vprašati samo vas ali mene! Kaj bo rekla pa gospodična ali njen varuh? O, ta Pongovski je ponosen, ošaben gospod! In če bi me tudi gospodična sčasoma vzljubila, bo ostala nedvomno rajši stara devica, kakor da bi hotela vzeti nemanica. Kaj imam jaz in kaj vi?!«

»No, no,« je zamrmral Jan, »mar je ta plemeniti Pongovski kaštelan Krakovski* ali druga slična visoka živina? Če z njim sedimo za mizo, naj nas nikar prekišo ne gleda. Boljše bo za njegovo dragoceno osebnost! Menda niso Bukojemski prešlabi ženi za njegovo hišo! Sicer je res že star in ga bo kmalu pobrala smrt, a pazi naj, da mu sveti Peter ne priščipne prstov med nebeskimi vrati! Le postavi se za nas v bran, ljubi sveti Peter, pa mi povej, kdaj naj se zglesi: Dragi sinko! V življenju si bil ošaben napram mojim sorodnikom, zato pojdi zdaj, kamor te je volja! A dokler živimo, se ne damo zapostavljati!

* Kasztelan, prvotno poveljnik kraljevskega utrjenega gradu in okoliške plemiške brambe, je postal pozneje visok upraven oz. soden oblastnik. Bil je prvi po vojvodi, ki je upravljal dotično deželo.

Nikdar — če nimamo premoženja, naj nas pa po strani gledajo in z nami ravnajo kakor z navadnimi kmeti! To naj bo plačilo, ki ga prejmemo za svoje rane in kri, za vse usluge, ki smo jih izkazali domovini? No, dragi bratci, sirote uboge! marsikaj smo že morali v življenju prestati, a takšne krivice še nismo doživeli!«

»Tako je, res je!« so v odgovor žalostno zaklicali Matevž, Luka in Marko in od ginjenosti so jim zopet stekli po licih potoki solza.

A ko so se izjokali, so se zopet razsrdili in rekli, da take krivice ne morejo pustiti brez maščevanja. Marko, ki je bil izmed vseh bratov najbolj vročkrven, je na to prvi mislil:

»Zalibog, da mu ne moremo ponuditi dvoboja, ker je star in brez roke. Kako bi držal sabljo? A če nam da na katerikoli način občutiti svoje zaničevanje, se moramo kljub temu maščevati! Zdaj pa povejte, kaj naj storimo, preudarite vso stvar!«

»Meni so noge strašno zamrznile, ko smo tekli po snegu,« je dejal Luka, »in zdaj so vse vnete. Tako me boli, da vam ne morem ničesar svetovati.«

»Jaz tudi ne. Imam prevročo glavo.«

»O, saj se ti tudi ne bo treba napanjati. Imaš tako puhlo glavo, da ne bi itak nič pametnega povedal.«

»Le začnite se zopet pripraviti, namesto da bi si kaj izmislili in nasvetovali!« je jezno zaklical Marko.

»Kaj pa mu bomo povedali?«

Zdaj je posegel vmes Ciprianovič. »Komu pa hočete kaj povedati?« je vprašal.

»Pongovskemu, seveda. Saj mu moramo odgovoriti.«

»Na kaj pa?«

»Saj res, na kaj? Na kaj vendar?«

LJUBSKA KNJIZNICA iz založništva Jugoslovanske knjigarnice v Ljubljani: 28 zvezek: A. Sheehan, Nodlag. Povest irskega dekleta, 24 Din, vez. 32 Din. — 24 zvezek: A. Marby, Hanka. Lutiško-srbska povest, 22 Din, vez. 30 Din. — 25 zvezek: Haggard, Hi! senarja Montezume, 32 Din, vez. 42 Din. — Storak in njegovo burkasto življenje, 14 Din, vez. 22 Din. — 27 zvezek: Pregelj, Otročji solnca, 24 Din, vez. 32 Din.

S filmom se je treba sprijazniti

I. internacionalni katoliški kongres v Haagu

Pod zaščito internacionalne zveze ženskih kat. lig, ki je imela svoj kongres prejšnji teden v Haagu, se je vršil tudi I. kinematografski kongres, kateri je razpravljaval v vseh mogočih vprašanjih, ki se tičejo kina in filma. Zborovanje je pripravil rotterdamski odbor z g. Rozemeyerjem na čelu. Obravnavali so se sledeči filmi: 1. šolski film v strogem smislu besede, 2. kulturni film, 3. zabavni film. Kongres je razpravljaval o pozitivnem in negativnem značaju tega problema, ter sklenil temu primerne resolucije proti slabemu filmu in dal smernice propagandi za dobre filme. Kongres je zlasti povdaril velikanski pomen, katerega zavzema film med sodobnim človeštvom. Kino globoko upliva na življenje individualno kakor tudi na celo družbo. Največji je pa njegov vpliv na ljudske mase, zlasti na one, ki so najbolj podvržene slabemu vplivu. Vprašanje je, kako te široke mase obvarovati pred slabim vplivom. Izborne navsote so podali zlasti nemški zastopniki glede cenzure. Filmska cenzura mora biti po vseh državah Vpeljati se mora nov zakon tam, kjer vladajo še stari predpisi. V večini dr-

vrši tamkaj internacionalna filmska razstava, kjer je močno zastopana izmed slovanskih držav — Rusija.

Za kongres je vladalo po državah veliko zanimanje, kar nam dokazuje skoro popolna udeležba vseh katoliških evropskih držav. Jugoslavijo je zastopala na tem kongresu Prosvetna zveza po svojem tajniku.

Kongres je podal dokaz, da tvori film točasno bistveni del človeške kulture. Ta nova velesila upliva dobro pa tudi slabo. 51.000 kino-gledišč na zemeljski obli reprezentira ogromno kulturno silo. Film je takorekoč danes nosilec idej za široke sloje ljudstva. Zato je bil skrajni čas, da so se zganile kat. organizacije in strnile na tem polju v enotno fronto za dober katoliški film.

Sirina filma za naše potrebe

Kino je postal živa knjiga današnjega časa. Če bi hoteli o njem moralizirati, bi morali podčrtavati v glavnem isto kar pri knjigi. Toda to preskočimo. Nesporno je, da bi bil kino lahko eden največjih vzgojiteljev in učiteljev današnjega časa. Zelo se dela na tem, da se sedanje večinoma slabe predstave v kinih zamenjajo z dobrimi ali vsaj z boljšimi. Toda to je poglavje zase. Razvoj in širjenje kina je pa postavil na slovensko mizo o kinu novo vprašanje, ki je v prvi vrsti tehnično in denarno: Za kakšen format filma naj se odločim pri nabavi kino aparata za projiciranje oziroma za snemanje (filmanje).

Znano je, da so filmske slike, ki se kot žive projicirajo na razpeto platno, nanizane na dolgem traku od prozorne tvarine (celuloida), na takozvanem filmu. Films' tehnika se je pri izbiri širine filmskega traka udomačila pri treh različnih širinah. Normalna širina znaša 32 do 35 mm, ozka okoli 16 in najožja 9,5 mm. Kljub tej omejitvi se nahajamo glede filmove širine v pravem labirintu. Vsaka firma ima namreč svojo normalno in svojo ozko širino, ki se ločijo med seboj le za kakšnega pol mm. Ta raznolikost je bolj usodna, kakor bi človek na prvi pogled mislil. Z enim in istim aparatom, ki te stane okrogle tisočake, moreš projicirati samo filme z eno samo točno določeno širino. Vse življenje na drugih filmih, ki jih je izdelalo drugo podjetje, so zate brez vrednosti, in to zaradi neznatne razlike kakšnega pol mm v filmovi širini. Prav tako, če si sam kaj filma, moreš to pred občinstvom pokazati samo tam, kjer imajo projekcijski aparat za širino tvojega filma. Tako se je porabnost aparatov na škodo kupcev in na korist tovaru in podjetju silno omejila. Za normalno širino si prizadevajo, da bi se zedinili, in se je to že precej posrečilo. Najožji format je tudi samo eden, namreč s širino 9,5 mm. Povsem divji je še srednji ozki format (okoli 16 mm).

Vprašanje je za naše razmere toliko bolj važno, ker so si začele šole, zavodi, društva in tudi zasebniki naročati projekcijske aparate za kino. Za kakšen format naj se odločilo? Enotnost je koristna zlasti tudi zaradi tega, ker si počem lahko iline med seboj posojujejo in se stroški tako zelo znižajo.

Aparati za normalno širino so skoro predragi in za večino zadevnih prostornih priilik nepotrebni. Filmska podjetja kopirajo vse svoje filme na vseh svojih širinah. Zato so naročniku kakršnegakoli aparata iste firme na razpolago vsi filmi tistega podjetja. Dvorane, ki jih porabljajo naše šole in društva, so skoro brez izjeme tako velike, da zadostuje, če je projicirana slika široka okoli 2 do 3 metre. Gre torej za to, katera širina filma da za to širino projicirane slike dovolj jasno in ostro sliko. Poskusi z aparatom za najožje filme 9,5 mm (Pathé Baby) dokazujejo, da ta širina povsem zadostuje. Matematično jasno je seveda, da širši film kaže jasnejše in ostrejše projicirane slike iste velikosti. Vendar je ta razlika tako majhna, da jo opazi samo strokovnjak, čečim je povprečni gledalec ne zazna, razen morda razliko med normalnim in najožjim formatom. Zlasti neznatna je raz-

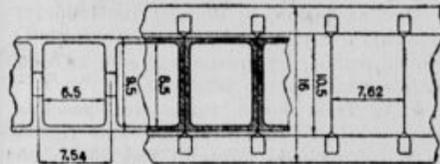
Počiščena tla

so želja vsake gospodinje.

Zato uporabljajte

Schicht-ov Ominol

lika med ozkim in najožjim formatom. Tudi matematično (v številkah izraženo). Razvidno je to zlasti iz pridejane slike. Za projiciranje

porabimo samo tisto širino filma, v kolikor je na filmu slike. Pri filmu s širino 16 mm je slika široka 10,5 mm in visoka 7,62. Pri za skoro polovico ožjem najožjem filmu (9,5 mm) je pa slika široka 8,5 mm, visoka pa 7,54 mm, torej skoro točno kakor pri srednjem formatu. Prednost najožjega formata izvira odtod, ker ima ta samo eno vrsto perforacije (luknjice, s katerimi žene aparat filmski trak in še ta je v sredi, tako da se film porabi na obeh straneh skoro do roba, dočim imajo drugi formati dve vrsti perforacij (na vsaki strani eno), ki ne dopuščata, da bi se porabna slika razširila v istem razmerju kakor cel film.

Ker pri današnji razširjenosti filma določuje njegovo ceno skoro izključno samo množina porabljenega materiala, je umevno, da je ožji film cenejši in pri večletnem izposojevanju je razlika v ceni dokaj občutna. To velja že pri filmih, ki jih posoja firma, še bolj pa pri filmih, ki bi jih izdelovali doma.

V Sloveniji imamo poleg aparatov za normalno širino že okoli 25 aparatov za najožji format in sicer zgoraj omenjeni Pathé Baby. Poleg šol, društev in zavodov ga naročajo tudi zasebniki. Ravnanje z aparatom je otroško preprosto. Nevarnosti absolutno nobene. Aparat se lahko priključi vsaki električni napetosti. Jasno je, da je kot najmanjši aparat tudi najcenejši. Projekcijski aparat je zelo izpopolnjen in poraben za 10, 20 in 100 meterske filme, ki od-

govarjajo trikratni dolžini normalne širine. Posebnost in prednost aparata je tudi vdelana priprava, ki pri napisih film ustavi za poljubno čas in s tem poceni film. Pri drugih sistemih so napisi napravljeni po vzorcu živih slik in se torej porabi toliko več filmskega traka, kolikor dalje časa traja slika napisa. Prav tako se lahko posamezni prizori ustavijo za poljubno dolg čas, ne da bi bilo treba ustaviti aparat. Firma Pathé je izdelala celo vrsto poučnih (izrazito šolskih) filmov iz naravoslovja, zemljepisja in industrije. V igrokazih nastopajo znani igralci kakor Sarlo Saplin, Hari Loyd, Maks Linder itd.

Med slovenskimi amaterji v kinu kroži že več aparatov za snemanje filmov najožje širine. Kamere so večinoma tvrdke Pathé in se zaradi gonilnega kolesja na pero lahko filma z njimi iz proste roke. Svetlobna jakost objektivna znaša F 3.5. Kratka goriščna razdalja omogočuje, da so vsi predmeti od daljave 2 in pol m naprej na sliki ostri.

Tudi druge tovarne izdelujejo kamere za Pathéjev najožji film. Tako se je porabnost najožjega formata zelo povečala. Pathéjevi filmi so tako preparirani, da se isti film, razvit v negativ, razvije v drugi tekočini v pozitiv, ne da bi ga bilo treba kopirati. Ako bi pa hoteli od istega filma imeti več kopij, se film, ko je razvit v negativ, fiksira in se potem lahko napravi poljubno število kopij. Svetločutkost Pathéjevega filma znaša okoli 17 Scheinerjev. Film je ortokromatičen in se efekt ortokromazije lahko poveča z rumeno ploščo (filtrom).

Za večje dvorane bodo pa prišli gotovo samo aparati za normalno širino v poštev. Dejstvo, da so ti aparati znatno dražji kakor pa tisti za najožji format, ne bo toliko odtehalo. Velike dvorane lahko računajo na številno občinstvo in se stroški kmalu pokrijejo. Ti aparati nimajo prav nobenih drugih slabosti kakor to, da so dražji, prednosti pa seveda vse, zlasti še, če bo širina ostala res normalna, ustaljena.

Gdn.

Kitajski kino-fotografi na otoku Saucianu filmajo došle goste k posvečenju novega šola Walsh.

žav so se že po vojni upeljali temu primerni zakoni. Pri nas v Jugoslaviji doslej še ni bilo nikake spremembe. Kot splošna želja zastopnikov so obveljale sledeče smernice za filmsko cenzuro. Prepovedo naj se: 1. vsi filmi, ki širijo sovraštvo med narodi, 2. oni, ki škodujejo javnemu redu in varnosti, 3. oni, ki žalijo verski čut in 4. kateri vplivajo kvarno na gledalce.

Kongres se je temeljito pečal tudi s takozvanimi mladinskimi kini, ter je sprejel sledeče smernice, katere naj bi katoliške organizacije skušale uveljaviti vsaka v svoji državi.

1. Predstave, katere so dostopne mladini, morajo obsegati program, kateri je bil odobren od mladinskega skrbstva;

2. Mladina se sme udeležiti le takih predstav, ki so namenjene izključno mladi. Dostop k drugim predstavam ni dovoljen tudi v spremstvu odraslih;

3. Programi, slike in letaki ne smejo obsegati ničesar, kar se ne spodobi za mladino.

4. Mladina hodi v mladinsko gledališče ločeno po spolu;

5. Med posameznimi točkami naj bodo primerni odmori za oddih. Prav tako naj se skrbi za zračenje prostorov, kateri morajo biti zadostno razsvetljeni;

6. Med mladinsko predstavo in med nato sledečo predstavo za odrasle, mora biti vsaj dvajset minut presledka;

7. Gledišča v zloglasnih predmestjih ne smejo uprizarjati mladinskih predstav;

8. Mladinske predstave morajo biti po zimi končane vsaj ob 8, po leti ob 9;

9. Mladinske predstave se ne smejo vršiti prepogosto, kvečjemu dvakrat na teden;

10. Mladinske predstave naj bodo vedno nadzorovane od zanesljivih osebe mladinskega skrbstva. Na vsak način naj se mladina pod šestim letom ne pripusti k nobeni kino-predstavi. Treba pa je dalje ločiti filme za mladino med 6 in 14 letom, ter med za mladino med 14 in 18 letom.

Da bi dobili katoličani v vseh državah celoten pregled dobrih in slabih filmov, zato se je osnovala osrednja pisarna. Ta osrednja pisarna ima v vsaki državi svoje filijalke v obliki kat. organizacije, ki se izključno peča s problemi kinematografa in filma. Iz teh nacionalnih organizacij se je osnoval centralni odbor, katerega predsednik je dr. Ernst iz Münchena. Tajništvo se je provizorično naselilo v Parizu. To tajništvo mora tekom leta izdati katalog vseh filmov, kjer bodo filmi označeni kot primerni za mladino, za šolo, za društva, za gledališča, označeni pa bodo tudi filmi s protikatoliško tendenco. Vsaka organizacija naj v svoji državi pospešuje produkcijo dobrih filmov, katere bo potem osrednje pisarne spravila na mednarodni trg. Ker so bili na kongresu zastopani tudi zastopniki katoliške filmske industrije iz Berlina, Münchena, iz Düsseldorfa, s Pariza, z Liona, iz Milana in Brüssela so ti napravili poseben sklep, da ne bodo filmali istih predmetov oz. dram več kot enkrat. Kongres se je obrnil tudi na nekatoški proizvajalce filmov, s prošnjo, naj ti upoštevajo sklepe in zahteve katolikov, ker bi bili sicer katoličani prisiljeni bojkotirati ali intenzivno pobijati njihovo produkcijo. Zbor je nadalje zainteresiral za filmsko centralo tudi mednarodni tisk. Osrednji odbor bo poslal na vsa uredništva ocene posameznih filmov. Na kongresu je bilo 18 referatov, katere so podali zastopniki raznih narodov. Debate so se udeleževale zlasti zastopnice mednarodne katoliške ženske zveze.

Ta teden zboruje v Haagu mednarodni kongres za šolski kino in film. Istočasno se

E. V. Lucas:

Čudodelna žepna ura

»Ali veruješ v čarovnije?« je vprašal Jack. »Toda, vseeno je, ali veruješ ali ne. Povedati ti imam kaj čudno povest.«

»Na to sem pa res radoveden,« sem odvrnil.

»Tako,« je dejal. »Bilo je prejšnjo sredo, ko sem stopil k urarju, da popravšam, jeli moja žepna ura že popravljena. Visela je v omari, v katero je spravil ure, ki so bile že popravljene, na uri je bil listek in na njem moje ime.«

»Je popravljena,« mi je odvrnil urar na moje vprašanje, »vendar pa vam jo še ne dem, ker jo moram še preskusiti glede točnosti.«

»Pa saj ura kaže točno, kakor vidim,« sem dejal nato urarju.

»Da, a to se vam le zdi in je le slučaj, da kaže ravno pravi čas,« je odvrnil urar. »Ura namreč tako prehitava, da kaže ravno štiri in dvajset ur pred pravim časom. To kar kaže ura, ni čas od danes, pač pa od jutri. Pustite jo še en teden pri meni, da jo natančno zreguliram.«

»Že sem hotel urarju reči, da pridem po uro čez nekaj dni, ko mi šine v glavo nenavadna misel. — Ne — sem dejal urarju — vzeli bom, kakršna je.«

»A čemu vam bo ura, katera ne gre točno in toliko prehitava?« me je zadrževal urar.

»Le dajte mi jo,« sem odvrnil, »vzel jo bom kar tako, za šalo.«

Z nevoljo mi je izročil ura ter se lotil drugega posla.

»Zatopljen v misli, sem stopil na ulico. Zamotana stvar. Jaz in ostali svet smo imeli sredo 25. aprila, medtem ko je moja žepna ura kazala četrtek 26. aprila. Ali se čudiš, kaj ne? Vedno sem si želel, da bi videl v prihod-

nost, sedaj pa se mi je ta davna želja spolnila. V mojem žepu je tičal majhen mehanizem, kateri je pripadal prihodnosti. Premišljal sem, kako bi temu strojčku vsaj eno skrivnost izvabil.

V tem je prihitel mimo prodajalec časopisov. Iz tega sem zvedel, da je popoldne ob dveh velika konjska dirka, pri kateri je mogoče dobiti velike vsote, ako staviš na pravega konja, ki je zmagovalca. Tu je bila prilika, da obogatim. In moja žepna ura vendar ve, kateri konj bo šel prvi skozi cilj. Se cele tri ure je manjkalo do dirke, torej časa dosti za stave.«

Jack je nekoliko prenehal s pripovedovanjem in hotel sem napraviti par opazk k vseinu, kar mi je povedal. V tem pa je že zopet nadaljeval.

»Šel sem počasi dalje, globoko zamišljen, ne meneč se za vrvenje velikomestnega prometa. Kar naenkrat je stal pred menoj, kaj misliš kdo? Ničče drugi kot Lisburne. In Lisburneja poznaš kot človeka, ki zna svelovati v vsaki stvari in vedno pravo zadene. »Daj, svetuj mi, pomagaj mi iz zagate,« sem mu dejal ter ga potegnili v stran ulice.

»Zelo zanimiva reč,« je dejal Lisburne, ko sem mu vse pojasnil. »Vendar pa ne vem, če bo šlo. Poskusiva.«

»Prereševala sva stvar na vse strani in načine, a zaman, srečna misel nama ni prišla na um. Naenkrat pa pravi: »Ta ura kaže torej jutrišnji čas. Daj sem današnji časopis. Čitaj ga skozi steklo pokrova ure, pa se bo v časopisu vse drugače glasilo. In res, snel je pokrov, čital ter prebledel, kajti bilo je v resnici tako kot je menil. »Poglej sem in beri, mi je dejal ter mi pomolil časopis pod steklo. Strmel sem: »Dirka v četrtek: 1. Midas; 2. Helios; 3. Captain. Stave 6, 4, 2 tisoč funtov. Ako pa sem bral brez stekla, se je pa vse drugače glasilo.«

»Kaj mi je storiti, kaj naj vendar ukrenem?« sem spraševal.

»Staviti, nič kot staviti in sicer takoj,« je priganjal Lisburne. »Ti si v posesti čudežnega stroja, kateri ti prinese srečo. Koliko imaš denarja za stave?«

»Okoli 700 funtov.«

»Dobro je. Sedaj pa staviti. Potem počasi svoje tri prijatelje, da tudi ti stavijo, v tvojem imenu seveda, ker drugače postane preveč sumljiv. Majhno odškodnino jim daš, nič drugega. Tudi sam lahko še katerega najdeš, ki bo stavil.«

Izročil sem Lisburnu 250 funtov, da stavi na Midasa, kar bom storil tudi jaz in moji prijatelji, kakor tudi njegovi. Denarja bo kot smeti.«

Le počasi je potekal čas. Stopil sem k brivcu, da si dam lase ostriči. Kajti le tako sem mogel mirno sedeti, ker sem bil primoran. Ko sem bil ostričen, me je še obril, nato masiral, manikiral. Tudi kurja očesa bi si bil dal obrezati, vendar pa je prišel čas obeda; težko pričakovani čas se je vedno bolj bližal.

Lisburne me je že pričakoval. Bil je ves razburjen. Ves denar je zastavil in vse je šlo po sreči. »Sedaj je vse gotovo in mirno ter brez skrbi lahko obedujeva,« je dejal ko se je vsedel za mizo...

»Tako je,« sem dodal jaz, da bi pomiril njega in seveda tudi sebe.

»Toda kaj pa, ako je vsa stvar sama prevara. 700 funtov tudi ni kar tako in uničen bi bil, ako bi se nam vse ponesečilo.«

»Nobene bojazni. Le brez skrbi naroči kosilo.«

Naročil sem, on pa je jedel, pa kako jedel? Zavidal sem mu, kajti jaz nisem mogel ničesar užiti, preveč sem bil nestrpen in razburjen.«

»Nadaljuj, ne muči me s tvojim dolgin pripovedovanjem,« je silil Jack. »Ali so konji prišli skozi cilj tako kot je napovedala ura?«

Praga išče zvezo z Nemčijo

v Praga, 12. maja. (Tel. »Slov.«) Vest o potovanju dr. Beneša v Berlin je v tukajšnjih političnih krogih presenetila, ker da potuje dr. Beneš nepričakovano. Francoski, madjarski, italijanski in jugoslovanski poslanik so se danes informirali pri namestniku dr. Beneša dr. Krofti, ki je zatrjeval, da je dr. Benešev načrt, potovati v Berlin, dobil konkretne oblike še le pred enim mesecem. Oficijelno se sviri pred tem, da bi se temu obisku pripisovali predalekosežni politični vzroki, dasi se priznava, da je prvi obisk češkoslovaškega zunanjega ministra v Berlinu že na sebi političen dogodek. Med Češkoslovaško in Nemčijo je sicer cela vrsta zadev, ki jih je urediti, toda niso posebne važnosti. Glavni predmet pogajanj pa je brez dvoma razgovor o Beneševih

srednjeevropskih načrtih, dasi češki listi, od katerih so dosedaj samo »Narodni Listi« zavzeli stališče, označujejo to kot kombinacijo. List piše: Teško je verjeti, da dr. Beneš dela v inozemstvu za donavsko federacijo ali unijo in se k vsemu temu pelje v Berlin, da se tam posvetuje. Češkoslovaški Nemci vidijo v berlinskem posetu posledico sudetsko-nemške politike, ki bi prej ali slej vendarle morala privedi do ožjega zblizanja med Češkoslovaško in Nemčijo. Od oficijelne strani se zagotavlja, da bo dr. Beneš, ki potuje v spremstvu svoje soproge, ostal v Berlinu dva do tri dni in da se bo 24. maja vrnil v Prago. Govori se, da bo dr. Beneša sprejel državni predsednik Hindenburg.

Karol se zavzema za Madjare!

v London, 12. maja. (Tel. »Slov.«) Rumunski princ Karel, ki je še vedno bolan v postelji in ki ga policija radi njegove bolezni kontrolira, je pisal angleškemu notranjemu ministru dve pismi s prošnjo, da se njegov izgon prekliče. Angleško notranje ministristvo pa vztraja pri tem, da mora princ v ponedeljek zapustiti Anglijo, če bo to dopuščalo njegovo zdravstveno stanje. — Londonski poročevalec »8-Uhr Blatta« je imel razgovor z Barbe Jonescom, gostiteljem princa Karla. Le-ta je v imenu princa, ki radi svoje bolezni ne more dati nobenega intervjuja, izjavil, da je princ pripravljen odpraviti nasprotstva, ki so nastala med Madjarski in Romuniji radi mirovnih pogodb. Popravilo meje se da potom kompenzacije izvršiti v zadovoljstvo obeh strank. Društvo narodov ni poklicano za to, da izreče razsodbo o najintimnejših zadevah obeh držav, ker ni mogoče, da bi bili zastop-

niki tujih držav v takih specijalnih vprašanjih zadostno informirani. Rothermereovo skejjo, s katerim princ Karel ni nikoli razpravjal, zasleduje Karel na korist madjarske z največjim interesom. V madjarsko-romunskem optantskem vprašanju je princ za to, da se da odškodnina razlaščenim posestnikom, katero bi imelo ugotoviti romunsko-madjarsko razsodišče. Princ zelo občuduje madjarskega ministrskega predsednika Bethlena.

Izredno zasedanje parlamenta.

v Bukarešt, 12. maja. (Tel. »Slov.«) Iz okolice min. predsednika Bratianu se doznava, da se namerava 20. junija sklicati izredno parlamentarno zasedanje v svrhu ratifikacije inozemskega posojila. Takrat se bo predložilo parlamentu tudi več zakonskih načrtov za stabilizacijo leja.

Amerika posreduje v Kini

v Newyork, 12. maja. (Tel. »Slov.«) Kellog je pooblastil ameriškega konzula v Cinanfuju, da skuša posredovati med kitajskimi nacionalisti in japonskimi četami. — Cingcolin je napram holandskemu in francoskemu poslaniku ponovil svojo namero, končati državljansko vojno. Razen Japoncev niso bili ranjeni nobeni drugi tuji. Japonci so imeli dosedaj pri Šantungu 34 mrtvih vojakov in civilistov, dočim znašajo kitajske izgube nad 1000 ljudi. Japonska okupacija v zahodnem Šantungu je končana in za varstvo tujcev med Takujem in Pekingom je vse pripravljeno. — Zadnjih 4000 mož kitajskih narodnih čet, ki so se zakopali za Cinanfujem, se je udalo, tako da so sedaj Japonci tam razorožili nad 20.000 kitajskih vojakov. Mestni svet japonske naselbine v Tienčinu zahteva, ker je vznemirjen vsled protijaponskega razpoloženja, ki vlada v severni

Kitajski vsled dogodkov v Šantungu, da pošlje Japonska več čet in da se železnica Peking—Tiencin bolje zastraži.

Reuter poroča iz Tokia, da je japonska vlada dala japonskemu komandantu v Cinanfuju povelje, da ustavi sovražnosti proti kitajskim narodnim četam in da poskusi, da doseže z diplomatičnimi pogajanjmi zahtevano razmejitev cene. Angleške agenture javljajo, da je komandant japonskih čet v Cinanfuju poveril kitajskim osebnostim vodstvo nekajeri javno-prometnih naprav v mestu, tako vodovoda itd. V Pekingju je bila pri Cingcolinu konferenca vojaških poveljnikov, da se sklepe odločilni sklepi o odhodu mandžurskih čet iz Pekinga v Mukden. Cingcolin bo izpraznil Peking tudi tedaj, če se nacionalisti ne bodo pridružili njegovim predlogom za združitve.

43 senatorjev zavrača Mussolinija

v Rim, 12. maja. (Tel. »Slov.«) Na današnji razpravi o fašistični parlamentarni reformi je 43 liberalnih in demokratičnih senatorjev z Ruffinijem na čelu predlagalo dnevni red za zavrnitev reforme. Odklonitev utemeljujejo s tem, da se s tem zakonom oropa italijanski narod najvažnejše pravice, namreč pravice, da voli svoje zastopnike svobodno. Unija fašistom prijaznih senatorjev pa je za reformo. V debati je izjavil Cicotti, da je parlament propadel, ker je hotel biti vsemogočen. Treba se je torej varovati vsemogočnosti. Senator Tanari je menil, da je država suverena, ne pa narod. Posebno ostro je govoril proti reformi senator Albertini, potem pa je govoril Mussolini, na kar je bilo glasovanje, in sicer je glasovalo 161 senatorjev za reformo, 45 pa proti.

Milanski atentat v temi

v Milan, 12. maja. (Tel. »Slov.«) Arnaldo Mussolini, ki je očitno edini informiran o sodni preiskavi v zadevi milanskega atentata, izjavlja v »Popolo d'Italia«, da je prepričan, da so nečuvni atentat izvršili silni in visoko stoječi zločinci, ki delajo za kulisami, in da so v teh krogih igrala vlogo tudi tuje države. Zlobni načrt atentata je bil zasnovan z rokavicami, izvršen pa po težakih.

Izmenjava ratifikacije med Rimom in Budimpešto.

v Milan, 12. maja. (Tel. »Slov.«) Mussolini in madjarski poslanik sta včeraj izmenjala med seboj ratifikacijske listine o raznih italijansko-madjarskih dogovorih glede ureditve finančnih vprašanj in glede madjarskega tranzitnega prometa preko Reke in Trsta.

Nova albanska vlada

v Tirana, 12. maja. (Tel. »Slov.«) V novem albanskem kabinetu je prevzel pravosodno ministristvo poslanec Hekmet Delvina, finance poslanec Tutulani, javna dela senator Vučitrn, prosveto Dajfer Upi, poljedelstvo začasno Vokopola, zunanje ministristvo pa ostane Iliji beg Vrioni.

Grčija gleda v Italijo

v Atene, 12. maja. (Tel. »Slov.«) Zunanji minister Mihalokopulos je izjavil listom, da hoče Italija s sklepom nenapadalne in razsodiščne pogodbe s Turčijo nastopiti proti govoricam, da hoče v Mali Aziji izkrcati svoje čete. Italija hoče tudi z Grško živeti v dobrih odnosih in skleniti z njo prijateljsko in razsodiščno pogodbo. Med italijansko-turškimi pogajanjmi so se začela tudi že predpogajanja med Atenami in Angoro.

Briand in Stresemann ne gresta v Ženevo

v Pariz, 12. maja. (Tel. »Slov.«) Briand je toliko okrevljal, da bo v enem tednu mogel zapustiti Pariz in oditi za več tednov na dopust na svoje posestvo Cochererre. Briand se torej ne bo mogel osebno udeležiti sej Sveta Društva narodov dne 4. junija, na katerih bosta zastopala Francijo Pavel Boncour in Loucheur. — Razen Brianda se tudi nemški zunanji minister dr. Stresemann iz notranje-političnih vzrokov ne bo mogel osebno udeleževati sej Sveta Društva narodov, ker se bo novi nemški državni zbor po volitvah, ki bodo koncem maja, sestel med 8. in 12. junijem in bo nemški državni kabinet neposredno po volitvah demisijsiral, tako da bo dr. Stresemann ob pričetku zasedanja Sveta Društva narodov samo poverjen z vodstvom poslov in ne bo mogel voditi zunanje-političnih pogajanj.

Za svobodo časnika

v Bukarešt, 12. maja. (Tel. »Slov.«) Jugoslovanski poslanik Antič se je danes zglasil pri namestniku zunanjega ministra, notranjemu ministru Duca. Določil se je termin za konferenco Male antante na dan 15. junija v Bukareštu. Obenem je jugoslovanski poslanik vložil formalni protest proti aretaciji jugoslovanskih časnikarjev v Romuniji. Čuje se, da so vsa romunska časnikarska združenja pripravila energičen protest proti preganjanju časnikarjev.

Donski inženjerji 18. t. m. pred sodiščem. Začetek sodne razprave proti inženjerjem se je preložil na 18. maja. Število zagovornikov se je zvišalo na 16, javnih obtožiteljev pa na 5.

R. N. Coudenhove-Kalergi:

H Kellogovemu predlogu

Nasprotje med ameriškim in francoskim predlogom protivojne pogodbe temelji v nasprotju med medcelinskim vprašanjem miru in medevropskim. To nasprotje se da premostiti, če se zagotovi medcelinski mir na podlagi ameriškega načrta, medevropski pa na podlagi pogodbe o Društvu narodov in pridržkov, katere osebuje francoski osnutek. Praktična pot k temu cilju bi bila naslednja: 1. Medkontinentalni mir. Ameriške Združene države sklenejo z Nemčijo, Francijo, Veliko Britanijo, Italijo in Japonsko pet enakoglasnih se pogodb, in sicer na podlagi Kellogovega osnutka. Ker je podlaga te pogodbe — manjka ji skupna instanca in skupna eksekutiva — čisto moraličnega značaja in bi ta moralični značaj trpel, če se sprejme določba, ki predvideva prelomljene pogodbe in napadalne vojne, mora pogodba imeti pogoj, da so pogodbeniki dobre volje in hočejo čuvati zvestobo do pogodbe. Samobesebi je razumljivo, da se s tem ne ukinja naravno pravo silobrana, niti splošno načelo, da je ostali pogodbenik rešen obveznih dolžnosti, če eden izmed njih krši pogodbo.

Enako pogodbo sklene Japonska z evropskimi velesilami.

Rusija: Velesile, ki imajo s Sovjetsko Unijo diplomatske odnose, jo povabijo, da se udeleži enakih pogajanj. Pogoj protivojne pogodbe med evropskimi velesilami in Sovjetsko Rusijo pa mora biti obojestransko priznanje in jamstvo rusko-evropskih mej ter načelo nevmešavanja v notranje zadeve.

Anglija: Angleško kraljestvo sklene z velesilami Evrope enake protivojne pogodbe in to na podlagi Kellogovega osnutka. Te pogodbe z Nemčijo in Francijo pa so omejene po obveznostih, ki jih ima Anglija z locarnske pogodbe.

2. Monroe-doktrina: Da se odstrani vsake možnosti spopadov med Združenimi državami Severne Amerike na eni in med evropskimi velesilami na drugi strani, priznajo evropske velesile ameriško Monroe-doktrino, Združene države pa priznajo analogno doktrino za Evropo. Ta dvojna Monroe-doktrina pa obvezuje: Da ne pride do nikakšne vojaške intervencije zoper državo drugega kontinenta; da nihče ne vpade v meddržavno razmerje drugega kontinenta in da se ne stvori nikaka zveza z državo drugega kontinenta.

Kako vključiti srednje in male države: Da se utrdi ta medkontinentalni mir na podlagi obojestranske nevmešavanja, se pridružijo vse države ameriške celine pogodbi Združenih držav z evropskimi velesilami; vse evropske države pa sklenejo enako se glaseče pogodbe z Združenimi državami Severne Amerike. Da se zavaruje medameriški mir, je pridržano splošnem vseameriškem mirovnemu dogovoru. Da se zavaruje splošni evropski mir, pa splošno evropskem dogovoru.

Člen 21. Društva narodov se razlaga v smislu tega dogovora. Če bi Anglija te Monroe-pogodbe ne podpisala, se mora priznati Kanadi izjemno stališče. Dvojno priznanje Monroe-doktrine tvori potrebno spopolnitev evropsko-ameriškega protivojnega dogovora, ki edino more zabraniti, da ne nastane med Ameriko in kako evropsko silo ali med evropsko velesilo in kako državo Srednje in Južne Amerike kak spopad, ki bi mogel voditi do ostrega nasprotstva med kako evropsko velesilo in Združenimi državami Severne Amerike.

Splošno evropski mir: Zavarovanje trajnega evropskega miru se izvrši v obliki regionalne pogodbe, ki obsega vse članice Društva narodov, in sicer v okviru določb Društva narodov. Ker pa je medkontinentalni mir zgrajen na moraličnih jamstvih, potrebuje evropski mir realnih jamstev in sankcij. Radi tega se mora splošneevropska protivojna pogodba razločevati v sledečih točkah od medkontinentalne pogodbe: Vse evropske države se obvezujejo, da se ne vojujejo proti kak državi, razen v slučaju, če pride do zveznega postopanja proti verolomni državi; vse evropske posebne pogodbe se združijo v splošno vseevropsko defenzivno zvezo; vse evropske države pripoznajo obligatorično razsodišče.

Ker ima Anglija poseben zemljepisni in politični položaj in je hkrati evropska velesila in članica medkontinentalnega angleškega imperija, se mora prepustiti Angliji, če in kako daleč se hoče udeležiti na tem splošnem paktu, v kolikor bi šel preko locarnske pogodbe. Ko so se vse evropske države zedinile na podlagi pogodbe splošnega miru, se snide vsako leto splošna evropska konferenca vseh držav, članice Društva narodov, da razmotri in sklepa o statusu vseevropske mirovne in varnostne pogodbe na podlagi določb Društva narodov.

„Italia“ zopet poškodovana

v Oslo, 12. maja. (Tel. »Slov.«) Pri poskusnem poletu je »Italia« radi nenadne megle in viharja bila poškodovana, tako da bo potrebno večje popravilo. Zadnji konec zrakovlova bi bil radi zračnega pritiska kmalu potisnjen na zemljo, k sreči pa se je zrakovlova temu ognil, zadnji motor pa je bil tako poškodovan, da bo za popravilo treba več dni.

Varujte

svoje noge
ter nosite sedaj poleti sandale, katere
kupite v najboljši kakovosti pri
R. Stermečni, Cella
po sledečih nizkih cenah:
št. 19—24 Din 32.—, št. 30—35 Din 38.—
št. 25—29 Din 37.—, št. 36—42 Din 96.—
št. 43—46 Din 109.—

Naročite ilustrovani cenik!

Pometite pred svojim pragom

Avstrijski in nekateri nemški listi so prinesli te dni naslednjo vest: Vse slovensko časopisje je prineslo prošlo nedeljo daljše članke zoper nemškega manjšinskega voditelja dr. Morocuttija, v katerih slednjega kar najostreje napada in zahteva, da se zapre. Notice očitava slovenskemu tisku, da ni stvaren in pogrevajo Morocuttijeve trditve iz »Germanije«. Včerajšnja »Cillier Zeitung« se zaletava v »Slovenčev« članek in pričakuje, da ji bomo odgovarjali, ker sicer bo dokazano lažljivo početje zoper dr. Morocuttija! Mesto ponovnega pojasnjevanja, kako se godi Nemcem v Sloveniji, kar že vsakdo ve, raje — slovenski javnosti na ljubo — predočujemo, kako gre — koroškimi Slovencem.

Nemški listi često tožijo, kakšne krivice se gode Nemcem v Sloveniji zlasti na šolskem polju, zato bo gotovo zanimala primerca, ki jo v tem oziru navaja »Koroški Slovenec«. Glasi:

»V nemških listih beremo, da je znala jugoslovanska šolska uprava v desetih letih uničiti zasebne in verske ljudske meščanske šole. (Koroška šolska uprava je znala to narediti na mah.) Nemci v Jugoslaviji imajo paralelke. (Koroški Slovenci nimajo paralelke, četudi smo avtohtoni in kompaktno naseljeni.) Te šole ne zaslužijo imena nemške šole, ker se zanemarja pouk v materinem jeziku, ki v višjih razredih sploh odpade. (Naše utrakvistične šole — slovenskih sploh nimamo — že zdavnaj ne zaslužijo imena utrakvističnih šol, zakaj učitelj govori z otroci samo par mesecev v prvem šolskem letu v narečju, potem pa preide k popolni uporabi nemškega jezika.) Na teh oddelkih v višjih razredih se nastavlja učitelji in ravnatelji, ki sploh nemški ne znajo. (Med nami poučujejo že v prvem razredu učitelji, ki niti našega narečja dobro ne poznajo, v ostalih razredih pa trdi Nemci.) Izgleda, da je kader naših nemških učiteljev obsojen na smrt. (Kader slovenskih učiteljev na Koroškem je že izumrl. Naraščaja ni, ker se za učiteljsku noben Slovenec ne sprejme.) Kolikor je še nemških učiteljev, se nameščajo na nemških šolah ali sploh nikjer. (Pri nas se naš naraščaj tudi ne namešča, dva učitelja sta nameščena v popolnoma nemških krajih.) Otroci se ne naučijo nemški čitati in pisati. (Že obilo slučajev smo objavili, ki dosti jasno kažejo, da naši otroci ne znajo slovenski čitati in pisati.) Po naredbi naučnega ministra iz leta 1927 bi se imeli na šolah nameščati samo učitelji iste vere in istega jezika. (V naši državi taka naredba sploh ne obstoja.) Okrajna šolska oblast je odredila na nemških šolah vpeljavo slovenskega učnega jezika v višjih razredih vseh koroških šol brez izjeme. (Mi pa nimamo nobene slovenske šole ali vsaj oddelka, na katerih bi se v nižjih razredih poučevalo izključno slovensko, v višjih razredih pa nemško s slovensčino kot predmetom.)«

Iz predstoječe primere je razvidno, da se šolski položaj koroških Slovencev z onim, ki ga zavzemajo Nemci v naši jugoslovanski državi še daleč primerjati ne da. Zato bi bilo vsekakor potrebno, da nemško časopisje, preden iznaša kak tozadevne pritožbe, pomete pred lastnim pragom.

Otvoritev kölnske razstave

v Köln, 13. maja. (Tel. »Slov.«) Danes je bila na najslavesnejši način otvorjena mednarodna razstava tiska, katere se je udeležilo 47 držav. Pri otvoritvi so bili prisotni zastopniki vseh udeleženi držav, 700 novinarjev, med temi 200 inozemskih, 5000 gostov, med njimi glavni tajnik Društva narodov sir Drumond, nadškof v Kölnu, državni in deželni ministri ter zastopniki politike, industrije in gospodarstva.

Pogajanja med Poljsko in Litvo brezuspešna. Poljsko-litvanska pogajanja o varnostnih in odškodninskih vprašanjih so bila danes popoldne prekinita, ne da bi prišlo do konkretne rezultata. Razprave dotične komisije se bodo nadaljevale v Kovnu meseca junija.

Zlato za francosko banko. Včeraj je dospela v Le Havre iz Newyorka pošiljatev 11,9 milijonov zlata za francosko narodno banko.

Denar za armado na Poljskem. V vojnem odboru sejna so razpravljali o vojnem proračunu, ki znaša 725 milijonov zlotov napram 611 milijonom lanskega leta. Vojni proračun znaša 21,7% vseh državnih izdatkov.

Molov potuje po posejlo. Danes je potoval skozi Belgrad bolgarski finančni minister Molov, ki potuje v Ženevo, Pariz in London. Njegovo potovanje je v zvezi z naporimi bolgarske vlade, najeti pod protektoratom D. N. večje posojilo za begunce in za ponesrečence po veliki potresni katastrofi.

njim izvršila na grozen način samoumor 60 letna Jana Bedenik, ki je že dalj časa bolehal na želodec. Pred kratkim je bila operirana v bolnici. Bolezen jo je tako mučila, da je obupala in se je odločila za samoumor. Pozno v noč, ko so vsi domači že spali, je vzela z mize nož, ki je tam ostal od večerje in si z njim prerezala žile. Da bi pa še hitreje umrla, si je z nožem preparala trebuh, tako da ji je izpadlo drobovje. Nato je pričela kričati, nakar so se domačini zbudili in so ji hoteli pomagati, toda bilo je že prepozno, ker je starka kmalu zatem umrla.

★ Poštne tatvine v Vojvodini. Na poštno ravnateljstvo v Novem Sadu so zadnje čase prihajale pogosto pritožbe, da so bila pisma med potovanjem odprta in da je bil pobran denar iz njih. Največ pritožbe je prihajalo iz Segedina. Preiskava je ugotovila, da so bila pisma odprta na ambulančni pošti Pančevo—Kikinda in Kikinda—Parolanj. To ambulančno pošto je oskrboval Jožef Demokas, ki je bil aretiran in je priznal, da je res pisma odpiral in iz njih pobiral denar. Izjavil je, da se nahaja v veliki bedi, ker mu njegova plača ne zadostuje za najpotrebnejše življenjske potrebščine. Demokas je bil izročen sodišču.

★ Heregovini grozi še hujska lakota. Za lansko sušo, ki je ena glavnih vzrokov lakote, ki vlada v Heregovini še sedaj, je zadela Heregovino sedaj še hujska nesreča. Veliko deževje je povzročilo posevkom in sadju ogromno škodo, najbolj pa so trpeli vinogradi. Radi vode in blata je pričelo žito v zemlji gniti. Ljudstvo, ki je bilo že sedaj skoro obupano radi bede, sedaj s skrbjo in strahom pričakuje, kaj bo z njim.

★ Smrtina nesreča pijanega voznika. Blizu Mostarja se je predvčerajšnjim pripetila grozna nesreča. 42 letni Franc Martinovič se je napil, nakar se je pijan vozil z vozom ter nasmiljeno pretepal konje. Konji so se splašili, voznik pa je padel pod voz, ki ga je vlekel s seboj več sto metrov daleč. Voznika so potegnili grozovito razmrevarjenega izpod voza. Dasi je k Martinoviču prišel takoj zdravnik, je ta že čez nekaj ur v groznih mukah umrl.

★ Nepošteni trgovci. Novosadski trgovec Štefan Simony je prejel l. 1926. od trgovskega potnika Antona Karloviča, zastopnika zagrebske tvrdke Herman Schley za 60.000 Din manufakture. Trgovec je blago prodal, ni pa oddal denarja in je izginil. Sedaj ga je policija našla v Apatinu in ga izročila državnemu pravdnictvu v Novem Sadu.

MUDR. Martin Maicen

bivši volonter—asistent graškega univerzitetnega prof. za notranje bolezni Dr. A. Kosslerja ter bivši sekundarij drž. bolnice v Ljubljani

ordinira od 19. maja t. l.
Ljubljana, Kongresni trg 15
dnevno od 14. do 16. ure.

★ Ne zanemarjajte prebave! Najmanjše nerazpoloženje današnjega dne more jutri postati težka bolezen. To je razlog, da morate vzeti malo nožovo špičo Magna praška v pol čaši vode takoj, ko začutite najmanjši nered v želodcu. Prašek Magna odstranjuje preobilo kisline, ki je vzrok tolikim boleznim. Prašek ublažuje nežne membrane želodca, odstranja pehanje in dela, da želodec in čreva redno delujejo. — Dobiva se v vseh lekarnah in drogerijah omot za 4 Din. Ako ga ne dobite v domačem kraju naročite ga na naslov: Laboratorij »Alga«, Sušak. Za dva omota priložite 10 Din v znakmah.

★ Fotoaparate kupite najbolje pri Fr. P. Zajec, optik, Ljubljana, Stari trg 9.

★ Rogaska Slatina najbolj renomirano zdravilišče proti boleznim želodca, čreves, mehurja, žolčnih kamnov, srca, ledvic in jeter. Izven glavne sezone izredno nizke cene. Zahtevajte prospekte!

★ Tobačna tovarna v Ljubljani razpisuje na osnovi odobrenja Uprave državnih monopolov l. M. Br. 6030 od 20. aprila t. l. javno uslmeno dražbo za prodajo 1.160 kom. vreč iz jute in to na dan 21. maja ob 10. Vreče se morejo ogledati ob delavnih dneh v ekonomatu, kjer se dobe tudi dražbeni pogoji in pojasnila. 4622

★ Ljudska samopomoč v Mariboru šteje že nad 5000 članov in je izplačala do danes v 8 smrtnih slučajih 61.000 Din podpore. Prihodnje dni pošlje vsem svojim članom drugo društveno obvestilo s priloženimi položnicami. V lastnem kakor društvenem interesu naj se odzove vsakdo po možnosti takoj svoji dolžnosti, da bode zamoglo društvo kakor do sedaj obljubljeni podpore takoj in v polni meri izplačati.

★ V Zagorju št. 3 je otvoril trgovino z mešanim blagom gosp. Ferd. Drnovšek.

★ Vozni red za železniške in avtobusne zveze Slovenije je izšel v Tiskarni sv. Cirila v Mariboru. Stane 2 Din.

★ Birmanske ure, verižice, uhane ceno kupite pri Fr. P. Zajec, Ljubljana, Stari trg 9.

★ Pri lenivosti črev, kataru v želodcu in črevih, oteklini v notranjosti debelega črevesa, nagnjenju k vnetju slepiča odstranja naravno »Franz-Josef« grenčica naglo zastajanje v organih spodnjega telesa in to brez bolečin. Dolgoletne izkušnje v bolnicah dokazujejo, da raba »Franz-Josef« vode iz-

„Slovenčeve“ nagrade

1. Vožnja z aeroplanom v Belgrad in nazaj in 600 dinarjev na roko;
2. Štirinajstdnevno bivanje v Aleksandrovem na Krku in 1400 dinarjev na roko.
3. in 4. Dve moški oziroma ženski kolesi.
5. do 24. Dvajset budilk.

Te nagrade je razpisal Slovenec za svoje naročnike. To je čisto svojevzrečno srečanje, pri katerem ni treba kupiti srečke, ampak že zadostuje, da si naročen na dnevnik Slovenec. Ako si bil že doslej naročen na naš list, moraš imeti 2. junija do 6. večer poravnano naročnino vsaj do 31. julija t. l., ako pa list sedaj nanovo naročiš, ga moraš plačati vsaj za dva meseca. Da pa ne pride kdo ravno brez muje do krasnih daril, mora vsak, ki se hoče potegovati za nagrade, najti vsaj pet napak na zadnji strani Slovenca v oglasih, in sicer v času med 1. in 26. majem in nam to sporočiti (vseh pet naenkrat) najkasneje 2. junija.

Tekmovanje za te nagrade se je torej že pričelo. Vendar pa še ni nič zamujenega: tudi odlejel boš morda še našel usodnih pet napak. Lahko ti pa tudi pošljemo vse številke Slovenca od 1. maja dalje. Naš nasvet je: Naroči list takoj, oz. plačaj naročnino pravočasno, pa poskusi srečo v nadi, da ti bo pri zbiranju naklonjena.

borno urejuje delovanje črev. Dobiva se v lekarnah, drogerijah in specer. trgovinah.

★ Današnji poštni nakladi je priložena priloga mariborske tvrdke Ant. Golež, ki priporoča srečke državne razredne loterije.

★ Lovci! Dne 15. maja 1928 ob pol 11 se bo oddal pri okrajnem glavarju v Kamniku soba št. 6 na javni dražbi v zakup lov običine Krtina za dobo pet let. Interesenti vabljenei. 4628

Srajce, velika izbira, cene nizke. — Oglejte si izložbe
P. Magdič, Ljubljana

Ljubljana

NOČNA SLUŽBA LEKARN.

Dnevna in nočna služba: Piccoli na Dunajski cesti in Bakarčič na Sv. Jakoba trgu. — Nočna služba v ponedeljek: Bahovec na Kongresnem trgu, Ustar na Sv. Petra cesti in Hočevar v Šiški.

★ Vse mestne delavce in uslužbence pozivamo, da se danes točno ob pol dveh popoldne v čim večjem številu zberemo pred Mestnim domom, da greimo potem skupno na pokopališče k Sv. Križu k slavnostnemu odkritju spomenika pokojnemu ljubljanskemu županu dr. Periču. Mestni delavci, naša dolžnost je, da pohitimo vsi na grob moža, ki se je boril za naše interese ter nam stal vedno ob strani. Na grob mu položimo venec. — Mestni delavci.

★ Pogreb poročnika Vujiča. Včeraj ob 10 dopoldne se je vršil izpred garnizijske bolnišnice pogreb poročnika Vujiča, žrtve tragedije v vojašnici vojvode Mišiča. Pogreb se je vršil z vsemi vojaškimi častmi. Pravoslavne cerkvene obrede je izvršil prota Dimitrije Jančević, ki je imel tudi krajsi nagovor. Krsto je preneslo na mrtvaški voz šest častnikov, pokojnikovih tovarišev. Pred krsto so nesli križ, več venec in žito na krožniku, nakar sta sledila oddelek vojaštva in dravska godba, ki je ves čas igrala žalostinke. Za krsto so korakali divizijski general Nedič, brigadni general Vuković in general Popović, častniki garnizije in vojniki. Pogrebni sprevod je šel po Zaloški, Jegličevi in Kette-Murnovi cesti na pokopališče k Sv. Križu. Na grobu sta govorila pokojniku v slovo v imenu njegovih tovarišev poročnik Vlado Ilić, v imenu polka pa polkovnik Gjorgje Bulić. Pogreb se je vršil vso pot ob gostem špalirju občinstva.

★ Ne začenjajte z gradbenimi deli brez dovoljenja! Mestni magistrat ponovno opozarja vse zainteresirane, da je po gradbenem redu nedopustno začeti kakršnokoli gradbeno delo na ljubljanskem teritoriju, preden ni bilo izdano formalno pismo gradbeno dovoljenje. V smislu sklepa magistratnega gremija se bodo v bodoče vsi prestopki tega predpisa brez izjeme najstrožje kaznovali, in prvi vrsti bo prizadet gradbeni podjetnik, ki gradbeno delo prične, preden se mu je mogel gradbeni gospodar izkazati s pravilnim gradbenim dovoljenjem.

★ Promenadni koncert muzike dravske div. oblasti v Zvezdi v nedeljo, 13. t. m., ob 11. uri. Spored: 1. Urbah: »Per aspera«, marš. 2. Flotov: Uvertura k operi »Marta«. 3. Rendla: »Veseli trenutci«, srbske pesmi. 4. Čajkovski: »Evgen Onegin«. 5. Novosad: »Dalmatinski šajkaš«. 6. Benatzky: »Več ognja« Tango. 7. Grebenc: »Abiturijentska koračnica«. — Dirigent: višji kapelnik dr. J. Cerin.

★ Tombola nižjih poštних uslužbencev. Ker se tombola dne 6. maja t. l. vsled neugodnega vremena ni mogla vršiti, se vrši danes točno ob 3 popoldne z godbo. Odbor.

★ Umrli so v Ljubljani v času od 8. do 12. t. m.: Antonija Turba, vdova nadučitelja, 72 let, Celovška cesta 4; Marija Kirchsclager, žena vpokojenega višjega stavbnega svet-

nika, 71 let, Gosposka ulica 6; Franc Vrhovec, paznik, 83 let, Zidovska steza 6; Marijan Merhar, sin zasebnik, 3 mesece, Tržaška cesta 24. — V bolnišnici so v istem času umrli: Janez Mrak, sin posestnika, 8 dni, Stanežiče 15; Marija Orešek, delavka, 76 let, Goričica 3; Franja Bevc, hči rudarja, 1½ leta, Mataliče 16; Marija Borc, služkinja, 26 let, Domžale 19; Anton Kurat, delavec sin, Zgornja Šiška 99.

★ Mestna zastavljalnica vpelje s prihodnjim tednom tedenske prostovoljne dražbe. Sprejemalo se bo v torek, 15. t. m., od 15. do 17. ure v uradu vsakojako blago kakor zlatina, srebrnina, perilo, manufakture, obleka, optični predmeti itd. Interesenti-kupci si lahko ogledajo predmete v sredo med 15. in 16. uro. Dražba se vrši v petek (zaradi praznika) od 15. ure dalje v uradnih prostorih, Prečna ulica. Istotam se dobe tudi vse informacije med uradnimi urami. (4144)

★ Čudno prenočišče. V Ljubljani, kakor menda prav povsod, je mnogo ubogih ljudi, ki nimajo niti toliko, da bi si preskrbeli pošteno streho nad glavo. Poleti jim to ne povzroča mnogo skrbi in prenočujejo kjerkoli, tudi na prostem, pozimi je pa slabše. Hud boj se vna-me pogosto med njimi za kak kotichek v slami v kakem kozolcu v bližnji okolici. Najbolj čudno, a hkrati tudi zelo nevarno prenočišče so si izbrali oni, ki prenočujejo v pepelu za glavnim kolodvorom. Na širok prostor odklada železnica tu pepel in žerjavico iz kurilnice in tu najdejo ti reveži res »gorko« prenočišče, da se zakopljejo čez noč v pepel. Več nesreč se je že pripetilo tu, ker so se nekateri zakopali v še živ pepel in se seveda opekli. Ker se skrivajo med ljudmi, ki tu prenočujejo, pogosto tudi razni kriminalni tipi, je policija prejšnjo noč pregledala ta prostor in aretirala štiri osebe, ki so tu prenočevale. To čudno prenočišče nudi dovolj grozen pogled v socialno najnižje plasti ljubljanskega prebivalstva.

★ Tatvina na železnici. V noči na 10. t. m. je nekdo na prostem tiru glavnega kolodvora odtrgal od vagonov več zalivk ter odnesel tri plujvalnike in 23 okenskih jermenov. Železnica trpi skupaj 3000 Din škode. Zlikovec ni znan.

★ Policijski drobž. Prijavljene so štiri tatvine manjšega značaja in dve poškodbi tujeje imeja. — V drvarnici Neže Majer v Spodnji Šiški je nastal ogenj, ki pa so ga kmalu pogasili. Škoda znaša le 300 Din. — Aretirane so bile tri osebe radi vlačuganja in splošnega suma.

★ Gradbena in tehnična podjetja. Da ustrežem številnim željam svojih odjemalcev, sem pričel s kopiranjem planov in vsakovrstnih risb na originalen ozalid, za katerega imam zastopstvo ter na fine inozemske negativne in pozitivne papirje po najnižjih cenah. Delo sprejemam v trgovini Iv. Bonač, Selenburgova ulica 5. (4137)

Stanovanje

3 večjih ali 4 sob išče za stalno mirna stranka (tri odrasle osebe) za avgust. Naslov pove upravništvo lista pod št. 4173.

★ Obleke kemično čisti, barva, plisira in lika tovarna Jos. Reich.

★ Otroške obleke, predpasnike od 30 Din dalje. Največja zaloga, češko blago, dunajski izdelki. Kristoflič-Bučar, Stari trg.

★ Krasne obleke in bluze najceneje pri Tomšič, Sv. Petra cesta 38. 4505

Birmanske obleke

svilena, etamin, popelin v veliki izbiri ter vseh veltkostih že od 90 Din naprej kupite edino le pri tordki

Belihar & Velepč
Ljubljana Mestni trg 13 Ljubljana
Oglejte si izložbe

Maribor

★ Javna zahvala. Proslava sedemstoletnice lavantinske škofije, ki je dobila poseben sijaj po navzočnosti papeškega odposlanca prevz. g. Hermenegilda Pellegrineti, se je ob — hvala Bogu — precej ugodnem vremenu izvršila prav lepo in izpodbudno. Posebno zahvalo dolgujemo: presvetlemu gosp. škofu ljubljanskemu, g. prelatu dr. Slaviču in šk. duhovščini za žrtev potovanja; velecejenim zastopnikom državnih, samoupravnih, mestnih in vojaških oblastev za številno udeležbo; kralj. straži za vzdrževanje redu; šolskim vodstvom in zavodu šolskih sester za prisotnost šolske mladine; »Prosvetni zvezi«, njenim voditeljem in poštvovalnim gospem za tako lepo uspehi pozdravni večer; Cecilijinemu društvu in pevskemu zboru »Maribor« za dovršeno petje; Ljudskemu odru, Omladini in vojaškemu orkestru za godbo; tvrdki Brandl, ki je Ljudskemu odru dala brezplačno klavir na razpolago ter ge. Fanki Brandl za njeno umetniško igranje med mašo na violino; spoštovanim uredništvom časopisja za zanimivo poročanje; vsem, ki so svoja poslojja razsvetlili ali okrasili z zastavami in venci; društvom za soudeležbo s prapori; vernikom iz mesta in okolice, ki so kakorkoli sodelovali. Vsem prisrčen: Bog plačaj!

Priljubljeni odbor

za proslavo 700letnice lavantinske škofije.

Continental obroči za kolesa se dobavljajo tudi kot žični obroči. Njih prednosti so gibčnost, lahek tek in dolga vporaba. Napravljeni iz najbolj prožne gume in trpežne tkanine so najboljši obroči za sport in vsakdanjo porabo.

Continental

★ Umetniška razstava. Od 6. maja naprej ima v mali Unionovi dvorani akademični slikar g. Tone Trstenjak razstavljenih okoli 60 svojih slik. Na prvi pogled se opazi, da umetnik ljubi naravo, ker ima večino pokrajinske slike, zlasti iz pariške okolice. Ima pa tudi slike iz Prlekije (kmečka koč v Prlekiji, koč v goricah) in iz mariborskega parka (ribnik z labudom). Portreti, kolikor jih ima, ne pridejo radi množice pokrajinskih slik dosti do veljave. Razstava bo odprta še ta teden od 9. do 12. ter od 13. do 17. ure.

★ Stavka splavarjev. V našem listu smo poročali, da so osnovali splavarji pred dobrim tednom svojo lastno organizacijo. Zastopniki nove organizacije so se začeli pogajati z lesnimi prekupci in veletrgovini radi mezd. Lesne veletvrdke so namreč znižale tako zvanim krmanišem (krmilar, vodja splava) plače v dobi vožnje po Dravi. Ker so bila pogajanja med tvrdkami in zastopniki splavarske organizacije zamaš, so začeli krmaniši v soboto zjutraj s stavko. Splavi, ki so bili že na potu proti jugu, so po proglasu stavke pristali in je splavarstvo prenehalo za dobo stavke. Kako dolgo bo trpela stavka, je danes težko reči. Prekupci in lesne veletvrdke izjavljajo, da ne bodo popustile, ker pride les po splavu draže nego po železnici in je splavarstvo tudi riskantno glede človeških življenj in blaga. Stavka dravskih krmanišev in to spodnjih ter zgornjih (nad in pod Mariborom) je prva, ki jo belči dnevna kronika, ker so bili splavarji do pred kratkim brez vsake organizacije.

★ Mestni fizikat naznanja, da se cepljenje za deco vrši še v ponedeljek in torek, 14. in 15. t. m., pri mestnem fizikatu v Frančiškanski ulici 8.

★ Prve črečnje so prišle te dni na mariborski trg, vendar pa si vsakdo ne more kupiti tega zlahtnega sadu, ker stane 40 Din 1 kilogram.

★ Nesreča. Pri prenavljanju neke hiše v Vetrinjski ulici se je včeraj zidarjem podrl postavljeno oder. Pri padcu je dobil Markl Vinko močne notranje poškodbe, Lah Franc si je poškodoval obe roki in Gaube Jože si je zlomil desno gogo. Rešilni oddelek je vse tri ponesrečence prepeljal v bolnišnico. — Iz Svečine so pripeljali v bolnišnico 32letnega šoferja Napotnik Josipa, ker si je pri padcu iz 3 m visoke lestve zlomil levo nogo.

Celje

★ Davek za vozila v celjska občini. V smislu naredbenega odbora mariborske oblasti v dne 26. februarja 1928 V. C. 4190-27 se dovoljuje občini Okolica Celje za koledarsko leto 1928 pobirati občinsko davščino na vozila in sicer: Od enovprežne konjske ekvipaže v zasebni posesti 125 Din. Od dvovprežnih letnih ekvipaž 200 Din. Od osebnih avtomobilov do vseh tih 30 HP letnih 1000 Din. Od osebnih avtomobilov nad vseh tih 30 HP letnih 1500 Din. Od tovarnih avtomobilov do 3 ton nosilne zmoglosti 1000 Din, nad 3 ton pa 1500 Din. Od motokljev letnih 100 Din. Od bicikljev s pomožnim motorjem letnih 50 Din. Od navadnih bicikljev letnih 10 Din. — Vsak lastnik je dolžan svoje davku zavezano vozilo prijaviti županstvu v 14 dneh, t. j. od 21. maja do 5. junija 1928 med uradnimi urami (od 8. do 12. ure). Vsako kasnejšo prodajo ali nakup vozila je prijavitelj županstvu v 14 dneh. Prijava avtomobila ali vozila mora vsebovati: a) ime in opravilo lastnikove (firme); b) njegov stanovanjski naslov (naslov sedeža firme); c) kraj garažiranja (občino in hiš. št., poslopje); d) od kdaj je prijavitelj lastnik vozila; e) pri osebnih avtomobilih ime firme, ki je izdelala avto. Kdor zamudi v predpisnem roku prijavitelj davku zavezano vozilo, temu predpiše županstvo po § 9, števil. 197, Ur. l. 70 z dne 30. junija 1922, za eno tretjino višjo davščino, nego bi jo dotična oseba morala plačati na osnovi pravočasne prijave.

★ Nočno lekarniško službo ima do vključno petka 18. maja lekarna »Pri križcu« na Cankarjevi cesti.

★ Kaldrmina. V sredo je bila v finančnem odboru narodne skupščine sprejeta uredba o kaldrmini. Po zaslugi naših poslancev vsebuje uredba določbe, po kateri bo mogoče doseči izplačilo kaldrmine tudi onim občinam, ki so svoj čas pravico do kaldrmine izgubile. Med te občine spada tudi celjska mestna občina. Na mestni občini je sedaj, da se te ugodnosti čimprej poslužijo.

★ Podvinski jez. Ob priliki katastrofalne poplave Savinje v septembru lanskega leta je izredno močno trpel tako zvani podvinski jez nad Polzelo. S strani SLS so se takoj storiili energični koraki, da pripomore pri popravilu tudi država. Načelnec g. dr. J. Hodžar je prejel v tej zadevi

Kaj je novega

30letni jubilej vladikovanja škofa dr. Ant. Bon. Jegliča na ljubljanski škofski stolici

Ta mesec poteče 30 let, ko je Ljubljana v svoji sredi pozdravila novega škofa. Dne 22. majnika 1898 je bil naš prevzvišeni vladika dr. Ant. Bon. Jeglič v stolni cerkvi sv. Nikolaja slovesno introniziran. Z geslom: »Pri di k nam tvoje kraljestvo po Mariji« se je novi vladika lotil odgovornega in težavnega vladanja. Trideset let dela in trpljenja je Prevzvišenemu pač pobelilo častljivo glavo, a ni mu moglo ukloniti volje do dela in zatemi čisti duha. Še danes stoji med nami dasi starček po letih, pa mladenič po duhu. Z občudovanjem gledamo njegovo orjaško delo, ki ga je vršil za preporod svojega naroda v dolgih 30 letih in se mu v gorki ponižnosti najvdaneje klanjamo.

Hvaležni verniki hočemo ta častljivi jubilej na dan Gospodovega Vnebohoda dne 17. maja t. l. čim slovesneje proslaviti. Že pred praznikom zvečer bo po Ave Mariji slovesno zvonilo po vseh cerkvah ljubljanske škofije. Na praznik jutraj darujejo Marijine družbe skupno sv. obhajilo za Prevzvišenega. Ob pol 10 se vrši slovesen vhod gospoda jubilaranta v stolno cerkev. Delegati organizacij, zastave, Orli, Orlice, narodne noše in kongregacije se zberó že ob 9 na dvorišču škofijske palače. Sprevod otvorijo orlovske zastave z Orli, potem Orliška zastava, Orlice, zastave prosvetnih društev, narodne noše, zastave kongregacij in zastavstvo članov in članic. Ob 10 bo v stolnici slavnostni govor in

nato slovesna pontifikalna sveta maša z zahvalno pesmijo. Po službi božji sprejema gospod jubilarant častitke v škofijski palači.

Pri pontifikalni sv. maši je pod kupolo prostor za zastopnike verskih in prosvetnih organizacij. Za duhovnike sta določeni klopi pri oltarju sv. Dizma in prostor pred njima, za druge odlične udeležence bo pogrnen prvi oddelek klopi na moški in ženski strani.

Zvečer ob 8 priredi Prosvetna zveza v čast g. jubilarantu v veliki dvorani hotela Union slavnostno akademijo s sledečim sporedom: 1. Povsod Boga. Godba. 2. Dr. Ant. Dolinar: V Bogu živim. Poje mešani zbor »Ljubljane« s spremljevanjem pozavn. 3. Slavnostni govor. Govori dr. K. Capuder. 4. Papeževa himna. Godba. 5. Poklonitev jubilarantu: a) dr. Ivan Pregelj: Prevzvišenemu gospodu škofu dr. A. B. Jegliču ob 30letnici njegovega vladikovanja v Ljubljani. Deklamira g. akademik Mišo Stare; b) slavnostna fanfara. 6. P. Česnov: Osmero blagrov. Poje »Ljubljana«. 7. Državna himna.

Ker je ves balkon rezerviran za delegate osrednjih central, prav tako 80 sedežev v parterju, zato naj si p. n. občinstvo oskrbi pravčasno vstopnice, katere se dobe v pisarni Prosvetne zveze, Miklošičeva c. 5. Cene so sledeče: Parter od III. do X. vrste 20 Din, od X. do XXI. vrste 15 Din. Galerija 10 Din. Stojšča 5 Din.

KOLENDAR.

Nedelja, 13. maja. Križeva nedelja. Servacij, Glicerija, Peter Regalat.
Ponedeljek, 14. maja. Bonifacij, Paskal, Viktor.

Torek, 15. maja: Zofija, Izidor.
Novosadska vremenska napoved za nedeljo: Oblačno, po večini deževno v Srbiji, Bosni in Vojvodini. Deloma oblačno in deževno v Sloveniji in Hrvatski. — Vetrovi v raznih smerh. Hladno še nadalje.
Dunajska vremenska napoved za 13. maj: Izpremenljivo, hladno.

ZGODOVINSKI DNEVI.

13. maja: 1809 je Dunaj kapituliral pred Napoleonom I. — 1869 je umrl srbski pisatelj Jovan Hadžić, ustanovitelj Matice Srbske. — 1907 je umrl slovenski pisatelj prof. Josip Stare. — 1868 se je rodil ruski car Nikolaj II. — 1873 je v Ljubljani umrl komponist Gašpar Mašek. — 1717 se je rodila avstrijska cesarica Marija Terezija. — 1792 se je rodil papež Pij IX. — 1832 je umrl v Parizu francoski naravoslovec Georges de Cuvier. — 1840 se je rodil francoski pisatelj Alphonse Daudet. — 1842 se je rodil angleški komponist S. Arthur Sullivan. — 1875 je umrl v Parizu francoski komponist Daniel Auber.

14. maja: 1914 sta Srbija in Vatikan sklenila konkordat. — 1915 je v Trstu umrl drž. in dež. poslanec prof. Matko Mandič. — 1686 se je rodil G. D. Fahrenheit, ki je izboljšal termometer in barometer. Rodil se je v Danzigu. — 1853 se je rodil angleški romanopisec Thomas Henry Hall Caine. — 1912 je umrl švedski pesnik Avgust Strindberg v Stockholmu. — 1316 se je rodil češki kralj in nemški cesar Karol IV.

★

★ Pet napak najti v kakem časopisu, ni težko. Pet gotovih, namenoma narejenih na-

>Vsi, natančno po vrsti, kot je stalo pod steklom.<

Potem moraš biti pa neznansko bogat. 700 funtov staviš in vse dobiš, to se nekaj pravi. Koliko si dobil v celoti izplačanega?<

>Ničesar.<

>Zakaj ne? Mar so se branili, da bi ti tolikšne vsote izplačali?<

>Ne.<

>Ja, kako pa to, da nisi bogat?<

>Zato, ker sem napravil veliko neumnost, kot navadno, namreč — da sem se zbudil.<

Ljubljansko gledališče

DRAMA.

Začetek ob 8 zvečer.

Nedelja, dne 13. maja ob 15. uri pop.: AKADEMIJA. Priredi društvo »Skrb za mladino«. Izven. — Ob 20. uri zvečer: HERMAN CELJSKI. Izven.

Ponedeljek, dne 14. maja: ROKA PRAVICE. C. Torek, dne 15. maja: Zaprtlo.

Sreda, 16. maja: ZUPAN STILMONDSKI. Premijera. Izven.

Četrtek, dne 17. maja: NEDELJSKI ODDIH. Ljudska predstava pđi globoko znižanih cenah. Izven.

OPERA.

Začetek ob pol 8 zvečer.

Nedelja, dne 13. maja ob 15. uri: TRUBADUR. Gostuje ga. Zinka Wilfan-Kučeva. Izven.

Ponedeljek, dne 14. maja: Zaprtlo.

Torek, dne 15. maja: DEKLE ZLATEGA ZAPADA. Red A.

Sreda, dne 16. maja: LADY X. Opereta. Red D.

Četrtek, dne 17. maja: TOSCA. Gostuje Marij Šimenc. Izven.

Petek, dne 18. maja: Zaprtlo.

Mariborsko gledališče

Nedelja, dne 13. maja ob 15. uri: Materinski dan. Ob 20. uri: JESENSKI MANEVR. Kuponi. Ponedeljek, dne 14. maja: Zaprtlo.

Torek, dne 15. maja ob 20. uri: SVET. Ab. B. — Prvič.

Priredive in društvene vesti

Vsaka objava pod tem naslovom se mora plačati in sicer prvih 15 besed po 25 par, vsaka nadaljna beseda po 3 Din.

Ljubljana.

>Ljubljana< ima radi koncerta doških kozakov skupno pevsko vajo v torek 15. t. m. ob osmih zvečer. Ker je zadnja skušnja pred nastopom, udeležba obvezna. — Pevovodja.

Izlet starejšinstva na Janče, čez Stango in na Littjo se vrši v slučaju lepega vremena danes popoldan. Odhod z vlakom ob 12.15 z glavnega kolodvora do Laz. Povratek z večernim vlakom iz Littje.

Dekliška Marijina kongregacija v Sp. Šiški vprizori drevi ob osmih v samostanski dvorani štiridejanko »Izgubljeni raj«

Izlet frančiškanske prosvete v Ljubljani se preloži ob 20. maja v začetek prih. meseca

Zveza slovenskih vojakov, podružnica Moste pri Ljubljani priredi danes 13. t. m. ob 5 popoldne veselico v gostilni ge. Star v Vodnatu.

Celodnevno tekmovalno streljanje pristopno članom društva ostrostrlecev in Slov lovskega društva se vrši dne 17. t. m. ob pol 8 na ljubljanskem glavnem strelišču pod Rožnikom. Streljanje na letošnega goloba, bežčega zajca, na lovske in ostrostrleške tarče ter malokalibersko streljanje. Tekmovalec lahko obudejajo na strelišču. Po streljanju družabni večer v streliščni restavraciji.

Prostovoljna gasilna društvo Barje ima danes vesljo pri Vrbcu na Ilovici.

Pomočnica preizkušnja četinarska zadruga

ravno v šentanski šoli cepil otrokom koze, da mu je nudil prvo pomoč. Hitro je odpravil zdravnik ponesrečenca v bolnico, a po vožnji par kilometrov je že izdihnil. Pokojni se je rodil l. 1894. na Ravnah pri Kamniku in je bil še samski. Pokopan je bil v petek popoldne na tržiškem pokopališču ob obilni udeležbi.

★ Pregelj, Izbrani spisi I. zvezek, ki ga je založila Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani velja proširan 45 Din, vezan v celo platno 60 Din. Pregljeve spise si naj omissijo zasebne in javne knjižnice, ki brez Pregeljevih spisov nikakor ne bodo mogle izhajati.

★ Pristojbina za premostitev telefona. Odredbo glede premostitve telefonov iz leta 1926 je ministrstvo z odlokom štev. 8752 z dne 23. marca t. l. pojasnilo, da znaša pristojbina za premostitev telefonov (glavnih postaj, sporednih postaj in aparatov na drugo zemljišče 50 odstotkov novih instalacijskih pristojbin. Za premostitev telefonov na istem zemljišču ali v istem poslopu je pristojbina še naprej 120 Din za vsak aparat.

★ Kateri avstro-ogrski kovani denar je pri nas še v veljavi. Odredbo štev. 27.552 z dne 1. aprila t. l. poštno ravnateljstvo ljubljansko po ministrskem odloku štev. 6814 z dne 22. aprila 1928 toliko izpopolnjuje, da je s parskim drobžem izenačen samo predvojni avstroogrski kovani denar iz niklja in pakfonga po 10 in 20 vinarjev. Bivši a. o. železni kovani drobž po 20 vinarjev in bakreni novci po 1 in 2 vinarja pa niso izenačeni s parskim drobžem in sploh niso več zakonito plačilno sredstvo. Zato pošte tega drobža ne smejo več sprejemati.

★ S poštnega ravnateljstva ljubljanskega. Načelnik odseka dr. Joško Lebar in tajnik l-6 Janko Tavzes sta premeščena nazaj v Ljubljano, nadzornik I. Sedlar pa nazaj v Zagreb. V 2. skupino II. kategorije so napredovali pb. ur.: Štefan Brežnik, Maks Košir, Miljutin Negode, Tomaž Vidmar in Gita Berlanova.

★ Dva zanesljiva vodnika v umetnostnih vprašanjih sta Keleminova Literarna veda, ki se bavi z vsemi knjižnimi problemi, in Steletov Oris zgodovine umetnosti pri Slovencih, prvo knjiga, ki kaže, da imamo Slovenci strnjeno svojo zgodovino tudi v umetnosti. Dočim je prva knjiga namenjena inteligenci, je druga dostopna vsakomur. Naročite ju pri Novi založbi v Ljubljani.

★ Izpostavljen otrok. Pred dnevi se je pojavila v Lokarjah pri Sv. Juriju ob južni železnici neznana ženska z otrokom v naročju. Vaščani se za tukjo niso mnogo brigali, tem večje pa je bilo njihovo začudenje, ko so naslednjega dne zvedeli, da je zjutraj našel posetnik Ivan Zvižej v Lokarjah št. 3 pred večnimi vrati okoli tri mesece starega otroka ženskega spola. Otrok je bil zavrt v rožno barvane plenice. Priloženo je bilo pismo, v katerem prosi ženska, ki je otroka izpostavila, naj sprejme Zvižej tega otroka v oskrbo, češ, da je otrok brez očeta in matere. V pismu je navedeno, da je otrok rojen dne 26. februarja 1928 in da je krščen na ime Frančiška. Med plenici smo našli tudi robec z monogramom E. K. Otrok je zdrav in ima ljubeč, droben obrazček, vendar pa je bolj slaboten. Za žensko, ki je otroka izpostavila, ni nobenega sledu.

★ Zanimiva izkopina. V Moravcih pri M. Soboti so pri kmetu Fr. Vitezu kopali vod-

KLOBUKE najnovejših oblik in barv ter vseh vrst športne klobuke vam nudi v veliki izbiri specialna trgovina klobukov
JOSIP POK, nasl. M. Bogataj Ljubljana, Stari trg 14.

Cene zmerne! Sprejemajo se popravila

v Ljubljani se vrši dne 10. junija t. l. Prijave se sprejemajo do 6. junija v zadržni pisarni.

Nabeštvo.

Ostali kraji.

Proslava desete obletnice velikega ljudskega tabora v Vižmarjih, ki je bil dne 18. maja 1918 tika pred koncem svetovne vojne, priredi Ljudski oder v St. Vidu pri Ljubljani dne 17. maja ob pol štirih popoldne.

Naklo. Uljudno vabimo k uprizoritvi vesloigre »Skopuh« dne 13. in 17. maja ob 3 popoldne.

Tombola v Dolenjem Logatcu se vrši nepreklicno v nedeljo dne 13. maja t. l. ob 4. uri popoldne na vrtu Kmetijskega gospodarskega društva v Dol. Logatcu. Vsi domači in sosedni vljudno vabljeni. Dobitki prvovrstni.

Glasha

Koncert pevskega okrožja Slična bo 17. maja ob 3 v St. Vidu. Nastopi šest zborov. Posetite to prvo prireditelju!

Pevski zbor Donskih kozakov ima v ponedeljek v Unionu koncert s prav lepim sporedom. Zbor Donskih kozakov je pevsko združenje popolnoma svoje tipične vrste, njegovo petje je v vsakem pogledu dovršeno tako glede ritmike kakor tudi glede sestave glasov, poje absolutno na efekt, katerega v vsakem oziru doseže. — Predprodaja v Matični knjigarni.

Cerkveni vestnik

Duhovne vaje za može v Domu so od 26. do 30. maja. Prosimo pravčasno priglasitve.

Vodstvo.

Orel

Trobotnaski tečaj pri S. O. Z. V dneih 17., 18., 19., 20. maja se vrši v Ljubljani trobentnaski tečaj. Prijave za ta tečaj je poslati najkasneje do 14. maja na S. O. Z. Vsak udeleženec tečaja naj prinese s seboj rog.

Združene katoliške organizacije na Viču prirede v nedeljo, 3. junija v proslavo

25 letnice obstaja

Katoliškega prosvetnega društva Vič za ljubljansko okolico na Viču

katoliški prosvetni dan

SPORED:

Dopoldne:

Ob 9 sv. opravilo v farni cerkvi sv. Antona P. (Pri sv. opravilu sodeluje 8 pevskih zborov.)

Ob 10

LJUDSKI TABOR

na trgu pred cerkvijo; govornik g. F. Terseglyav in g. dr. A. Campa.

Popoldne:

Ob 2 večernice in blagoslov v farni cerkvi

Ob 2.30

KONCERT

ljubljankega pevskega okrožja na veseličem prostoru pri gosp. Pavliču poleg farne cerkve pod vodstvom gosp. prof. Bajuki (Sodeluje nad 200 pevcev.)

Ob 4

VELIKA TOMBOLA

z glavnimi dobitki: krasne kompletne sobna oprava, moško kolo, vreča moke, seženj drv, jagnje in nad 200 manjšimi krasnimi dobitki: kvaterni in činkvinov.

Po tomboli:

VELIKA LJUDSKA VESELICA

z izrednim peštrm sporedom in sodelovanjem godbe prosvetnega društva, pevskega krožka itd.

—o—

CELODNEVNA PROSVETNA RAZSTAVA

v Društvenem domu.

V slučaju slabega vremena se proslava preloži na nedeljo 10. junija t. l.

njak. Krog 28 m globoko so naleteli na plast rumene prsti in v tej so našli dobro ohranjene posebne vrste vejice. Kdaj so prišle v zemljo, je težko določiti. Pred kakimi tridesetimi leti so našli na istem kraju v mnogo manjši globini večjo množino rimskega denarja.

★ Nesreča romunskega zrakoplova v Zagrebu. V petek ob 11 dopoldne je priletel v Zagreb na letališče v Borongaj velik romunski zrakoplov. Zrakoplov je krožil nekaj časa nad mestom, nato se pa spustil na letališče. Kljub svarilnim znakom, ki so jih dajali vojak letališča pilotu, se je zrakoplov spustil na zemljo tam, kjer so tla mehka. Zrakoplov se je s prednjim delom zarinil v zemljo, zadnji del pa se je dvignil v zrak. Vojaki letališča so hitro prihitali, k sreči pa sta ostala pilot, znani romunski letalec Risse, in njegov mehanik nepoškodovana, pač pa je znatno pokvarjen zrakoplov. Letalo je sistema Goliath in izdelano v francoski tovarni Farman. Aparat je popolnoma nov in je letel iz Francije v Romunijo. V Zagrebu ga bodo popravili ter bo mogel odleteti v Romunijo šele čez 15 do 20 dni.

★ Uslužbeni davek. Do 15. maja mora vsak delodajalec potom seznama vplačati pri pristojni davčni blagajni odtegnjeni in predpisani uslužbeni davek svojih nameščenih uslužbencev in delavcev. Tak seznam odtegnjenega davka se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani in stane pola 1.50 Din; od 100 pol dalje pa po 1 Din. Istotam se dobi tudi Tabela za preračunavanje uslužbenskega davka, ki stane 10 Din.

★ Da se mrtvim ne godi krivica, objavljamo, da je bil g. Josip Cukjati, ki je umrl 5. t. m. v St. Gotardu, skozi pristaš SLS, njen večleten župan v Trojanah, naročnik »Slovenca« ter »Domoljuba« do smrti. Živel in umrl je kot dober krščanski mož. »Jutro« 10. t. m. pa piše o njem, kot bi bil pristaš SDS. Manjka jim živih pristašev, zato morajo mrtve proklamirati zase.

★ Iz pisma ukradeni ček. Nedavno smo prejeli in objavili poročilo, da je bil gospe Emi Koser v St. Petru v Sav. dolini iz pisma ukraden ček za 20 dolarjev. Sedaj se je izkazalo, da je dotični, ki je pisal pismo g. Koser, da je ček priložen, v resnici ček pozabil priložiti in ga je nato poslal v drugem pismu.

★ Objava. Vodstvo strokovne čevljarske Zadruge za okraj Radovljica ponovno naznanja cenj. občinstvu, da so cene usnju še vedno tako visoke kakor kedaj po vojni najvišje, radi tega ni vzrok draginji izdelovateljev čevljev in popravil, ampak le visoke cene usnju in potrebščinam.

★ Šeststo dobitkov obsega loterija Jugoslovanske matice, med njimi eno motorno kolo in dvajset navadnih koles solidne francoske znamke »Tour de France« in »Luxus«. Zrebanje se vrši 1. julija t. l. Srečke po 10 dinarjev so naprodaj pri vseh podružnicah Jugoslovanske matice v Sloveniji, v raznih ljubljanskih trafikah in knjigarnah in v pisarni Jugoslovanske matice, Selenburgova ulica 7-II.

★ Knjiga »Brzovaj in telefon«. Ivan Napotnik, tajnik na poštnem ravnateljstvu v Ljubljani, je pripravil knjigo »Brzovaj in telefon« za tisk. Knjiga bo izšla v dveh delih in bo obsegala brzovajne naprave, galvanske člene, sekundarne člene, naprave brzovajne proge, Morsejev brzovaj, pomožne aparate, vključitev uradov, napake v aparatih, preiskovanje vodov, kabelski, hughes, daljnokrotisni, boudot, Siemenski, strojni in radio-brzovaj. Prvi del knjige obsega 78 strani in stane 42 Din.

★ Grozen samomor starke. V vasi Dolju pri Stenjevcu na Hrvatskem je predvčeraš-

Sreda, 16. maja.

Zagreb: 20.35 Koncert skladb za harfo in tenorskih solospjevov. — Breslau: 20 »Jozve«, oratorij v 3 delih (Händel). — Praga: 19.15 Koncert godbe na pihala. — Leipzig: 22.30 Zabavna prireditev. Humor, satira in ljubavna lirika. — Stuttgart: 16.15 Koncert. Uvertura k »Bronasti konje (Auber). — Glasba za godalni kvartet. — Španska serenada (Bizet) — Fantazija iz »Lakme« (Delibes) — Napevi iz »Stambulska rožca« (Fall) — Uvertura k »Bagdadski kalife« (Boiedien) — Valček (J. Strauß) — Svata prilikavcev (Ancliffe); 20.15 »Hamlet« (Shakespeare), prenos iz Frankfurtskega gledališča. — Bern: 20 Zabaven večer (Vesela glasba, humoristične pripovedke in jodlerji). — Katowice: 20.30 Prenos koncerta iz Varšave. — Frankfurt: 20.15 »Hamlet« (Shakespeare). — Rim: 21.10 Orkestralni in vokalni koncert. — Langenberg: 22.30 Izbor iz veselih skladb Mozarta. — Berlin: 17 Zabavni koncert; 20.10 »Die Schützenliesel«, opereta v 3 dej. (Eysler); 22.30 Domoljubne pesmi raznih narodov. — Dunaj: 16 Popoldanski koncert. Lahka glasba; 20.30 »Ubogi norec«, igra v 1 dej. (H. Bahr). — München: 19.30 »Radovedne ženske«, muzikalna komedija v 3 dej (Wolf-Ferrari). — Milan: 21 Lahka glasba.

Četrtek, 17. maja.

Zagreb: 19.30 Prenos simfoničnega koncerta iz Prage. — Breslau: 20.30 »Odmore«, sluhovigra (P. Flamm). — Praga: 19.30 Simfoničen koncert. — Leipzig: 20.15 Poljudni koncert; 21.15 Nemške narodne pesmi, poje kvartet. — Stuttgart: 11.15 Katoliška služba božja; 20.30 Dunajski večer. Glasbeni vtisi z Dunaja. — Bern: 20 »Seviljski brivec«, op. (Beaumarchais). — Katowice: 20 Prenos lahke glasbe iz Varšave. — Frankfurt: 16.30 Orkestralna glasba. Odlomek iz operet. — Rim: 21.15 »Bocaccio«, opereta v 3 dej. (Suppé). — Langenberg: 9 Katoliška služba božja; 19.30 Orkestralni koncert (270 godbenikov). Weber: Uvertura k »Oberone« — R. Strauß: Smrt in poveljanje, simf. pesnitev — Čajkovskij: Simfonija št. 6 (Patetična) — Wagner: Uvertura k »Tannhäuser«. — Berlin: 20.30 Orkestralni koncert. — Dunaj: 10.30 Orgelski koncert; 11 koncert Ženskega simfon. orkestra; »Madame Butterfly«, opera v 3 dej. (Puccini). — München: 16.30 Komorni koncert; 20 »Elija«, oratorij op. 70 (Mendelssohn-Bartholdy); 22.30 Koncert komornega kvarteta. — Milan: 20.50 »Suzanna skrivnostna« opera (Wolf-Ferrari) in »Vegliac« (Pedrollo).

Petek, 18. maja.

Zagreb: 20.35 Klavirski koncert. — Breslau: 20.30 Pomladna glasba. Götz: Pomladna uvertura — Schumann: Simfonija v B-duru, št. 1 — Reifner: Pomlad, simf. pesnitev — Goldmark: Spomladi, uvertura. — Praga: 21 Koncert pevskega zbora praških učiteljev. — Leipzig: 20.15 »Africanka«, opera v 5 dej. (Meyerbeer). — Stuttgart: 20 »Evegnj Onjegin«, opera v 3 dej. (Čajkovskij). — Bern: 20.30 in 21.25 Orkestralni koncert. — Katowice: 20.15 Prenos simfoničnega koncerta iz Varšave. — Frankfurt: 21.15 Pester večer, nato orkestralni koncert Mozartovih skladb. — Rim: 21.15 Instrumentalni in vokalni koncert. — Langenberg: 20.20 »Kabile in ljubezen«, drama (Schiler). — Berlin: 17 Zabavni koncert; 20.30 Zborovski koncert. — Davenport: 20 »Götterdämmerung«, opera (C. G. Garden). — Dunaj: 19.30 Koncert. Händel: Largo — Madrigalni zbor — Kreutzer: Ze poje večerni zvon — Schubert: Bog v prirodi — Mozart: Uvertura iz opere »Čarobna piščal«. — Frank: Simfonija D-mol — Beethoven: Slava Bogu. — München: 19.05 Koncert zbora uraških Kozakov. — Milan: 20.50 Simfonični koncert.

Sobota, 19. maja.

Zagreb: 20.35 Koncert skladb za vijolončelo in klavir. — Praga: 19.15 Koncert. — Leipzig: 20.15 Poljudni orkestralni koncert. — Stuttgart: 15 Zabavni koncert, odlomki iz operet i. dr.; 20.15 Komorni koncert; nato orkestralna glasba. — Bern: 21.30 in 22 orkestralni koncert. — Katowice: 20.30 »Korneljski zvonovci«, opereta (Planquette), prenos iz Varšave. — Frankfurt: 16.30 Orkestralni koncert; 20.15 Brahmsove skladbe. Ciganske pesmi za štiri glasove s spremljavo klavirja — Ljubavne pesmi, valčki za klavir in petje. — Rim: 21.15 »Norma«, opera (Bellini). — Langenberg: 18 Koncert vojaške godbe. Vojaški marš (Schubert) — Fantazija iz »Carmen« (Bizet) — Balade (Löwe) — Dva alžaska kmečka plesa (Merkling-Grawert) — Lastavice, valček (Strauß) — Aleksander — marš. — Berlin: 17 Zabavna glasba. Odlomki iz oper in operet; 22.30 Vesela večerna glasba. — Davenport: 19.45 Poljudni orkestralni koncert. — Dunaj: 16 Popoldanski koncert. Odlomki iz oper; 17.20 Glasbena akademija; 20.15 »Ciganski primase«, opereta v 3 dej. (Kalman). — München: 19.30 Koncert lahke glasbe. — Milan: 21 Koncert s peštrim sporedom.

Sport

PRVENSTVENE TEKME LNP.

V Ljubljani se vrši danes le drugorazredna prvenstvena tekma Svoboda-Krakovo, in sicer ob treh popoldnih na igrišču Ilirije.

Prvotno na današnji določena finalna tekma za letošnje prvenstvo med Ilirijo in Mariborom je bila s strani upravnega odbora podzveze odgojena, ker je JNS v Zagrebu baje predugačil svojo odločitev glede verificiranja prvenstvene tekme Ilirija-Slavija, ki jo je LNP verificiral, kakor znano, z rezultatom 7:0. Ako odgovarja to dejstvu, bosta imela Ilirija in Primorje v prvenstveni tabeli enako število točk in enako razmerje golov, vsed česar bo potrebna med njima nova prvenstvena tekma. Ker JNS doslej ni sporočil podzvezi nikake določne odločitve, je skušal podzvezni odbor rešiti situacijo na ta način, da bi Ilirija in Primorje prostovoljno odigrala kvalifikacijsko odločilno tekmo. Ker je Ilirija iz principijelnih vzrokov, ki smo jih objavili včeraj, ta poskus odklonila, pride najbrže na praznik 17. t. m. do obvezne ponovne tekme Ilirija-Primorje. Predpogoj za to je, da JNS dejansko spremeni svojo odločitev v prilog stališču, ki ga zavzema Primorje. V nasprotnem slučaju bi bilo prvenstveno tekmovalje v ljubljanskem podzveznem okrožju že končano v prilog dosedanjemu prvaku Iliriji in bi se odigral 17. t. m. finale med Ilirijo in mariborskim prvacom SSK Mariborom.

Kolesarska zveza SHS, pododbor Ljubljana. I. kolo za državno prvenstvo re je izvršilo preteklo nedeljo. Skrajno slabo deževno vreme dirkačev ni zadrževalo ter so dosegli lepe uspehe. I. Provozarski dirkači 50 km. 1. Smrekar Pavel (Ljubljana) v času 2.08.27; 2. Prodan Edvard (Sava); 3. Pogačar Alojz (Ljubljana); 4. Breznik Dušan (Sava); 5. Smrekar Bernard (Ljubljana). II. Juniorji 30 km. 1. Dovč Ivan (Sava) v času 1.22.05; 2. Suštaršič Franc (Ljubljana); 3. Hočevar Peter (Ljubljana). — Dne 20. maja dopolne se vrši dirka za II. kolo državnega prvenstva na progi Ljubljana — Logatec in obratno. I. Prvorazredni dirkači 75 km. II. Juniorji 50 km. — Otvoritvena dirka kolesarskega in motoeklističnega društva »Sava« se vrši dne 28. maja s ciljem v Logatec.

Ako prenese vodo, prenese tudi Lux. Za vse fine tkanine!

Naša priložna knjiga

Kaj je s katehetskimi nagradami. Ze pred Veliko nočjo so mnogi katehetje vpsolali seznam ur za katehetsko nagrado, a še do danes o teh nagradah ni duha ne sluha. Ali smo res katehetje zato tu, da se nas vleče za nos? Kako pridemo do tega, da moramo prosjaiti za to, kar smo krvavo zaslužili? in nam po vseh pravicah pripada. Smo li mar ljudje nižje vrste, škodljivci človeške družbe? Mera bo kmalu polna. — Katehet.

Ravnateljstvo drž. železnice prosimo, da uvede z novim vozim redom na progi Kočevje—Ljubljana zopet prejšnji jutranji vlak, tako da bi prišel v Ljubljano do 8 zjutraj, ker sedanji nima zveze z Zagrebom, ali naj se pa spremeni drugi vlak v toliko, da bo prišel v Ljubljano 10 minut pred odhodom jutranjega brzovlaka v Belgrad.

Gradbeni direkciji zapadli krediti. Glede na tozadevno priložbo smo iz zanesljivega vira izvedeli, da je ugasnil le kredit za zgradbo državnega mostu čez Gliniščo, ker je bil brez krivde gradbene direkcije prepozno tvorjen in je ministrstvo ukinilo že razpisano licitacijo. Zgradba tega mostu je zopet v razpisu iz kreditov novega proračuna.

Železnica Savinjska dolina-Kamnik-Kranj

Kakor hitro se je pojavila zahteva Savinjanov in okolice Kamnika za železniško zvezo med obema krajema, ki jo vse prebivalstvo želi in pozdravlja, se je takoj spontano oglasilo ozemlje med Kamnikom in Kranjem z zahtevo, da se ta zveza podaljša do Kranja in dobi tako nujen priključek z gorensko železnico. V ta namen so se zbrali v četrtke, dne 10. t. m. v Kranju župani prizadetih občin, zastopniki javnih korporacij in oblasti ter naredili načrt, da se ta enolusna zahteva oživotvori in zanjo zadržimo vsi merodajni krogi. Na tem sestanku je bila določena nedelja, dne 20. maja kot dan, ko se bodo zbrali kakor pred nedavnim v Kamniku, zastopniki vseh oblasti, korporacij in gospodarskih krogov v Kranju v mali dvorani Narodnega doma ob 10. uri dopolne, da javno manifestirajo to zahtevo in pokažejo veliko važnost nameravane proge. Po dosedanjih načrtih naj bi ta proga tekla od Kamnika dalje skozi Kapljo vas, Cerklje, Predoslje in se v Kranju priključila gorenski progi. Bila bi dolga 24 km, ne bi imela nobenega predora, samo most čez Kolro bi bil potreben, za nadvoz čez Savo pa bi moral služiti že obstoječi most trziške železnice. Teren je raven, vzpona ne bi bilo, ali prav malo, tedaj stroški minimalni, pridobitev pa vprav velikanska ne le za kraje, ki leže ob progi na ozemlju najbolje zemlje kamniškega in kranjskega okraja, ampak predvsem za zvezo Štajerskih in kranjskih letovišč, trziški promet sploh in najhitrejši prevoz iz Štajerske v savsko dolino.

iz vojaške službe

Za poveljnika 32. pešpolka je imenovan polkovnik Josip Paiker; za poveljnika vojnega okrožja polkovnik Oto Linger; za pomočnika poveljnika 45. peh. polka, podpolkovnik Karel Dolenc; za pomočnika poveljnika vojnega okrožja v Petrinju, podpolkovnik Branislav Šuput; za poveljnika 1. bataljona 10. pešpolka, major Viktor Hengl; za poveljnika 1. bataljona 21. pešpolka major Vladimir Bošnjak; za poveljnika 4. bataljona 23. pešpolka major Ivan Božič; za poveljnika 4. bataljona 24. pešpolka podpolkovnik Julij Maras; za poveljnika 4. bataljona 30. pešpolka major Janko Ahačič; za poveljnika 1. bataljona 31. pešpolka major Vladimir Prica; za poveljnika 3. bataljona 36. pešpolka major Josip Valcel; za poveljnika 1. bataljona 38. pešpolka major Ivan Šarubec; za poveljnika 2. bataljona 55. pešpolka major Franjo Lukec; za poveljnika 5. divizionja artiljerijske brigade v Osijeku, art. podpolkovnik Mihael Lukanc; na službo v artiljerijsko tehnični zavod je razporejen art. podpolkovnik Otakar Sulc; za vršilca dolžnosti veterinarja 9. art. polka, veterinarski pomočnik IV. razreda Andrija Pinter; za vršilca dolžnosti veterinarja 13. art. polka, veterinarski pomočnik IV. razr. Josip Ekhart; za vršilca dolžnosti veterinarja 25. art. polka, veterinarski pomočnik V. razr. Vavlar Kušjan; za vršilca dolžnosti veterinarja 27. art. polka, veterinarski pomočnik V. razr. Josip Cof. Na službo v Vardarsko konjsko bolnico je razporejen veterinarski pomočnik Matko Marolt. Za blagajnika vojnega okrožja v Travniku in rukovalca garnizijskega intendantskega skladišča, administrativni pomočnik ekonomske stroke Milan Konec.

KOPALIŠČE LIPIK

Nenadkriljivi uspehi zdravljenja. Moderne naprave svetovnega kopališča. Opozarjamo na izvanredne ugodnosti spomladne sezone do 15. junija. Popolni penziji, sestojeci iz stanovanja s postrežbo in razsvetljavo, dnevne prehrane, kopeli s porilom, plačila zdravniških in glazbenih pristojbin ter enkratno zdravniške pregledbe velja za osebo in teden; za drž. in samoupravne uradnike, častnike, vpokolence, invalide in člane bolniških blagajen od Din 280— do 380—, za vse ostale pa od Din 450— do 700—. Zahtevajte prospekte od Uprave kopališča Lipik.

Skrb mestnih uprav za aprovizacijo mleka

Važnost mleka za ljudsko hrano in zdravje, pobijanje alkoholizma in ljudske bede.

Splošno je znano, da predstavlja mleko najpopolnejšo, najzdravejšo in obenem najcenejšo hrano. Mleko nudi najprikladnejše hranilo za človeka v vseh dobah, je vžitno tako, kakor ga je dala priroda in služi obenem za vteho lakote in žeje. Neobhodno potrebno živilo pa je za otroke, za stare ljudi in za večino bolnikov, ker nudi človeškemu organizmu istočasno vsa potrebna hranila in sicer v najdostopnejši obliki.

Današnja človeška generacija je po večini bolna, koliko imamo danes popolnoma zdravih ljudi? Brezdvomno je pa temu žalostnemu pojavu eden izmed najvažnejših vzrokov nepravilna, večkrat pomanjklijava prehrana, zlasti v detinski in mladeniški dobi. — Smelo se trdi, da bi polovico boleznih odpadlo, ko bi ljudje v detinski in mladeniški dobi imeli na razpolago zadostno množino mleka v neoporečni kakovosti. Premalo rejnih in nezadostno razvitih slabčev, ki so ravno najbolj izpostavljeni vsem mogočim boleznim, bi potem v človeški družbi ne bilo. Prava vrednost mleka so pokazala ljudem šele vojna leta, ko se je najprej začelo pomanjkanje tega dragocenega živila. Koliko otrok je vsled pomanjkanja mleka moralo umreti, koliko jih je vsled tega ostalo slabotnih in nerazvitih, koliko bolnikov je umrlo prezgodaj, ker niso dobili potrebne množine mleka!

Neprecenljiv in še mnogo premalo vpoštevani činitelj more postati mleko v pobijanju alkoholizma, ki je izmed glavnih vzrokov današnje socialne bede in v največji meri zastiruplja našo današnjo generacijo. Noben pijanec se ni kot tak rodil, ampak vsakega so v to žalostno stanje privedle razmere. V slabi, nepravilni, zlasti enostranski hrani tičijo oni vzroki za nagnjenje k vživanju alkoholnih pijač. Človeški organizem v slabi, enostranski, po večini papricirani in prestani hrani ne najde potrebne vtehe. Človek po taki hrani postane žejen. Voda pač ugasi žejo, moči pa, ki je organizem v zavžiti hrani ni dobil v dovoljni množini, pa voda ne nadomesti, pač pa te stori navidezno in trenutno alkoholna pijača. Da po premaganih prvih začetkih alkoholne pijače grlu bolj ugaja kakor voda, ni treba povdarjati. Pri pijancu-zacetniku se vsak dan bolj ustaljuje prepričanje, da je alkohol bistvena del njegove vsakdanje potrebe in tako imamo v nekaj letih človeka, kateremu je alkohol postal druga natura t. j. pijanca v polnem pomenu besede. Od tod tudi izvira, da je pijančevanje najbolj razširjeno med revnimi sloji.

Kakor sem navedel, nudi mleko človeškemu organizmu vse potrebne snovi v najdostopnejši obliki in najidealnejšem razmerju. Človeški organizem je po zavžitem mleku zadovoljen in ne čuti nikake potrebe po kakem nadaljnjem dopolnilu. Krepak je in razpoložen za delo, in mu najmanj manjka nagiba za vživanje alkohola, ki takemu organizmu niti ne diši. Popolnoma izključeno je, da bi iz mlekopivca kdaj postal alkoholik.

Mleko s svojimi odličnimi lastnostmi pa ima v sebi tudi velike možnosti za pobijanje socialne bede. V današnji dobi splošne draginje in nizkih plač, bi morala biti vsaka mati in gospodinja prava gospodarska umetnica, če bi hotela z dohodki družinskega gospodarja, pa naj bo to delavec ali pa uradnik normalno preživljati družino, skrbeti za šolanje otrok in pri tem še celo družino primerno oblačiti. Žalibog srečujemo po cestah nešteto slabo oblečenih, zanemarjenih in kar je najbolj žalostno, bledih, slabo hranjenih otrok. Pri intenzivnejšem vživanju mleka, bi ta zadnja najžalostnejša slika izginila iz naših ulic in bi pri tem ostal še marsikak dinar za obleko in boljše vzgojo otrok. Poznam gospoda, ki se je prva svoja akademska leta na Dunaju preživljal s 30 kronami na mesec, pa ni dobil jetike, ampak nasprotno še zredil se je in je mogel iz navedenega zneska še večkrat »posoditi« svojim kolegom-pivcem. — Jasnno je, da pri takem budgetu ni naročal dunajskih zrezkov, ampak je v raznih oblikah povžil na dan do 2 litra mleka.

Danes naši kmetovalci opravičeno tožijo o mlečni krizi, ker ne vedo kam z mlekom, po mestih in žalibog celo na deželi pa deca in odrasčajoča mladina trpi vsled slabe prehrane. Če bi se vse mleko, kolikor ga proizvajajo naše kmetije, — mogla bi se ta produkcija mleka še podvojiti — dalo naši mladini na razpolago, in naj bi se plačala našemu kmetovalcu za mleko cena, da bi bil tudi on zadovoljen z njo, naša mladina bi vse drugače izgledala, bi bila zdrava, sloves Slovenije vsled njenih pijancev bi zatemnel za vedno in naši gospodinj bi celo pri današnjem do skrajnosti nizkem mesečnem budgetu ostalo več dinarjev za obleko in šolske potrebščine njene dece na razpolago, kakor v današnjih razmerah. Naš kmetovalec bi bil s tako spremembo seveda še posebej zado-

voljen, ker bi ne imel nobenega vzroka tožiti o mlečni krizi in bi se njegov guotni položaj tudi bistveno spremenil.

Delavska mladina (obrtni naroščaji) in šolstvo

Po statistiki OUZD (z dne 30. junija 1927) imamo v obrti, trgovini in industriji zaposlenih od 14. do 18. leta starosti 11.874 fantov in 5559 deklic, skupaj 17.433 oseb od celokupnega števila zavarovancev, ki znaša 85.364 oseb. 13 let starosti ima 16 moških in 7 žensk, 14 do 15 let 2205 moških in 945 žensk, 16—17 let 6197 moških in 2924 žensk, 18 let starosti pa 3456 moških in 1683 žensk. Po strokah so razdeljeni takole: v oblačilni in čiščevalni je od 10.360 zavarovancev 4786 oseb v starosti do 18 leta, v kovinski obrti in industriji je od 7437 zavarovancev 2753 mladine, v tekstilni od 6020 zavarovancev 1417 mladih oseb, v kamnoseški in keramični od 4867 zavarovancev 973 mladine, v kemični industriji od 935 zav. 25, v gledaliških, prostih poklih in 2007 zavarovancev 193, v industriji usnja od 2537 zavarovancev 344, v hranilni in pijačni stroki od 5322 zavarovancev 963, v gostilniški, kavarniški in prenočiščni od 2757 294, v sanietni in higienski od 1573 zavarovancev 283, v trgovinah in skladiščih od 5573 zav. 781, v denarnih zavodih in pisarnah od 935 zav. 25, v gledaliških, prostih poklih in razno od 1030 zav. 33, v poljedelstvu od 886 zav. 61, v prometu od 1725 zav. 78 oseb, v rudarstvu in topniških od 162 zav. 9 (kar ne spada pod zavarovanje bratovskih skladnic) ter še v gospodinjstvu (hišni posli itd.) od 6764 zav. 642 oseb v starosti do 18. leta. Poleg OUZD obstoja še Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani, katero ima nekaj nad 500 oseb zavarovanih v starosti do 18. leta.

Iz navedenih podatkov je razvidno, da imamo ogromno število delavske mladine zaposlene v obrti in industriji, od teh skoraj do 14 tisoč vajencev in vajenk. V tem pogledu naj nam služijo še sledeči podatki: v I. meznem razredu imamo 5296 moških in 2475 žensk, skupaj 7771 oseb, v II. mezn. razr. 18 moških in 14 žensk, v III. mezn. razr. 55 moških in 11 žensk, IV. mezn. razr. 357 moških in 97 žensk in v V. meznem razredu 5026 moških in 581 žensk, v vseh petih meznih razredih je 10.752 moških in 3178 žensk, skupaj 13.930 oseb. V prvem zavarovalnem meznem razredu so vajenci in vajenke v učnem razmerju, ki ne dobe nobene plače ali odškodnine pri mojstru ali po tovarnah. V petem zav. mezn. razredu so pa vajenci, ki imajo pri mojstru hrano ali pa do Din 5.40 dnevnega zaslužka. Obračilna stroka ima 5.116 vajencev, od teh je 2.663 vajenk, katerih zaslužek ne prereza nad 5.40 dnevno. Od tega števila pa je še povrh 3725 vajencev in vajenk popolnoma brezplačno zaposlenih v oblačilni obrti in industriji, tako je od 10.360 zavarovancev zaposlenega nad 50 odstotkov naraščaja.

Od vsega tega števila obrtnega naraščaja pa poseja v celi Sloveniji samo nekaj nad 7000 vajencev in vajenk obrtno-nadaljevalne šole, katere so se v nedeljo, dne 29. aprila t. l. zaključile šolsko leto za 1927—28. Zato ne pozabimo na tisto delavsko mladino, ki je bila letos brez šolskega pouka, da bo vsaj v prihodnjem šolskem letu delčna šolskega pouka! Delavska zbornica je te dni razposlala vprašalne pole na vsa obrtna, trgovska in strokovna nadaljevalna šolska vodstva za razne podatke, iz katerih bomo dobili še jasnejšo sliko o našem naraščaju. Za delavsko mladino so neobhodno potrebne nadaljevalne šole. Nedeljske razstave na raznih obrtno-nadaljevalnih šolah v Sloveniji ob zaključku šolskega leta so pokazale, kaj premore strokovni pouk in da je šola za delavnico nerazdružljiva; praktični pouk in vaja v delavnici pa dobiva v šoli teoretsko znanje, brez katerega ni napredka in razvoja v vedno se izpopolnjujoči in napredujoči obrti in industriji.

Kako so naši predniki skrbeli za obrtno šolstvo, nam priča, da smo imeli v Ljubljani že leta 1856 obrtno-nadaljevalno šolo. Pouk se je vršil ob nedeljah in ga je obiskovalo 115 učencev, 32 pomočnikov in 83 vajencev (med temi 35 mizarjev, 12 zidarjev, 10 klučavničarjev in 9 tesarjev).

Prvi, ki pa je spoznal velike potrebe in korist obrtnega šolstva, je bil francoski filozof René Descartes (1596—1650). Misel njegova je bila, da naj se ustanove učilnice za posamezne skupine. Tem učilnicam naj bi bile priključene zbirke orodja. Realizacije te misli Descartes ni doživel, ker se je ustanovila taka institucija v idealni obliki šele koncem 18. stoletja. Ustanovil jo je francoski konvent l. 1795. Organizacija obrtnega in strokovnega šolstva od strani francoske države se je začela že sredi 17. stoletja ter se je konsekventno in energično nadaljevala tekem 17. in 18. stoletja. Kako velikanske posledice je imelo to stremljenje, se je pokazalo že ob priliki svetovne razstave v Londonu, kjer si je pridobila Francija laavorike in neoporečno znano na umetno-obrtnem polju. Angleški industrialni krogi so spoznali po tej francoski zmagi takoj nedostatnost svojega obrtnega šolstva ter so se energično in z največjo požrtvovalnostjo poprijeli dela. Ustanovil se je obrtni muzej v Londonu ter cela vrsta s tem muzejem v zvezi stoječih risarskih šol. Ustanavljanje manjših muzejev je hitro sledilo in še l. 1867 je na pariški razstavi uspešno konkludirala angleška obrt s francosko. Tema državam so sledile v organizaciji obrtnega šolstva Belgija, Holandska, Švica, Italija, Nemčija in Avstrija. V naši državi se ravnamo za sedaj po avstrijskih učnih načrtih, ki so bili priznana najboljši. Avstrija se je znala okoristiti z izkušnjami drugih držav na tem polju in si je osvojila pri zgradnji njenega obrtnega šolstva vsa priznana dobra načela, tako da je gotovo opravičeno, kar pravi najboljši poznavalec evropskega obrtnega šolstva Kerschenshteiner, »da je organizacija obrtnega šolstva Avstrije najbrže edina svoje vrste, kar se tiče enotnosti, primernosti in smotrnosti ureditve«.

V tem pogledu ne sme zaostati Slovenija in naj gospodarski, obrtni in industrijski krogi z merodajnimi faktorji skličejo anketo — o rešitvi večne krize v našem obrtnem šolstvu.

Naročajte »Slovenca«!

sledeči 5. maja t. l. datirani dopis od direkcije voda: Na Vašo pismo predstavko dostavljeno tuk. direkciji dne 20. oktobra 1927 radi vprašanja poplave porušenega jezca na reki Savinji pri Podvinsko-Zalski vodni zadrugi nam je čast odgovoriti: Glasom poročila oblastnega hidrotehničnega oddelka v Mariboru je vsled katastrofalne poplave dne 12. septembra 1927 raztrgan nasip na dolžini 100 m in porušeno desno obalno krilo jezca Podvinsko-Zalne vodne zadruge, kar vse je povzročilo, da se je voda razlila proti desni obali in je ostal odvodni kanal na suhem, a ob tem kanalu se nahaja 14 manjših obratov v skupni moči 750 konj. sil. — Za izvršitev popravil na jezcu bi bila potrebna vsota od 200.000 Din. — V tej zadevi je odrejena komisija strokovnih referentov te direkcije, ki bo na licu mesta detajlno proučila obstoječe stanje in sestavila predlog o potrebnih ukrepih in finančni soudeležbi države. Iz sedaj razpoložljivih budžetskih sredstev ni mogoče dodeliti odgovarjajočega kredita, a vpoštevalo se bo to, kakor hitro pride do sklenitve nameravanega investicijskega posojila.

Ukinjenje električnega toka. Zaradi popravil na daljnovidovne elektrarne bo danes električni tok od 6. do 17. ure ukinjen.

Tatvina kolesa. Vrtinar v Čretu Rudolf Vodopivec se je mudil v petek zvečer med pol 9. do pol 10. uro zvečer v gostilni Sebara v Zavodni. Zunaj v veži je pustil svoje skoro novo kolo znamke »Brenabor« št. 2. Ko se je vrnil iz gostilne, ni bilo kolesa več v veži. Neznani uzmovci ga je »sunili«. Kolo je vredno ca. 2500 Din, je črno pleškano, v notranjosti obročev ima zelene in rdeče črte, ročaji so bolj navogor obrnjeni. Kavčukasti držaji nosijo znamko »Neger«. Sedlo in torbica za potrebščine sta iz rjavega usnja.

Hotel Regina — Trst

(preje Balkan. v bližini glav. kolodvora.)

Moderna hiša l. vrstne. — Popolni komfort. 200 postelj. — 50 privratnih kopalj. — Prvorazredna restavracija. Autobus pri vsakem vlaku.

Dopisi

Vrhnika

Orlovska družina Vrhnika priredi na Vnebohod, dne 17. maja 1928 v idilični dolinici poleg kaplanije javno telovadbo z bogatim vspehom. Vlaki vozijo jako ugodno za dopoldanski kakor tudi popoldanski izlet ter pelje zadnji vlak se le ob 20 z Vrhnike, s postaje Verd pa po 21 v Ljubljano.

V spomin 10-letnice smrti pesnika in rojaka Ivana Cankarja se priredi v nedeljo, dne 13. maja v Rokodelskem domu Cankarjev večer. Čisti dobitek se bo porabil za zgradbo spomenika.

Jesenice

Birmovanje bo danes teden v jeseniški župniji. Ker na Koroški Beli radi popravila odnotne cerkve letos ne bo birmne in ker pri Sv. Križu nad Jesenicami vsled 30-letnice gosp. knezoškofa birma odpade, se Prevzvišeni pripelje na Jesenice v soboto dopoldne z vlakom ob 9 dopoldne. Po sprejemu se g. knezoškoč takoj poda v šolo. Po smarnicah bo pred župniščem podoknica, katero priredi godba K. D. D. in pa cerkveni pevski zbor. Občinstvo se prosi, da se sprejema pred kolodvorom v kar najobilnejšem številu udeležiti.

Vojni razpored se vrši danes na Plavškem travniku

Sneg in slana. V četrtek popoldne je med dežjem naletaval sneg ter pokrival najnižje vrhove. Po noči pa se je zjasnilo in v petek zjutraj je ležala po polju in vrtovih močna slana, ki je pomorila sadje in drugo. Od velike noči smo imeli komaj tri lepe dneve, sicer vedno dež in sneg.

Tržič

Romanje in izlet priredi tudi letos tržiška župnija. Pojdimo o Binkoštih k Gospe Sveti, v Celovec in k Vrbskemu jezeru. Vozil nas bo poseben vlak. Bo nas precej čez 400 in to večinoma Tržičani. Pa še sedaj hodijo nekateri v župnišče, da bi se priglasi; a zastoj, čas priglavitve je potekel. Upamo, da bomo onstran Karavanke preživljali podobno lepe ure, kot doslej vsako leto na naših župnijskih romanjih.

Kočevje

Volitve. Prva kandidatna lista je lista SLS. Kako je od jeseni zrastle zaupanje v poštenost SLS, najbolj osvetljuje dejstvo, da je bila lista podpisana in vložena v enem dnevu. SLS gre s čistim praporom in čistih rok v volivni boj! — Kandidatne liste so vložili tudi Nemci ter obrtniki in rokodelci. Bridkosti in težave ima kočevska SDS. Znani kočevski idejni vodja SDS je poklical na sestanek vse tiste, ki so zadnjih podpisali kandidatno listo, da bi listo podpisali in vložili, pa jih je prišlo samo — 7 in še od teh ni hotel nihče liste podpisati. Po mestu se šušlja, da je obrtno-rokodelska lista v nekaki žlahti s SDS. Bomo videli. — Prav gladko tudi ne gre kočevski NRS. Sicer se njen ustanovitelj hvali, da ima že 200 podpisov in pravi, da sprejme tudi katerega od SDS, če želi, pove pa ne, ali sprejme samo njegov podpis ali tudi kandidatno mesto. Precej ozke stike ima kočevska NRS s komunisti, če smo prav poučeni. Pri zadnjih volitvah so celo kandidirali na važnih mestih in bili tudi izvoljeni. — Celotnega pregleda za enkrat še ni.

Koncert. Tukajšnji pevski zbor Glasbenega društva je priredil preteklo soboto svoj prvi koncert v letošnji sezoni z moškimi in mešanimi zborom ter samospeli. Najboljše je zapel moški zbor »Kartico« in mešani »Voz le rečki — voz le mostu«. Druge zborove pesmi niso bile čez povprečnost. Od pevskega zbora G. dr. smo slišali že veliko boljših in preciznejših izvajanih nastopov. Kje je vzrok, da se zbor ne drži na doseženi liniji? Morda v reorganizaciji zbora ali odbora? Pevovodja je isti, priden zmogel in požrtvovalen. V obče je bil koncert vsaj za 14 dni prezgodaj.

Higienski tečaj. Zavod za soc. hig. zaščito dece v Ljubljani je otvoril v četrtek v zvezi z gospodinjstvom tečajem higijenski tečaj za kočevsko žensstvo. Otvoritev predavanja je imel dr. Dragaš, šef zavoda, tečaj sam pa vodi gđ. Češarkova. Predavanja so vsak dan ob treh popoldne in ob osmih zvečer. Pride lahko poslušati vsaka, katere hoče.

Nabori za mestno občino Kočevje se vrše dne 23. maja ob pol 7 v osnovni šoli.

Za volitve. Šolska naloga: »Kako sem nedeljo preživel?« ... »Po kosilu gremo v gozd na izprehod. Ko se vračamo mimo neke gostilne v Salki vasi, sedi na dvorišču okoli 15 delavcev. Ata plača štefan vina. Privede k njim za en četr ure. Potem gremo domov.«

Zagorje ob Savi

Občinske volitve so razpisane za 22. julij. Kot vse kaže, bodo sicer obdržale enake pozicije, kot so jih dosegle pri zadnjih občinskih volitvah.

Najbolje. najuspešnejše in najzanesljivejše

sredstvo za čiščenje želodca in črev za otroke in odrasle je prašek

ker čisti brez bolečin — je prijetnega okusa ter obenem osvežuje in desinficira želodec in čreva in s tem preprečuje težja obolenja. — Ako redno jemljete po vsakem obedu na spici noža v pol čaše vode prašek Magna, vam pospešuje dravbo in preprečuje trdovratno zaprtje

Odstranjuje: preobilno kisline v želodcu, neprijen duh iz ust, pehanje, vzdigovanje, gorečico

Zdravi: katar želodca in črev, boleznijeter, krče v želodcu, hemoroide, tvore v želodcu

Dobite ga v vseh lekarnah: 1 zavoč s točnim navodilom 4 Din ali naročite na naslov: LABORATORIJ »ALGA«, SUSAŠK in priložite pismu 10 Din v znakmah za 2 zavočja

Spomenik padlim so začeli graditi 9. t. m. Dodelan bo v treh tednih, blagoslovljen pa nepreključno 29. julija.

Leskovec pri Krškem

Sola. Se ni eno leto preteklo, odkar smo dobili novega šolskega upravitelja v osebi g. Leopolda Pajzeja. Z veliko vnemo je začel z delom za povzdigo naše šole. Priredil je tudi kmetijsko-nadaljevalno šolo s lepim uspehom. Sedaj pa je nenadoma nekdo drugi imenovan na njegovo mesto. Kakor slišimo, so se ljudje zavzeli za to, da bi g. upravitelj še tukaj ostal.

Občinska pisarna. Občinski odbor je z dnem 15. marca t. l. imenoval za občinskega uradnika tukajšnjega domačina g. Fr. Puntarja.

Društvo »Spomenik padlim«. Spomenik je že dovršen. Slovesno odkritje bom praznovali dne 3. junija t. l., na kar že danes opozarjamo vsa sosedska društva.

Ptuj

Izprememba voznega reda, ki nastopi s 15. t. m., bo imela za naše mesto zlasti pa za dijake na gimnaziji ugodne posledice. Drugi jutranji vlak od Ormoža, ki je doslej prihajal v Ptuj šele okrog 9 zjutraj, bo sedaj že ob 7.59 v Ptuj. S tem je omogočen obisk naše gimnazije mnogim dijakom od Ormoža in vmesnih postaj, ki doslej niso mogli zaradi prepozne zveze z vlakom od doma. Na novo zvezo opozarjamo vse starše, ki bi s prih. šolskim letom radi pošiljali svoje otroke na ptujsko gimnazijo, a radi neugodne zveze z vlaki tega niso mogli storiti.

17. Rdeči križ priredi v zvezi z vsemi prosvetnimi društvi danes prireditev v pomoč po potresu ponesrečenim Bolgarom. Dopoldne od 10—12 igra godba pred novo šolo in se prodajajo znaki z napisom: V pomoč Bolgarom! Zvečer v Sokolskem domu godba, igra Vaška kri. petje, solospelvi in prosta zabava pri pogrnjenih mizah.

Sevnica ob Savi. Po »Jutrovem« poročilu doživeli so »klerikalci« pri zadnjih občinskih volitvah hud poraz. Da bo širša javnost o velikosti teže poraza podučena, povemo, da je imela SLS dosedaj v občinskem odboru samo 9 odbornikov, medtem ko si jih je priborila pri nedeljskih volitvah 10. — Posili demokrati so imeli dosedaj 6 odbornikov, v nedeljo so jih dobili samo pet, socialisti so imeli dosedaj 4 odbornike, zadnje volitve so jim dale samo 3. — Edino ne več obstoječi samostojni kmetje so pridobili pri zadnjih volitvah enega odbornika več t. j. 7 odbornikov, kar pa se imajo zahvaliti načinu svoje agitacije, ko so pravili ljudem po deželi, da so »klerikalci« krivi, da bodo morali kmetje plačevati tržanom vodovod. — Kakor je iz »Jutra« posneti, takozvani napredni fronti pač ni leželo na gospodarskem razvoju lepe in velike sevniske občine, ampak njim je glavno le to, da je ostala sevnška občina »krepko v naprednih rokah«. — Saj bi bilo pa tudi res strasno, če bi se pojavil klerikalni »linter« kar naenkrat na sredi sevniskega trga, kjer ima kljub stanovanjski bedi kar tri lipe pripravljene za svoje ležišče. — Je pa potem že boljše, če drži še naprej za silo skrpana »napredna fronta«. To napredno fronto podpirajo žal tudi še nekateri posetnik, ki sicer z neprednostjo nimajo nič skupnega in bi pri svojem značaju zaslužili pač boljše usodo, kakor jo morajo deliti v laži-naprednosti.

Iz Sorice. V nedeljo, dne 6. maja se je vršilo tukaj dobro obiskano predavanje o živinoreji in mlekarstvu. Predavala sta gg. okrajni živinodržavnik F. Goljar in ing. Srečo Šabec, ravnatelj mlekarške šole v Škofji Loki. — Taka predavanja je zelo priporočati živinorejskim krajem, da se seznanijo ljudstvo z umno živinorejo in modernim mlekarstvom.

Zidani most. Državni higijenski zavod je priredil v dneh od 29. aprila do 5. maja v tukajšnjem šolskem poslopiju higijensko razstavo v zvezi s poučnimi filmskimi predavanji. Razstava sama kot tudi predavanja so bila skozi vse teden nad vse pričakovane dobro obiskana, kar je pač v čast tuk. prebivalstvu, ki je s tem pokazalo, kako stremi za izobrazbo in napredkom. Gospodu šeru higijenskega zavoda, ki je umel že v svojem otvorenem govoru tako splošno zainteresirati občinstvo za to velepomembno prireditev, izrekamo najlepšo zahvalo. Ob enem naj sprejmeta toplo zahvalo tudi oba predavatelja g. dr. Matko iz Radeč in g. Puhar iz Ljubljane. Da so bila njuna predavanja poučna in vlezanimiva, je pač najboljši dokaz to, da je občinstvo vsakokrat napolnilo prostorno šolsko sobo do zadnjega kotička.

Pomagajte Bolgarom!

Darove sprejema upravništvo »Slovenec«.

Iz poštne službe

Poštarne vesti. Dnevničarka po čl. 306 fin. zak. Cilka Sterlekarjeva na poštni podružnici št. 5 v Ljubljani je napredovala za služateljico. — Premiščeni so: pb. ur. Ila Jožica Vidmarjeva iz Brezice v Cerklje ob Krki, Olga Moserjeva iz Ljubljane na Bleč, Marija Globočnikova iz Zirov na ljubljansko glavno pošto, Justina Marušič iz Ljubljane v Ziri; pb. ur. II-4: Iv. Vindišarjeva iz Ljubljane v Kranj, V. Koser iz Novega mesta v Celje, Marija Semanova iz Ljubljane na Rakek in Iva Krajc iz Dravograd k Sv. Juriju ob Štavnici; pb. ur. II-5 Amalija Kalanova iz Ljutomera v Podplati in Iv. Radič iz Ptuja na mariborsko kolodv. pošto; telefonistka III-3 Siojanka Ribaričeva iz Maribora v Ptuj, Terezija Radovanova iz Mokronoga v Novo mesto in Pavlina Milavčeva z Rakeka v Novo vas pri Rakeku; zvan. 2. skup. Fr. Oblak iz Zagorja ob Savi na ljubljansko glavno pošto, V. Borštnar v Jesenicah na Gor. in Fr. Dolinar iz Ljubljane, oba na mariborsko kolodvorsko pošto ter zvan. 3. skup. M. Zenc iz Maribora na Jesenice na Gor. — Pb. ur. II-4 Ela Mrakova v Breznem je odpovedala poštno službo. — Od 26. do 28. aprila so se vršile na ravnateljstvu državne strokovne preizkušnje za II. kategorijo. Napravile so jo soglasno: Anica Vernikova z mariborske kolodvorske pošte, Natalija Kuglerjeva s Prevalj, Ivanka Gradova iz Stične in Mara Ormova iz Zelezničkov; v večino glasov pa: Julija Albrechtova s poštne podružnice št. 4 v Ljubljani, Bosiljka Gjekičeva in Slava Weberjeva iz Čakovca, Mira Glinskova z mariborske gl. pošte, Vera Plehanova iz Murske Sobotne, Amalija Kalanova iz Ljutomera, Marija Petričeva iz Krškega pa Mara Stukelj od Sv. Lenarta v Slov. Goricah.

Darovi za Bolgare

Pri mestni blagajnici ljubljanski so darovali nadalje še: Medič-Zankl, tovarna olj in lakov 1000 Din; lekarna dr. Gabrijel Piccoli 500 Din; Čehoslov. obec v Ljubljani 500 Din; uslužbenec splošne bolnice v Ljubljani 480 Din; dr. Krisper Valentin, odvetnik 100 Din; Tratinik Leopold, hotelir 100 Din; Hraš Ivan, ravnatelj Mestne hran v pok. 100 Din; Udruženje gledaliških igralcev 100 Din; Planinšek Karol, trgovec 100 Din; Gregorič Ivan, ravnatelj Narodne banke 100 Din; Klub Primork 100 Din; Tvrdka I. Samec 100 Din; Viktor Bohinjec 100 Din; Pavel Kreutzer, trgovec 100 Din; Tenente Rudolf, trgovec in gostilničar 50 Din; ing. Zirnfeld Zmago 50 Din.

Birmanska darila

v veliki izbiri po znižani ceni
L. Vilhar, urar, Ljubljana
Sv. Petra cesta 36

Ljubljanska porota

Dve oprostilni razsodbi.

V spominu je še iz časopisja senzacionalna aretacija uslužbenk pri ljubljanskem trgovcu Sossu. Včeraj se je s tem slučajem bavila porota. Pred porotniki sedi samo dvajsetletna Josipina Ramovževa, bivša uslužbenka in blagajničarka pri Sossu, ker so ostale okrivljene izločene in pridejo pred redno sodišče.

Obtožnica navaja, da je obtožena, »bodisi sama, bodisi v družbi vzela svojemu službodajalcu brez njegove vednosti in privolenja, a v namenu dobička, različnega manufakturnega blaga v skupni vrednosti 28.822 Din 91 par.

Zasliševanje obtoženke.

Predsednik: Ali ste kriva? — Sem. — Priznate, da ste vzela vse, kar navaja obtožnica? — Priznam, da sem vzela, toda hotela sem vse plačati. — Koliko časa ste bili v službi pri Sossu? — Od leta 1924. — Koliko ste imeli plače? — 1900 Din. — Ves čas? — Da, ves ta čas. — Ali ste imeli še kakšne druge ugodnosti. Navadno dajejo trgovci svojim uslužbencem ugodnosti tudi pri kupovanju? — Ne, nobenih drugih ugodnosti nisem imela.

Predsednik nato razlaga porotnikom iz obtožnice, na kakšen način so se tatvine, oziroma goljufije vršile. Soss je namreč dovolil svojim uslužbenkam, da so si jemale blago v svrhu ogleda domov proti potrdilu. Ako bi se po ogledu odločile, blago obdržati, bi ga morale plačati pri blagajni, v nasprotnem slučaju pa blago vrniti proti vrnitvi potrdila, tako zvane »retour-note«. Ta način kupovanja pa so tovarišice zlorabile, jemale blago domov, vrnilo ga pa niso, kljub temu pa so dobile povrnjene »retour-note«, ker so bile med seboj zmenjene. Ker so bile obdolženke zaposlene v raznih oddelkih in se je vsaki od njih zahotelo blaga zdaj iz tega, zdaj iz drugega oddelka, je vsaka na opisani način iz svojega oddelka oddajala, odnosno iz drugih oddelkov prejemala blago. Na ta način so tekom časa ogoljufale trgovca Sossa za omenjeno vsoto, kar je on ugotovil pri sestavi inventure in bilance letos v januarju. Primanjkljaj je znašal okoli 50 tisoč dinarjev, vendar pa dopuščala možnost, da je vsota za 10—20% manjša. Sum je padel takoj na današnjo obtoženko, ker je o nji baje zvedel, da potratno živi in da se misli v kratkem poročiti v Nemški Avstriji. Pri hišni preiskavi so pri Ramovževi in njenih tovarišicah res našli in zaplenili skoro vse ukradeno blago.

Pravite, da ste hoteli plačati. Zakaj pa niste plačali? — Zato, ker je to preprečila aretacija. — Zakaj pa niste hoteli pustiti knjižic? — Ker bi zneski presegli plačo, pa bi tega g. Soss ne dovolil, ali bi pa lahko sumil, odkod meni toliko denarja. Hotela sem se poročiti, tedaj bi plačala vse. Blago sem rabila za balo. Odpovedala sem tudi službo. — Ali bi se bila takoj poročila? — Da, 29. aprila bi se imela poroka vršiti. Vse je bilo že dogovorjeno. Zaročenec mi je pisal, naj si nakupim ali nabavim balo, da bo že on poslal denar. Že prej mi je večkrat dajal denar in mi kupoval razne stvari.

Josipina pripoveduje, kako se je pred leti seznanila z ravnateljem nekega hotela na Semeringu, s katerim se je zaročila in tudi hotela poročiti.

Kaj pa, če bi vaš službodajalec ne bil ugotovil, da vraga manjka, ali bi tudi tedaj plačali? — Bi. Vse sem imela namen pošteno plačati, predno bi bila odšla. Toda ta moj namen je onemogočila aretacija.

Kot priča je bil zaslišan samo trgovec Soss, ki je izpovedal, da je bila R. vedno pridna, poštna in postrežljiva uslužbenka. Blago je ocenil po nabavni cen. Izjavi nadalje, da je vsa škoda v pol-

nem obsegu poravnana ter da ne zahteva nobene odškodnine.

Senat je stavil porotnikom eno samo vprašanje, katero so porotniki soglasno zanikali, nakar je bila obtoženka oproščena.

Tudi star cerkveni tat oproščen.

Pri popoldanski razpravi je stal pred porotniki leta 1866. v Piračih pod Smarno goro rojeni Luka Prek, že 26 krat radi tatvine kaznovan. Prav za prav mu je ključavničarstvo poklic, pa ne dela rad, raje se klati okrog. Po poklicu je tedaj berah in tat iz navade.

V porotno pride, kakor da je tam doma. Ponosno se ozira okrog in mežika občinstvu. Braše si ne brije, v žepu strganega sukajča pa si je natknul lep robček, da je bolj smoderen, kakor pravi. Tudi je zabaven in duhovit, kakor se vidi iz odgovorov pred porotniki.

Obtožnica pravi, da je Luka nepoboljšljiv tat, ki je že nad 20 let presedel v ječah cele Evrope. Niso ga pa te kazni prav nič poboljšale, ter ima človeška družba le tedaj mir, kadar sedi za varnimi zidovi jetnišnice.

Dne 29. februarja je prišel Luka v farno cerkev v Smartnem pri Litiji, hodil od oltarja do oltarja, privzdigoval in tresel nabiralnike, v enega pa je hotel vlomiti z nekim železnim orodjem. To početje pa so opazovali na skrivaj cerkvenik Miha in še dve priči, ki s Luko zgrabili in izročili orožnikom.

Predsednik: Prek, ali ste krivi, kar se vas dolži? — Nisem. — Kaj pa ste delali v cerkvi? — I kaj bi delal. Oltarje sem gledal. — Ali ste vzeli puščico? — Jolk, samo potresel sem jo, če je kaj notri. Pa je bila prazna. — Ali niste šli potem še k drugim puščicam? — I kaj bom hodil. Slike sem gledal po cerkvi. — Kaj pa pravite k drugi obtožbi, da se okoli klatite in da delati nečete? — Kako bom delal, ko me nobeden ne mara. Star sem, saj še mladi ne delajo.

Priča Miha Korek, cerkvenik, izpove, da je videl obtoženca pred glavnim oltarjem, ko je tam pritrjeno puščico okrog obrnil in jo stresal, da bi denar vun izsul. Potem je šel še k ostalim puščicam, ter isto počel, dokler ga niso zasačili in izročili orožnikom.

— No, Prek, kaj pravite na to? — Kaj bi rekel. Vseč mi ni, kar pove. Pa res ni.

Izmed številnih spisov, ki jih predsednik čita, spoznamo, da je bil Prek kaznovan že pri vseh slovenskih sodnih, tako tudi že v Trstu, Monakovem, Augsburgu in drugod po inozemstvu. Izgnan je bil že nešteto krat iz Italije, iz Bavarske itd. Izdajal se je tudi že z drugim imenom.

Sodni dvi je stavil porotnikom tri vprašanja. Prvo vprašanje, če je obtoženik kriv tatvine, so zanikali z 9 glasovi proti 3. Drugo vprašanje, če je tat iz navade, s tem odpade, tretje, o krivdi postopanja pa so porotniki potrdili z 10 : 2.

Luka je bil obojen na podlagi tega izreka na 6 tednov zapore, ki ga je pa že prestal s preiskovalnim zaporom.

Luka se sodniji in porotnikom elegantno prikloni in takoj nastopi pot v zlato svobodo. Pred sodnijo je močno zaviskal, povedal pa to-le: »Samo, da me čez leto zunaj puste, jeseni že pridem nazaj, da bom čez zimo brez skrbi...«

S to razpravo je bilo porotno zasedanje končano.

Prava naša domača
Kolinska cikorija
Vanjamä
pristnost in jakost!

Radio

Ponedeljek, 14. maja.

Zagreb: 20.55 Komorni koncert. Bach: Koncert D-mol za vijolino in klavir. — Vivaldi-Nacher: Koncert A-mol za dve vijoli. in klavir. — Breslau: 20.30 Klavirski koncert; 21.30 Humoreske in satire. — Praga: 19.15 Koncert godbe na pihalu. — Leipzig: 20.15 Resne in vesele o živalih; 21.15 Popoldanski koncert. — Stuttgart: 16.15 Koncert; 20.00 Cerkevni koncert, prenos iz Eßlingena: »Jozve«, oratorij za soli, zbor, orkester, cimbal in orgle (Händel); 21.45 Predavanje o nemški poeziji in prozi zadnjih 100 let: Rezvoj romana. — Bern: 19.30 Predavanje o duhovni krizi ameriške kulture; 20 in 21 Pesmi in arije (baritonski solo); vmes in nato orkestralna glasba. — Katowice: 20.30 Prenos koncerta z Dunaja. — Frankfurt: 11.30 Predavanje o čebelarstvu; 19.30 Prenos iz Eßlingena: »Jozve«, oratorij (Händel). — Rim: 20.45 Lahka glasba. — Langenberg: 20.15 Koncert Staroangleške ljubavne pesmi in stare škotske balade; 21.15 Cigansko življenje in cigani v delih raznih skladateljev. — Berlin: 21.00 Koncert pesmi. Davenport: 20 »Manon«, opera (Puccini). — Dunaj: 16.00 Lahka glasba; 20.30 Simfoničen koncert. Mendelssohn: Uvertura k »Sen kresne noči«. — Schubert: Simfonija v B-duru. — J. Stauß: Pomladni valček; Kuplet Adele iz »Netopirja«. — Mozart: Koncertna simfonija. — J. Strauß: Ob lepi modri Donavi, valček. — München: 19.30 Orkestralni koncert. Odlomki iz oper in drugo. — Milan: 9 Prenos opere iz gledališča.

Torek, 15. maja.

Breslau: 20.30 Majski večer. — Praga: 20.00 Koncert. — Leipzig: 19.00 Prenos iz opere: »Macbeth«, opera v 4 dej. (Verdi). — Stuttgart: 16.15 Popoldanski koncert; 21.00 Wagnerjeva glasba. Uvertura k »Rienzi«. — Arija Holandca iz »Letečega Holandca«. — Predgra k 3. dej. »Lohengrina«. — Wolframova pesem iz »Tannhäuser«. — Prihod bogov v Walhalla iz »Rheingold«. — Blazni monolog H. Sachsa iz »Meistersingere«. — Predgra k »Meistersingere«. — Bern: 20.30 »Ciboulette«, komična opera v 3 dej. (Hahn). — Katowice: 19.30 »Grad strahove«, opera v 4 dej. (Montusko). — Frankfurt: 19 »Macbeth«, opera (Verdi). — Rim: 21 »Le vilie«, opera v 2 dej. (Puccini). — Langenberg: 20.05 Lahka glasba. — Berlin: 17 Zabavni orkestralni koncert. Odlomki iz popularnih operet i. dr.; 19.55 Predavanje: Svetovno politični in gospodarski odnosi dandanjšjih veselil. — Davenport: 22.15 Koncert vojaške godbe. — Dunaj: 20.05 Narodne pesmi, proizvajata Nemško pevsko društvo; 21.15 Orkestralni koncert. — München: 18.45 Pomladne pesmi. — Milan: 20.50 Koncert s peštrim sporedom.

RADIO potrebščine

v največji izbiri stalno v zalog; pri

FRANC BAR, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5. Telet. 407

amega moža, Mateja Hubada. On je kot mojster solopetja že pred dobrimi 35. leti pri nas začel gojiti solopetje in negovati v zboru lepoto, ravnovesje in homogenost glasov. Iz njegovih rok se je po Sloveniji razlilo nebroj naših pevcev in pevk, usmerjenih v njegov popolnoma pravi način petja. Nastala je med našimi pevskimi krogi tekoma dolgih let široko ta tradicija lepote in uravnovešenosti petanja. Naša kultura petja se je pod Hubadovim prizadevanjem razvila silno ekstenzivno.

Vendar ne smemo križem držati rok. Če nam mogli obdržati oni znameniti nivo pevške kulture, ki nam je pridobil toliko priznanja in prijateljev med Čehi? Bomo li mogli razviti še v naprej to kulturo, katero nam je s krepko, požrtvovalno in občutljivo roko skozi desetletja oblikoval naš mojster?

Danes mu še ne vidimo naslednika, ki bi vredno nadaljeval slavno in plodno tradicijo.

Vendar ne smemo križem držati rok. Če am Bog da srečo, nam bo mogoče Hubad še desetletja oblikoval našo vokalno reprodukcijo ali vendar, doba je omejena in skrajni čas je, da se ozremo po talentu, ki bi mogel nadaljevati mojstrovost tradicijo in podedovati vso ono modrost, katero je sad dolgoletnih kulturnih naporov.

Pred kratkim so v Pragi otvorili visoko šolo za politične vede in je pri tej priliki poudarjal voditelj, kateri naj bi v tej šoli imeli arzenal svojega duhovnega orožja.

Tudi pri nas nastaja isto vprašanje. Šola sicer ne rodi talentov, toda edino po njej je mogoče kulturno tradicijo prenesti na novo generacijo in tako ekonomično in racionalno podedovati vrsti novih voditeljev vse dobrine in sadove dosedanjih kulturnih naporov.

Vso pozornost moramo obrniti na mladino, da najdemo v njej onih talentov, ki naj bi pravi čas pridobili z našo pomočjo v svojo polno oblast vse bogastvo dosedanjih kulturnih naporov in tako brez nepotrebnih izgub množili bogastvo naše bodoče kulture.

Ob vprašanju naših bodočih voditeljev pa mi misel preskoči iz glasbene stroke na naše celotno kulturno življenje. Če pogledam na naše duhovno življenje po katerihkoli razvejitvah, vidim nablenu isto problem. Naš narod je na široko že izobražen, pripravljen sprejemati najvišje vrednote in jih plodno vračati nazaj svojim voditeljem. Ekstenzivnost kulture našega naroda je velika.

Toda zdi se mi, da tisto kar pogrešamo, je višji nivo vodilnih naših glav. Kjerkoli pogledam na vrhove osebnosti našega življenja, si predstavljam možnost večje dinamike, ker se mi zdi, da povsod predstavljamo le nekaj srednjih, povprečnih normal nasproti nivoju drugih narodov na istem polju.

Želja, da se naša kultura na vseh poljih intenzivira, želja, da storimo vsak mogoči napor, da si vzgajamo med našo mladino krepke bodoče voditelje, pogumne in zanesljive oblikovalce naše bodočnosti, ta vroča želja bruha iz mene kot sad velikih uspehov naše Glasbene Matice na Češko-slovaškem, bruha iz mene kot mogočen pekoč srelec.

Balec tolminstva

Pisatelj Iv. Pregelj se je v zadnjih medvojnih in povojnih letih tako plodno, vsestransko in umetniško različno udeleževal, da so njegovi izbrani spisi že nujno potrebni, če nočemo, da se njegova osrednja umetniška podoba ne zabrisa v vsakdanji produkciji. V teh spisih naj stopi Pregelj pred širše občinstvo kot izveničen pisatelj polno občutenih literarnih del, pred poznavalce pa kot umetnik, ki je razširil možnosti umetniškega izražanja in oblikovanja, odkril nove prostorne teritorije in motivne tipe, ki je kot mojster novega romana oplojil plastično strukturo našega realizma z dinamiko etičnega individualizma tako, da je teznega perifernega človeka preokrenil v polno osebnost s središčnim goriščem, v doživljanje totalitete. Pregelj je klasik našega ekspresionizma: njegova roka zajame človeka vedno vsega, z gesto snujeno iz sebe, in prav tako tudi pokrajino kot svojevrstno označen odblesek kaotične pranature. Pritegnil je tako v slovensko slovensko geografijo teren Tolminskega, tako svojevrstno bogastvo, da od njega živi že pol duca paberkovavcev... Prav ta prvi zvezek spisov je uglašen na to »Tolminstvo« pokrajine in duše, ki sta enota, tako nujna enota, da je občedolovska, le v kolikor je svojevrstno pristna. In Pregelju gre za to, da oblikuje trdno iz zemlje rastočega človeka v specifični svojevrstnosti, zato tudi v najbolj človeškem dnu, kjer se boji vsakdo za božjo podobo. »Naše življenje je pesem, polna tajne groze o starih poslednjih rečeh.« Kolikor mogoče polno in intenzivno podajanje tega celotnega religioznega doživljanja v človeških usodah, je umetniška naloga Pregeljeva. Te naloge se še ni zavedal v Mladi Bredi (1913), ki je še zgolj fabulistična, pač pa že v našem romanu, ki olgva izbrane spise, v »Stefanu Golji in njegovih«, kar je točnejši naziv za prvotno oznako »Zadnji upornik« (DS 1918).

Roman je sicer nadaljevanje »Tolminec« (1927, Tlačani DS 1915-16) v osehah, kraju in času, opisuje umiranje tolminske upornosti v sinovih. Toda »Tolminec« prikazuje veliki punt iz leta 1713. v vsej kolektivnosti, v mozaiku impresionističnih slik, zvezanih le po puntu v baladčne usode; v šilerovskih epizdah Krivic tajne organizacije in žalostnega poteka (kolika sličnost boljševiskemu »Sibirskemu puntu«) — pa v »Stefanu Golji...« ne gre za narodni upor, ki bi se odražal v hranilcu stare tolminske pravde kot v Zadnjem uporniku, snovno gre le za spor za umerno ureditev cerkvene in posvetne oblasti, pri čemer se intrigira proti župniku, ki sredi poteka stoji osamljen med obema... Ali, vedno bolj se izgubljuje to stvarno poteze boja, bistvo se prenese na duhovno sfero, v upor vesti proti pisnemu zakonu, božje besede proti pismouku, krščanske dejavnosti proti nauku. Upor proti oblasti ni več smoter, je le zapletajoča se pot človeka, ki išče pravice in ve, da jo ima v sebi... in čim bolj pravno podlega, tembolj raste v svojo pravo smer, v ljubezen in samopoznavanje, v izbranca Kristusovega... Šel je za Njim in ob smrti pade čez križ: trnje Zveličarjevo se mu vitne v čelo... v lice... Roman tako ni socialni motiven kot je bil prvotno začet, je religiozen, je pesem tajne življenjske groze, ki veže skupino usod, življenjska pesem Stefana in njegovih, Lucije... Tince... Tagliata... Tajna groza... Vidi se še tako realistična osnova »Tolminec« v nepoduhanjeni borbi za uradno oblast v kraju, a še jasnejša pot vodi naravnost v »Plebanusa«, kjer je bolj dobrega in zlega tipiziran v človeku...

»Stefan Golja in njegovi« je historičen roman, mojstersko postavljen v čas in prostor, kakor zna pri nas edino le Pregelj. Sodobno občutje v prilagajati se historični snovi, razgibanost fabule, spletkasta besede in prizorov, dramska vzletnost postav, ki imajo svoj mistični početek in konec v strašnem kaotičnem brezprostorju, odkoder rastejo v zemljo in svoj trpeči lik — vse to spričuje, s kako umetniško silo oblikuje Pregelj svoj svet.

Pregelj je pesnik božje ljubezni, ki se v čudovitih žarkih razliva čez grobstvo izraza prav kot solnce skozi cerkvena stekla čez baročno nabreklost oblike.

Tako prepričujočih mističnih doživetij pri nas še nihče ni izoblikoval, kot jih je Pregelj v nadaljnjih črticah, v »Matkovi Tinci«, »Sinu pogubljenca«, »Gospoda Matije zadnjem gostu«... To so kristali, iz vseh robov bliskajoči slepečo lepoto! Ali »Runje«? Kdo ne občuti baladne lepote v tej klasično baročni novelici? Ali kdo se ne zdrzne ob debeli dovptnosti abrahamskega pridigarja Tomaža Rutarja, s sirovo besedo in dobrim srcem? Take so »Tolminske novele«, ki so, brez ozira na kronološko in lit. stilsko razliko merjene s »Stefanom...« vred v harmonijo domačinstva, v molitvost Tolmina. Morda bi se dobil v slovenskem slovstvu podoben slučaj le pri Tavčarju, v njegovih slikah in historičnih novelah iz loškega pogorja. Res, kar vsiljuje se mi tipično šolska primera: Pregeljeva in Tavčarjeva domačinska historična novela. Kolika razlika v oblikovanju romantičnega realista in ekspresionista!

O celotni zamisli redakcije je »Slovenec« že pisal. Prvi zvezek, tak kot je, pa je dogodek, kajti spisi v njem so res »mojsterski, so živa knjiga za našo dušo in naš čas.« Izdaja Jugoslovanske knjigarne je dunajsko moderna in na ukusnem papirju, kakršnega Pregelj do sedaj še ni imel. Ne mislim še posebej reklamno hvaliti, kajti če za kaj velja za ta zvezek še posebej, da vse dobro delo samo hvali. Kupi in beri in boš videl!

Tine Debeljak.

Dobrodelni koncert

V četrtek, 10. t. m. je bil v Unionu koncert v korist žrtvam bolgarskega potresa. Sodelovali so gdčna. V. Majdičeva, ki je pela dve ruski pesmi (Grečaninov, Cajkovski), g. Krajev in njegova soproga Caribrodka, ki sta pela bolgarske (ruske?) pesmi, g. Julij Betetto, ki je pel dve Pavčičevi, meš. zbor Glasbene Matice pod vodstvom g. M. Hubada, ki je pel sedem pesmi s praškega programa in operni orkester, ki je pod vodstvom g. Neffata podal Smetanov »Višegrad« in dva bolgarska plesa. Program je bil pester, vsekler je tudi človekoljubni namen koncerta in ne v zadnji vrsti je vlekla Matica, ki nas je nedavno proslavila v svetu. Dvorana je torej bila polna.

»Višegrad« smo v Ljubljani že nekajkrat čuli; bolgarska plesa v prireditvi za orkester (Sebek) sta pokazala bolgarsko narodno igelodiko, motiviko in ritmiko; orientalsko monotonijo je skušal osvežiti orkesterški akord. G. Majdičeva je pela s simpatičnim glasom in dobro solo, g. Betetto je navdajal z respektom kakor navadno in g. Krajev je zopet kakor v operi dokazal svoje umetniške vrline. Ga. Caribrodka pa nima potrebne pevške kulture. Soliste je taktno spremljal na klavir g. H. Svetel.

G. Matica pod vodstvom g. M. Hubada je znova pokazala svoje odlične pevške zmožnosti in pevsko kulturo, ki ji je prinesla priznanje Čehov in Dunajčanov. Glasovi so razumno zasedeni, v zboru med seboj odtehtani, šolani in vzorno disciplinirani. Izgovorjava je razločna, dinamika fina. Pogrešam pa v Hubadovi interpretaciji velik del one specifične, notranje umestnostne prepričevalnosti, brez katere je vse ostalo le večalmanj vzorna zunanja tehnika.

Tudi kar se tiče programa, bi imel pripombo. 1. Bil je slovensko-hrvaško-srbski mešan. Srbi (Obilič) na Dunaj niso nesli niti ene slovenske skladbe, »jugoslovanski festival« v Belgradu je pokazal samo eno slovensko reč. (belgrajski prof. Logar), ki nas nikakor ni glasbeno predstavila, Hrvaški, če gredo v inozemstvo, so Hrvači, mi pa — konglomerat! Mari nimaš svojega materiala dovolj?

2. Dalje se je težko strinjati z izberbo v pogledu reprezentativnega in kvalitativnega programa. Poleg Rajčevica in Adamiča bi na reprezentativnem programu deseterkrat rajši in bolj upravičeno zahteval zrela Preserlovo, tudi Kogojev delo, namesto drugovrstnega Devovega in že stokrat pogrehtih Hubadovih priredb Miške, Skrjančka in Goor čez iizaaarooo.

3. Težko se je tudi strinjati s korekturami Galusa v harmoničnem in dinamičnem smislu, ter glede menjav tempa. To je bil (Laus) »fleten« Galus, nikakor pa ne oni resni, v dno duše religiozni orjak renesanse s svojo zdravno glasbo, ki ne rabi zunanjih, usešnih pozitivit, zakaj tako je vsa usmerjena v izraz duhovnega.

Koncert je v ostalem mislim, dostojno izpolnil svoj namen.

Josip Lavtizar: Tebe Boga hvalimo. V spomin 30 letnice, odkar vodi ljubljanski škofijo presvetli in premisljivi gospod dr. Anton Bonaventura Jeglič. Za enoglasni in četverglasni mešani zbor z orglami. Samozaložba Ráče-Planica 1928. Z dovoljenjem ljubljanskega škofijstva z dne 21. aprila 1928 št. 1405. — Natpisna litografija Cemažar in drug, Ljubljana. — Fol. 4 listi. — Namen g. skladatelja je bil, da poda za redko slavnostno priliko našim cerkvam po deželi novo uglasbeno zahvalno pesem, ki jo zmore pretežna večina cerkvenih zborov. Vobče je g. komponist ostal zvest svoji smeri in podal skladbo, ki je z ozirom na izvedljivost dostopna vsem zborom, z ozirom na svoj namen pa vseskozi cerkvena. Posamezni deli napevov so prikrojili tako, da zvene kakor koral. Lavtizarjev slog je poljuden in lahki; zato so tudi njegove skladbe tako priljubljene v širokih plasteh. Splošni vtis te nove zahvalne pesmi je ta, da imamo pred seboj pripovedujoče petje svoje vrste, samo da je ritmično markantneje urejeno, kakor n. pr. recitativ. Da pada svoji skladbi več živahnosti, je g. skladatelj razvrstil vse besedilo v 29 odstavkov. Dokaj pestrost je dosegel tudi s tem, da pogosto menjava sodi (dvo-delni) in lihi (trodelni) ritem, pa tudi tonaliteti izpreminja v kratkih presledkih. Velikopoteznost, skupnost in enotnost misli je vsled te tehnike seveda stopila v drugo vrsto. Skladba nudi i ušesu pri izvajanju i očesu kot partitura na papirju nekak mozaik brez blestečih ali usiljivih barv, ampak le pobožno molitev v muzikalnem ovojju. Težav ne nudi kompozicija nikjer, posebno ako so se uživali dirigent in pevc v menjavo takta in tonalitet. — Harmonija je konservativna: to je osnovno načelo g. skladatelja. Vendar vidimo, da se oglašajo mestoma tudi modernejši čuti ter se uveljavljajo v postopih in zaključkih, dasi jako zdržno. Casovna mera (tempo) je enostavna: prvih pet taktov zahteva g. komponist »slovesno«, od 6. takta do konca: »hitreje«; t. j. običajno »festivo« in »piu vivo«. Seveda je izraz »svečano« označba značajna in vsakemu zborovodji je dano na prosto voljo, kako si tolmači primerno hitrost svečanega izvajanja. Dobro bi bilo, da bi se označil tempo z metronomskim nihanjem. Deklamacija besedila je vobče praviha. Nekaj mest bi se dalo morebiti še bolj uglati. Dva — muzikalno ali prozodično — težka zloga se ne podata dobro, posebno v prozi ne; n. pr. »učlovečenja...« »poveljiti jih« »gospod bodi« »osramočen v tebe« »osramočen v komaj«... (Navpične črtice značijo taktovne meje). — Maloštevilne tiskovne pogrške si vsakdo zlahka popravi sam. — Kjer se bo praznovala 30 letnica školovanja našega nadmoštirja, se bo

pela zahvalna pesem. Zbori bodo dobro zadeli, ako posežejo po Lavtizarjevi skladbi, ki je zamišljena za slovesnost, je lepa, lahko izvedljiva, hvaležna ter odgovarja svojemu namenu. Tudi na zunan je oprema lepa, tisk razločen in krepak; osobito notni del bo razveselil vsakega zborovodjo in organista. Mantuani.

Opera. V sredo je dala opera premiero Puccinijeve opere »Deklica z glatega zapada«. Glavne vloge so imeli ga Mitrovičeva (Mimie), Gospodinov (Dick Johnson), Betetto (Wallace), Banovec (Harry) in Holodkov (Jack Renne). Naštudiral in dirigiral je opero ravnatelj g. Polič. O operi po prvi reprizi kaj več.

V petek je gostovala v vlogi madame Butterfly v naši operi Zinka Willan-Kučeva. Podala je svoje kreacije z izvrstno pevsko solo, s precejšnjim občutovanjem, toda z nekoliko manjšo igralsko rutino, kar pa ji kot začetnici ni mogoče zameriti. V ostalem je bila predstava skrbno naštudirana.

Anton Jobst: Napevi k lavretanskim tulanijom za mešani zbor in orgle. dovoljenjem knezoškofijskega ordinarijata v Ljubljani z dne 28. marca 1928 št. 519. Samozaložba. — Napevi, ki jih imamo Slovenci za tulanije, zlasti lavretanske, v obilnem šte-

vilu, so lahki in preprosti. Ljudski. Jobstovi so pa namenjeni izurjenim pevcom. So umetno zloženi in sicer tako, da je pevski stavek povečini dokaj peven, orgelsko spremljevanje pa je zamisljeno v pestro se prelivajočih harmonijah z močnejšo uporabo kromatike. Napevov je sedem, vmes eden božičen in eden velikonočen. Skladbe, dasi kratke, so polne vsebine in življenja ter vredne vsakega priporočila. Cena izvodu 3.50 Din, od 10 izvodov dalje po 3 Din. St. P.

Svečana otvoritev razstave Ivane Kobilce, umrle slovenske slikarice, se vrši danes, v nedeljo dne 13. maja, ob 12. uri v Jakopičevem paviljonu. Obsežno slikarsko delo Ivane Kobilce, ki ga je doslej domovina poznala iz malih vlomkov, bo prvič združeno v zgodovinsko sestavljeni kolekciji, obsegajoči preko 200 del, v nji so zastopane po veliki večini ciljne slike (portreti, studije, genre, figuralne kompozicije, tihožitja, krajine), pasteli in skupina risb. Dela izpričujejo jak razvoj, ki stremi za enakim cilji, kakor so jih zasledovali slovenski impresionisti; njihova kvaliteta stoji zelo visoko in kaže izredno talentiranost slovenske umetnice. Vabimo prijatelje slovenske umetnosti, da si ogledajo kolektivno razstavo del Ivane Kobilce, ki bo odprta od 13. maja do 1. junija t. l.

Sveta življenje in vrvenje

Ali so Japonci veren narod?

V Tokiju živeči jezuit Herman Heuvers je v letošnjem februarjem zvezku »Stimmen der Zeit« objavil zanimiv članek, v katerem razpravlja o vprašanju, ali so Japonci veren narod ali niso. Piše:

Nekateri trdijo, da Japonci nimajo verskega čustva. Drugi so pa nasprotno mnenja, da je komaj še kateri narod tako veren kakor Japonci. Po dolgoletnem lastnem opazovanju sem tega mnenja tudi jaz. Ne vem, če bi našli še kako drugo deželo, ki bi bila tako posejana z verskimi spomeniki, kakor je Japonska. Tudi danes se še dajejo za obnovo ali vzdrževanje svetišč nepričakovano visoko vsote. V japonski zgodovini srečujemo visoko valovanje verskega navdušenja. In še danes pritezajo nove verske ločine, kakor n. pr. amotokyo in teurikyo (obe japonskega izvora) milijone Japoncev v svoje vrste. Ako ob jutrih korakamo po tokijskih ulicah, nam iz mnogih hiš doni na uho jutranja molitev družinskega očeta, ki jo spremlja drdranje ropotulje. V vsaki hiši je Buddha oltar ali sveta skrinja, včasih tudi oboje; poleg tega spominki umrlih prednikov. Hčere ali gospodinja imajo dolžnost, da oskrbujejo oltar s svežimi cveticami in daritvenimi jedmi. Romarji so leto za letom na poti, obiskujoč templje in svete gore. V največjem mrazu se mnogi trdo pokore, stoječ pod svetimi vodopadi, da jih obliha ledeno-mrzla voda.

Kdor hoče dobiti posebno živahen vtis o vernem srcu tega naroda, naj obiše ob kateremkoli dnevnem času Kvannonino svetišče (boginja usmiljenja) v Azakuzi pri Tokiju, pa bo vselej našel široko cesto polno obiskovalcev. Nepopisan je vtis ob določenih dneh vsakega meseca in ob letnih praznikih. Vsi ti, ki romajo tu gori, polagajo svoj dar, sklanjajo glavo in molijo nekaj časa z največjim spoštovanjem, vsi ti žalostni in obteženi, ki se jim here na obrazu globoka ganjenost, ne igrajo komedije. Morda bo kdo rekel, da med vsemi temi romarji ne bi našli nobenega, ki bi prošil za duševne dobrine. Na srcu so romarjem le stiske pri izpitu, prošnje za službo, zdravje in predvsem srečen zakon. Nič zato.

A če kdo išče bolj poduhovljene vere, jo more tudi najti. Še se najdejo bonci, ki jim je vera resna stvar. Slove posebno gorski bonci, ki žive deloma neoženjeni. Za svoje mestne bonce Japonce malo mara. A potrebuje jih pa Kdo naj ga drugače pokoplje. Toda na deželi, pa tudi po mestih — kakor v Naگویi in Hirošimi ter tudi v Nagazakiju — imajo bonci največji vpliv.

Tako pridem tedaj vendar do vtisa, da čera prevzema celo življenje Japonca, dasiravno je dejansko versko življenje v primeri s prejšnjimi stoletji otrpnilo. Vera je postala navada in Japonci sami priznavajo, da ni nič drugega več nego navada. Versko stališče pretežne večine bi se dalo morda označiti tako: »Kakor zdravilo vsaj škodovati ne sme, po možnosti pa naj celo koristi, tako tudi naša vera. Naši predniki so jo tokom tisočletij preizkusili. Mnogo se pripoveduje o njenih čudovitih učinkih. Izvršujemo jo torej še nadalje. Če tega ne storimo, kdo ve, kaj se bo zgodilo!«

To mišljenje podpira najnižje praznovanje, ki je še razširjeno med ljudstvom in sega tudi v izobražene kroge. Buddizem in šintoizem imata pri tem dobršen del na svojem rovašu. Rad bi vedel, če se je že kak »nanstvenik lotil dela, da bi to področje vsestransko preiskal. To bi bilo silno delo, toda knjiga bi bila ned vse zabavna.

Nimamo pa pravice, da bi nad tem praznovanjem izrekli svojo obsodbo. Izvira namreč v prvi vrsti iz lepe temeljne lastnosti japonske duše: iz strahu božjega, iz spoštovanja do vsega skrivnostnega. To zlato lastnost najdemo danes najlepše ohranjeno pri starem rodu, toda tudi mlajši niso brez nje. Vse, kar se zdi Japoncu skrivnostno, vzbuja njegovo zanimanje, zahteva njegovo spoštovanje. Zato najdemo po vsej deželi na čudno oblikovanih gorah in drevesih, v grozo vzbujajočih jamah znake verskega čaščenja. Junaki hitro dospo v nebo med bogove. Pogumne samomorilce

visoko spoštujejo, na njihovih grobovih jim zašljaj kadilo in polagajo cvetje.

L. 1926. se je vršil razburljiv lov na morilca »Kumo« (Medved), ki je mesece in mesece uhajal policiji. Zadnjega lova nanj se je udeleževalo 10.000 policajev in mladih brambovcv. Kuma se je do zadnjega upiral in ustrelil dva policaja. Ko je pa videl, da je vse izgubljeno in so ga že skoraj zgrabili, je izvršil samoumor. Truplo so po starem običaju sežgali in nato pokopali. Ze naslednji dan so začeli prihajati na njegov grob ljudje in mu izkazovali versko čaščenje. Kajti Kuma je bil mož, ki je imel skrivnostno moč. — Ob dolgi suši so predpisane javne molitve, vrše se procesije. Zadnjikrat so šli nekateri kmetje tako daleč, da so mladi junici odrezali glavo in jo pogreznili v vodnjak. In odkar sem na Japonskem, so molili vedno tako dolgo, dokler ni slednjič deževalo.

Iz teh maloštevilnih zgledov je razvidno, da tiči ljudstvo nasprotno kljub šolam in časopisu je globoko v svojem srednjem veku — v dobrem in slabem zmislu.

Kitajska modrost

Džinski knez je vprašal uradnika Tjeja: »Kaj praviš, kdo je najbolj sposoben za deželnega svetnika v okrožju Nau-Jang?«

Tje je odgovoril: »Jei-Hu je pravi mož.« »Jei Hu?« — se je začudil knez. »To je vendar tvoj sovražnik?«

Tje je odgovoril: »Knez me ni vprašal, kdo je moj sovražnik, marveč kdo bi bil najbolj sposoben za deželnega svetnika.«

In Jei Hu je postal deželni svetnik. Ljudstvo ni čutilo njegove vlade, torej je dobro vladal.

Tedaj je bilo treba popolniti mesto v področju uradnika Tje. In zopet je knez vprašal uradnika Tje-ja: »Kaj misliš, kdo bi bil najboljši za to mesto?«

Tje je odgovoril: »Vu je pravi mož.« »Vu?« — se je vprašal knez. »Vu je vendar tvoj sin?«

Tje je odgovoril: Knez me ni vprašal, kdo je moj sin; pač pa, kdo je najsposobnejši za to mesto.«

In Vu je postal uradnik.

Ko je Kungee to slišal, je rekel: »To je Tje modro priporočil. Ven je poslal svojega sovražnika, notri je izbral svojega sina. Tako mu more biti vedno v zgled.«

Kaj delajo državniki in generali stare Avstrije

Kako zelo je temeljila stara Avstrija na nenemskih narodih in koliko nemških mož je zavzemalo visoka mesta zgolj na račun teh narodov, pričča dejstvo, da pretežna večina teh mož v povojni Avstriji ni našla nikake uporabe več v javnem političnem življenju in se je umaknila v zasebno življenje — v kolikor jih smrt ni preselila na ovi svet, kjer se gotovo počutijo bolj domače nego v novi Avstriji. Bivši zunanji minister grof Berchtold, ki je podpisal ultimatum proti Srbiji, živi danes deloma v Monakovu deloma na svojih posestvih na Češkoslovaškem ter piše svoje spomine. General Auffenberg, bivši poveljnik IV. avstrijske armade, je danes navaden zasebnik in pisatelj; ravno tako bivši ministrski predsednik grof Clam-Martinic, ki so mu posestva na Češkoslovaškem zaplenili in ki se preživlja s časnikarstvom. Lepše je usoda ravnala z zadnjim ministrskim predsednikom Hussarekom, ki je danes na Dunaju vseučiliški profesor. Njegov predhodnik Seidler pa danes ni mnogo več nego oče znane igralkice Bivši zunanji minister grof Czernin je bil v novi Avstriji nekaj let narodni svetnik, a se je potem iz političnega življenja umaknil ter se udeležuje pri nekaterih industrijskih podjetjih. Mnogo bivših politikov, ki so preje igrali veliko vlogo, živijo danes na Dunaju kot publicisti, zavarovalni agenti, lastniki barov in podobno.

Več tuči!

Religija in državno življenje

Kakor dete ne more živeti brez doma, tako odrasli ne more živeti brez domovine. Družina in država sta dve najni družbi: Stvarnik človeške narave je človeka upodobil tako, da dejanski mora biti člen ene in druge.

Družina nudi človeku to, kar neobhodno potrebuje za vsakdanje življenje: prvo prebrano in zaščito, prvo vzgojo in prvo izobrazbo. Toda človek čuti še širše potrebe, zlasti na duhovnem polju, potrebe, katerim družina, ker je tako mala družba, ne more zadostiti. Radi tega stopa človek potom družine (in ne zgolj kot posameznik) v večje občestvo, v drugo družino, ki jo imenujemo država. Država je naravni postulat človeške narave, zato lahko rečemo, da jo hoče sam Bog. Njena naloga je pospeševati vsestransko časno blagostanje njenih udov, do čim skrbi za dosego večnega cilja Cerkev.

Cerkev in država sta si delili naloge: cerkev vodi človeka pod vidikom večne blaženosti, dočim skrbi država za časn timer blagor svojih članov.

Dosledno je izključen vsak spor med duhovno in državno oblastjo, ako ostane vsaka na svojem področju: nesoglasje bi začelo šele tedaj, če bi zastopnik cerkvene oblasti posegel v čisto posvetne (profane) zadeve (n. pr. ali naj se zida kak most iz lesa ali pa iz betona), ali pa — kar je žal tako pogosto, ako bi državni zastopnik zaukazal oziroma zabranil kako dejanje, ki je zgolj religiozna značaja (n. pr. da je treba zakopati duelanta po cerkvenem obredu). Poseben »sloves« v tem oziru je dosegel v zgodovini Jožef II., čigar ideje se ponavljajo v nekoliko modernizirani obliki zdaj v tej zdaj v oni evropski državi.

Mnoge reči so po svoji naravi tako jasno cerkvenega ali profanega značaja, da v normalnih razmerah sploh ne more priti do konflikta; nekatere zadeve pa so res »skupne«, to je: zanimajo cerkveno in državno oblast (n. pr. slovesno obhajanje gotovih praznikov, zakonske in šolske zadeve, državno-pravna pripadnost cerkvenih funkcionarjev itd.), glede teh se morajo pač zastopniki obeh oblasti prijateljski dogovoriti: ti dogovori se potem z medsebojno obvezo v sedanjih časih fiksirajo v »konkordat«.

Pri vseh pogajanjih mora veljati kot vrvovno načelo: »dajte cesarju, kar je cesarjevega, Bogu kar je božjeg«.

Te besede nam spričujejo, da ima katoličan resnične moralne dolžnosti do države, obenem pa, da država ni vsemogočna nad vestjo državljanov, temveč da njena prava ne hajo tam, kjer bi prišla navskriž z božjo pravico.

Iz gornjih besed dalje sklepamo: v vseh čisto političnih zadevah se mora katoličan podrediti zakonitim državnim odredbam; kjer takih ni, mu ostane svoboda mnenja in dejanja: državljani ni namreč kako slepo in nemo kolesce v državnem aparatu, temveč obstoja sicer kot član države, obenem pa tudi kot osebnost, in dosledno ne samo kot nositelj gotovih dolžnosti, temveč tudi kot nositelj gotovih svobod in pravic. — Dolžnosti, ki so zakonito določene, mora sicer res brezpogojno izpolniti, in s tem dati cesarju, kar je cesarjevega; obenem pa sme mirno in tudi energično zastopati svoje pravice. Take pravice ima kot državljani sploh, ali pa kot član kake verske ali narodne skupine ali pa kakega socialnega sloja.

Katoličan je brezdvomno dolžan domovini zvestobo in ljubezen: seveda se ne sme istovetiti države s stranko, ki je slučajno na vladi: Mehiko je eno, kabinet Calles je drugo; vladni kabineti se menjajo, država pa »drži«, te je ona o s t a n e, tudi ko Calles i Co. padejo. In prav državi smo dolžni zvestobo: glede tega ali onega kabineta pa katoliški državljani lahko vzame tudi opozicijsko stališče, ne da bi ga smel radi tega stigmatizirati za »protidrjavni element«.

V političnem življenju je pač mnogo predmetov, glede katerih smemo reči, da sami po sebi niso ne dobri ne zli, temveč »indiferentni« (n. pr. oblika vladavine); v takih zadevah mora vladati svoboda, da sme vsak zagovarjati svoje mnenje in braniti ga z vsemi zakonitimi sredstvi.

So pa tudi vprašanja, pri katerih katoliški državljani mora jasno pokazati svoje katoliško stališče: v šolskem vprašanju, v zadevah poroke ali »razporeke« itd. Tu ne more imeti ene vesti kot katolik, kot državljani pa drugo, kajti vest v človeku je le ena, in ta se mora držati v prvi vrsti nadnaravnih smernic.

Ako bi se torej pojavilo nasprotje med verskimi in političnimi interesi (dejanski je to nasprotje zgolj navidezno), mora zastopati katoličan vedno verske interese, ker »Boga je treba bolj poslušati, nego ljudi.« (Dej. Ap. 5, 29.)

Te interese zastopa tem lažje v demokratski obliki države, kjer ima vsak pravico zagovarjati svoje versko in narodno prepričanje: tega prepričanja pa ne sme pokazati samo s kako lepo frazo, temveč s tem da vrže volilno kroglico v pravo škrinjico.

Tudi ne smemo misliti, da država deli katoličanom kake »milosti«, ko jim prizna n. pr. verouk v šolah. To niso milosti, temveč svete pravice katoliških državljanov: saj so le-ti del države, njeni udje, in sicer v veliki večini pošteni, delavni in zvesti udje, ki pla-

čajo svoj denarni in svoj krvni davek, in imajo dosledno pravico zahtevati od države, da jim da, kar jim gre. — Mnenje, da bi morali biti državljani kakor ubogi Lazarji veseli, ako pade od zgoraj drobtinica tudi prednje, je moglo znabiti odgovarjati pretiranemu absolutističnemu pojmovanju o državi, danes je tako mnenje nesmiselno.

Gotovo ne smemo biti gluhi, ko nas država kliče, da izpolnimo svoje dolžnosti; toda ne smemo biti ni slepi, da bi ne videli svojih pravic. V državnem življenju mora veljati program:

Dolžnosti izpolnjevati, pravice pa zahtevati!

Ma'niške misli

V mesec pomladnega življenja se zbirajo leto za letom v oletarske množice, da dvigajo svoj glas za svoje pravice in se ogrevajo za boj zoper kapitalizem. Kapitalizem je postavil premoženje za svojega boga. Ne več toliko premoženje za in zaradi življenja, ampak premoženje zaradi premoženja s »mega! V materialistični misli, da je resnična samo stvar in da ni duhovnega sveta, je kapitalizem proglasil za življensko modrost pridobivanje zaradi pridobivanja, dobiček zaradi dobička, gromadenje imetja zaradi imetja. V kapitalizmu človek izgublja svoje osebno dostojanstvo, osebnemu človeku zagospoduje brezosebna stvar, zaslužni ga kapital. V praksi je kapitalizem razrežen, saj njegova življenska modrost mora biti modrost le redkim, ki zmorejo vstopiti in vzdržati v gospodarskem vrvežu za dobičkom. Razdelil je kapitalizem človeštvo v dva razreda: razred maloštevilnih, ki imajo vsega za življenje potrebnega in nepotrebnega, in v razred milijonskih množic, ki si s težko borbo pribore jedva najnujnejše potrebno. Množice socialnobednih so se že po naravnem gonu po samoohrani in samoobrambi strnile v protikapitalistične vrste na svojem razrednem stališču. Premogno jih zre v Marxa kot rešitelja in njegove misli kot rešilno blagovest, pa množice proletarcev tako časte tudi očeta kapitalizma: saj na materialistični misli, da duha ni in je le snov, živita oba kapitalizem in marksizem.

Kakor je maj kot mesec pomladi bednemu proletarcu znamenje vstajanja k boljšemu, človeka vrednemu življenju, tako mu je kot katoličanu tudi znamenje in up, da se dvigae človeštvo iz družabne razrvanosti, sovražstva in boja. Saj maj je katoličanu Marijin mesec. V duhu Najlepše in Najvišje vseh žena gleda katoličan za človeštvo odrešilne poti in misli.

Prva je ta: je duhovni svet in ta je več kot stvar, zato premoženje pomoček, ne cilj življenja in bogastvo ne predpogoj sreče in veličine človeka. Marija je živila vsa v duhovnem svetu, vsmerjena v onostranstvo. Njena glavna in edina skrb je bila izoblikovati svojo dušo, izpopolniti vase milostno položeno bogopodobnost. Siromašna in brez bogastva, pa vendar presrečna, žena trdega dela in skromnega, borgega kruha, pa blažena med vsemi ženami, žena trpljenja in bolečine, pa blagovana od narodov zemlje, žena lihega družinskega življenja brez zemskega bleška in hrupne zabave, pa največja v vsem stvarstvu — to je katoličanova Mati. Zato je naravno, da je Marijin vitez — svetnik asiški svobodno se odpovedal vsemu premoženju, odrgel spone lagodnega življenja in živel ne uživanju, ampak premagovanju in tako storil on — najrevnejši na zunaj, a po duhu prebogati za obnovo svoje socialno težke dobe več ko vsi, ki so živeli v izobilju zemskih dobrin. Prvi sodi p. Pesch S. J.: Kapitalizem in krščanstvo si nasprotujeta kot ogenj in voda!

Božja misel je nezmotna. Ta pa je šla mimo kapitalističnega bleška izbranih ter se ustavila pri siromašnih in v njih vrste položila največji biser — odločen stvarstvu, biser božjega materinstva. Preprosta, siromašna deklica iz podeželskega mesteca in delavcu, težaku zaročena bodi mati Sinu, taka je misel božja. Tesarjeva žena — v svetu nepoznana, siromašna oblečena in delavnih rok je nosila v sebi bogastvo in srečo — svetu nepoznano in nezasišano, pred katero je pa klavnjal svetega spoštovanja sam čisti angelski duh. Bog je iz najnižjih slojev izbral samo Mater božjo in človek naj bi v svojih mislih hodil mimo njih ali jih celo preziral? Prevzeta teh misli aristokratinja srednjega veka Elizabeta Turinška pozabila svoje plemstvo, zapuščala svoje grajske prostore, da bodi med najnižje, zapuščene in bedne in jim deli od svojega bogastva. Velike misli o dostojanstvu človekovem, v kapitalizmu in proletarcu, spoštovanja najnižjih in odlične sodbe o njih manjka svetu, zato toliko sovražstva, boja, zatiranja in izkoriščanja.

Okrog majniških oltarjev zbira Mati vse sloje — imovite in neimovite. Ob njih se zbirajo vsi, kakor da ni med njimi prepadov in razdorov. Smernice so kakor simbol ene skupnosti in vzajemnosti, ki jo oznanja med brati in sestrami Marijino duhovno materinstvo in ki more pognati le iz poduhovljenja človeka, iz njegovega osvobođenja iz suženjstva tvarnosti.

Verska strpnost

V slovačkem Novem mestu je ravnateljstvo neke šole pripravilo dijakom dela češkega pisatelja Macharja. Machar je v nekaterih svojih knjigah (Strup iz Judeje!) zagrezen sovražnik krščanstva in papeštva. List »Slovake« je protestiral proti takemu priporočilu ravnateljstva. Tudi par sto katoliških žena je prišlo energično protestirati k ravnateljstvu, da priporoča njihovim sinovom spise, ki tako sramotijo in blatijo krščanstvo.

In »Jutro« (1. 5.) govori sedaj o nenavadnem slučaju verske nestrpnosti. To je sploh stara priljubljena liberalna fraza. Pa kdo je v tem slučaju versko nestrpen? Ravnateljstvo ne! Ono je pripravilo le »umetnost! Nestrpen je list »Slovake«, nestrpne so žene, ki ne pustijo, da bi se uradno širila in vsiljevala laž in pa sovražstvo proti krščanstvu. Po misli jutrovskega časopisa bi katoliški starši morali čisto mirno vse prenesti, protiverska nestrpnost sme zastupljati vero in moralno življenje njihovih otrok, drugače padejo v sum, da so versko nestrpni. Tako misli tudi mehikanski framoson Calles in tako tudi dela. Svetu pa oznanja, da so katoličani krivi, da mešajo vero v politiko, ker si ne pustijo od politikov vzeti najdražjega in najsvetejšega, življenja v katoliški veri. Oni so versko nestrpni. Calles brani samo, da se »vera ne zlorablja v politične namene. Za-

to pa muči in pobija kristjane, »Jutro« in ves samostojno-demokratski tisk pa simpatizira z njim. On je seveda za čisto vero, katoličani pa so »versko nestrpni. Zakaj »Jutro« ne prinaša nadaljnjih poročil o Mehiki iz protestantskih listov »Daily Express« ali pa, kar je morda bližje, iz »Frankfurter Zeitung«? Čudno, da listi, ki se imajo za najboljše zagovornike vseh umetnikov, ni zabeležil izjave Bernarda Shawa o Callesu. Ali so vsi

ti sumljivi verske »nestrpnosti«.

Zelo jasni so »Jutrovic« pojmi o verski strpnosti: Katoličan naj bo vesel, da ga sploh pustimo še živeti, vse javno življenje, vsa vzgoja pa mora biti protiverska.

Mi samo obžalujemo tiste katoličane nasprotnega političnega prepričanja, ki podpirajo še vedno tako protiversko stališče.

Dr. Ivan Merz

Kakor smo že javili, je v četrtek 10. t. m. umrl podpredsednik Hrvatskega orlovskega saveza, dr. Ivan Merz.

Pokojni se je rodil 16. dec. 1896 v Banjaluki. Po odlično dovršeni maturi je študiral germanistiko na Dunaju od 1. 1915—17, ko je moral na vojsko. Že iz mlada goreč kongreganist, se je tu po vglabljanju v Franciška Asiškega popolnoma izobrazil v svojo fino in ljubeznivo ličnost. Svojo hrano je delil s svojim slugo in mu prepuščal svojo odejo, sam pa je spal v zimi na golih tleh. Po vojski je končal svoje dunajske študije in odšel na Francosko, kjer je na Sorbonni in na Institut Catholique dovršil svoje študije in napravil izpite iz francoske književnosti in jezika z odličnim uspehom. V Zagrebu je rigoroziral iz filozofije 1. 1923 na podlagi splošno opažene disertacije »Vpliv liturgije na francoske pisatelje od Chateaubrianda do danes«. Leta 1925. pa je bil imenovan za državnega profesorja na zagrebški nadškofijski gimnaziji.

Pokojni dr. Ivan Merz ni bil samo človek neobičajne inteligence, nego tudi redke duševne harmonije in pravi homo ecclesiasticus. Napravil je vsak dan svojo meditacijo, vsak dan si ga mogel videti v cerkvi o. Družbe Jezusove prejemati evharistični kruh in čupati moči za svojo naravnost nadčloveško delavnost in energijo brez počitka. Posvetil je vse svoje življenje kot pravo žrtev za rekrutizacijo hrvatskega javnega življenja. Bil je kot teoretik človek ravne linije, ki je neprestano iskal pravilno orientacijo vsega katoliškega pokreta. Svoje tozadevno delo je zastavil v prvi vrsti mladini, kateri je, ko se je po slovenskem zgledu izoblikovala v orlovstvo, dal idejno podlago s tem, da je priredil F. Terseglavovo »Zlato knjigo« v smeri katoliške akcije, v duhu žrtve, apostolata in Evharistije. Primarno duh, ustvarjen za literarno kritiko — njegova prva večja razprava v širši javnosti je bila študija o Barbussovem »Ognju« — je tako postal praktičen organizator in publicist v najširšem pomenu. Bil je romantik, poln zanosa, kojega sanje so bile vse posvečene veličini in napredku Cerkev ter njenega središča, papeštva. Poleg orlovstva in katoliške akcije, o kateri je napisal programatično knjigo pod istim naslovom, se je predvsem prizadeval, da bi v hrvatskem narodu povzdignil češčenje Bogorodice ter spisal knjigi »Zolin Lurd« in »Najnovjša čudeža v Lurdu«, katero delo se je prevedlo tudi na nemški jezik. Orlicem pa služi za zgled njegovo »Junaško življenje sv. Ivane

Ave eques Christi regis!

Za duha in srce

Anton Lajovic:

Misli o koncertni turneji Glasbene Matice po Češkoslovaški

Gotovo je, da je soodvisnost vseh strani duhovnega življenja tako velika, da bi na življenje napačno gledal in ga nepravilno ocenjeval, kdor bi hotel promatrati eno stran narodovega življenja čisto izolirano od vseh drugih. Zdi se mi, da sta na ta način v važni korelativnosti kulturno življenje narodovo in njegovo politično življenje. Zakaj kulturna sila narodova daje njegovemu političnemu udejstvovanju zanesljiv fundament in svojevrstno dinamiko. Zato so kulturne manifestacije naroda zlasti, če se izvršijo pred tujim narodom, tudi znatnega političnega pomena, ker ustvarjajo simpatično čustveno dispozicijo.

Na drugi strani pa se zdí zopet, da življenje v svojem razvoju kaže nagnjenje k čim večji osamosvojitvi različnih strok življenja. Čim manj je razvit narod, čim manjša je delitev dela, tem manjša je diferenciacija življenja. Ko pa se narodovo življenje razvije, se v njem v raznih duhovnih smereh v smislu specialnih interesov avtomatično grupirajo določene interesne grupe, ki imajo tendenco voditi in urejevati svoje zadeve čimbolj avtonomno.

Ko je naša Glasbena Matica započela svojo turnejo po Češkoslovaški, nas je mnogo mislilo, da bo resonanca češkoslovaškega naroda nasproti našim koncertnim prireditvam bistveno politično pobarvana in da zato ne bo verno zrcalo in merilo za naše kulturno prizadevanje bodisi na glasbeno produktivnem ali neproduktivnem polju; saj da bo a priori v znatni ali celo pretežni meri pomešana s tradicionalnimi političnimi simpatijami Čehov in Slovkov do nas Slovencev in na drugi strani, da bodo objektivno sodbo kolikor toliko preprečevala ona gorka čustva, izvirajoča iz ideje slovaškega bratstva, katera romantična ideja je ravno med Čehi imela svoje najmočnejše žarišče že odnekad. Zato so mnogi pričakovali, da bomo objektivno sodbo o vrednosti naših glasbenih stremljenj prinesli edinole iz tujega nam Dunaja. Pri tem seveda niso pomislili, da življenja prav za prav ni mogoče prav oceniti razen, da mu prinaša v naprej gorko simpatijo nasproti. Nikdar ne bi moglo pravično oceniti našega kulturnega napora ono duhovno osredje, kateremu bi bilo naše kulturno prizadevanje v naprej ali zoprn ali vsaj čisto egalno.

Resnica je, da sta sprejem naše Glasbene Ma-

tice po manjših mestih Češkoslovaške kakor tudi resonanca na naše koncerte imela znatno nuro bratsko-čustvene in politično-simpatične primese. Popolnoma drugačna se mi je zdela stvar v Pragi.

Praga je v kratkem času češkoslovaške samostojnosti postala prevažen političen center srednje Evrope, tehen center navzlic temu, da je Češkoslovaška relativno mala država, važni center v prvi vrsti zaradi velike kulturne znamenitosti, nenavadne agilnosti in aktivnosti češkoslovaškega naroda.

Izredno pospešeni tempo življenja v Pragi, tempo, ki je tem burnejši, čim aktivnejše je bilo v teh 10 letih svobode politično življenje češkega naroda, ta tempo je povzročil naglo diferenciacijo kulturnega življenja v Pragi. In tako se je zgodilo, da v tem, kako je Praga reagirala na naš koncert, nismo skoraj čutili nikakih političnih primese, temveč čisto strokovno-glasbeno reakcijo. Dasi je treba priznati, da nas je tudi glasbena Praga sicer v naprej sprejela z gorkoto, kar je lahko umljivo. Ob vsem tem smemo kritiko praško v celoti smatrati za avtoritativno in pravično merilo našega glasbenega stanja, kolikor ga je mogel prikazati in sam koncert naše Glasbene Matice.

Edine pa so bile vse praške kritike v tem, da se zbor Glasbene Matice odlikuje ne samo po naravni lepoti glasovnega materiala, temveč zlasti tudi po glasovni kulturi in po dovršenem glasovnem ravnotežju in glasovni homogenosti. Kritike so zlasti podajale mehko petja in kar komorno-muzično finočo prednašanja. Iz mnogih kritik je izhajala misel, da Čehi sami nimajo nobenega take harmonično uravnovešenega mešanega zbora.

Isti vtis so koncerti Glasbene Matice napravili glasom kritik tudi po vseh drugih mestih Češkoslovaške.

Smemo torej z neko upravičenostjo smatrati, da ima zbor Glasbene Matice te vrline kakor so jih na njem opazili na Češkoslovaškem, kjer je do tlej bilo naše glasbeno življenje skoro čisto nepoznano, in je obisk Glasbene Matice pomenil torej prvo neposredno kulturno srečanje s češkoslovaškim narodom.

Če so nam torej Čehi in Slovaki tako rekoč »izmeri« daljo in nebeško stran, je na nas, da upremo pogled v bodočnost, da vidimo, kakšne perspektive se nam odpirajo.

Če analiziramo nam pripisovane vrline, moramo ugotoviti, da glavna vrлина našega zbora, njegova glasovna kultura, njegova glasovna homogenost in uravnovešenost izvira iz napora enega

Gospodarstvo

Milanski velesojem

(Od našega rimskega dopisnika.)

Milan, maja.

Ko sem predlanskim obiskal milanski velesojem, sem iskal prenočišče od osme ure zvečer do enajste. Letos so se na postaji hotelski uslužbenci kar trkali zame. Slabo znamenje za letošnji sejem. Dvakrat sem preletel razstavni prostor in preživel tam cel dan do pozne noči, a nisem srečal niti enega tujca razen neke Angležinje.

Pa ne verjamem, da je samo atentat preplašil tujce. Ko kupiš vstopnico, najdeš med denarjem dvolirski bakren novic z napisom: »Regnando Vittorio Emanuele — Capo del Governo Benito Mussolini — veljaven le na velesojemu.« Na milanskem velesojemu se torej praktično rešuje spor med monarhijo in fašizmom. — Ne manjka se drugih znakov, da se je velesojem preračunljivo izpremenil v politično areno. Tik ob vhodu na levo opaziš nov paviljon »Dalmazija«. Malo naprej stoji nekdanji nemški paviljon, zgrajen v obliki čelade; v njem se kaže zgodovinski razvoj ... milanskega gledališča »Scala«. Nemci so odpovedali udeležbo, ker je po odredbi pripravljalega odbora z etničnim sejemom združena proslava desetletnice italijanske zmage.

Če se je po upostavi normalnih trgovskih in prometnih zvez, ki tako približavajo prodajalca in kupca, da jima je postal sestanek na sejmju združen z velikimi stroški, odveč, le z vztrajnim organizatoričnim in propagandnim delom doma in na tujem, ki je šlo tudi za tem, da se odstranijo ovire političnega značaja, moglo ohraniti le nekaj izmed toliko povojnih velesojemov, je moralo biti pač jasno, da je bil milanski velesojem po tolikih napakah pripravljalega odbora že a priori obsojen na neuspeh. Na sejmju je zastopanih 12 tujih držav (Francija, Anglija, Rusija, Češkoslovaška, Boljska, Madjarska, Belgija, Holandska, Švedska, Grčija, Švica, in Argentinija) z lastnimi paviljoni. — Pa to so razen ruskega — samo nekatere poučeno razstave o gospodarskih razmerah v dotičnih državah, na katerih zasebna podjetja niso zastopana. V ostalih paviljoni najdeš le tu in tam kako angleško, francosko ali belgijsko trdko; še manj je nemških, ki so zastopane le po milanskih agentih.

Svetovni sejem, kakor ga hoče prikazati neka reklamna brošura, prav gotovo to ni. Niti zdaleč se ne more meriti z lipskim, katerega so nameravali Italijani svojčas celo prekositi. V Lipskem je razstavilo okoli 12 tisoč trdk, v Milanu po uradnem zadržilu okoli 6 tisoč; med temi so v večini milanske trdkice in v tem številu so všteti tudi razni starinarji, ki so morali razstaviti svojo robo, da povečajo število izložnikov. Lipski velesojem je posetilo okoli 400 tisoč ljudi. Po računih reklamne brošure pripravljalega odbora bo prišlo na milanski velesojem okoli tri milijone ljudi. Deset tednov bo letos sejem odprl, vsak dan bo torej prišlo na sejem okoli 43 tisoč ljudi. Vsaka vstopnica prinese tri lire, inkasno bo znašal 9 milijonov lir! Idealni račun! V resnici obišče sejem okoli 2 do 3 tisoč ljudi dnevno, če všteto tudi zabave žejne Milančane, ki obiskujejo zvečer posebno zabavišče na sejmju. Pa tudi tu sem ugledal fantastične »ringespil« s tablico: Na prodaj!

Velika italijanska gospodarska in politična vzgojna razstava je le v službi fašizma. V tem pogledu se ji pa ne da nič oporekati. Na programu so hvalavredne gospodarske (živalske poljedelske i. dr.) sportne in avtomobilske tekme in razna zborovanja. Razstavni prostor je velikopotezno in okusno urejen, paviljoni so dobili značaj stalnosti; zgrajenih je bilo nekaj novih, med temi kolonialni. Mogočen vtis napravi paviljon »Mehanika«. Če ne verjamemo zlobnim glasovom, da se za temi »nacionalnim« produkti pogosto skrivajo inozemski, nas industrijske izložbe prepričajo, da ima Italija že zelo razvito industrijo na vseh poljih. Paviljon »Aeronavtika« je skoro prazen, zapuščen je tudi železniški oddelek. Bogato je zastopana marmorska obrt; Luigi Botinelli iz Vieggiu-Varese je izložil krasno izdelano križanega. — Mobilij je odkazan poseben paviljon. Toda vse opreme so izdelane v starih slogih, med katerimi prevladuje baročni. Kar zasebe te ob pogledu na te mračne oprave. Nikjer nič novega.

Ruski paviljon je kar natrpan z najrazličnejšimi pridelki in izdelki: les, žito, rude, kože, tapeti, kavčukovi izdelki, vrvi, konzerve itd. Kolikšno bogastvo! Poročilo apravi, da je Rusija tudi na drugih evropskih razstavah tako bogato udeležena. Svetovni gre očividno za tem, da dvignjevo izvoz. Rusinja mi razloži napise »Gostorg«, »Belgostorg« (beloruski gostorg), »Zakgostorg« (zakavkaski gostorg) itd.; vsaka republika ima svoj Gostorg, ki vodi trgovino z inozemstvom. Na paviljonu, ki je skrbno zastražen, vira sovjetska zastava. Češkoslovaška ima zelo ličen paviljon, zgrajen v čisto modernem slogu. Notranja uredba pa ne kaže, da bi Čehi pripisovali sejmju posebno važnost. Pozornost vzbujajo neki Čeh s svojim električnim aparatom »Dixramc«; porabiš ga lahko za kuhanje, za smenjenje las ali pot peč. Zgovorni Čeh se je zanimal tudi za ljubljanski sejm.

O sklenjenih kupčijah nisem mogel dobiti v statističnem uradu nikakih podatkov. Sicer bi ti ne bili razveseljivi. Proda se le kaka malenkost naravnost konsumentu, ki je prišel na sejm iz gole radovednosti.

Uvoz avtomobilov

Uvoz tovornih avtomobilov je znašal v zadnjih letih:

	kom.	ton	Din
1925	102	132	4.624.000
1925	290	318	8.665.000
1926	242	280	7.971.000
1927	115	194	5.185.000

Kakor je iz teh podatkov razvidno, naš uvoz tovornih avtomobilov nazaduje od leta 1925, ko je bil rekord, zlasti v prvi polovici leta pred uvedbo novega carinskega tarifa.

Delež posameznih držav pri uvozu je bil:

	1924	1925	1926	1927
Unija	25	196	112	48
Nemčija	219	42	10	18
Italija	13	22	58	17
Avstrija	28	12	28	16
Francija	3	3	28	13

Lani je nazadoval uvoz iz vseh držav; edino iz Nemčije, ki je bila že iztisnjena iz našega tržišča, je zopet nazadoval. Na prvem mestu je že tretje leto Unija.

Osebnih avtomobilov smo uvozili:

	kom.	ton	Din
1924	701	710	45.116.000
1925	2302	2301	92.161.000
1926	2068	2424	78.859.000
1927	1715	2184	69.386.000

Zanimivo je, da se vedno bolj uvažajo večji avtomobili. Tako je znašala povprečna teža voza leta 1925. 1000 kg, 1926 že 1180 kg in lani 1275 kg. Največ smo uvažali osebnih avtomobilov iz naslednjih držav:

	1924	1925	1926	1927
Unija	219	1285	879	665
Italija	157	485	435	267
Francija	108	232	479	231
Kanada	—	41	97	209
Nemčija	18	47	54	117
Avstrija	98	175	78	72
Češkoslovaška	12	27	6	34
Belgija	7	9	10	10
Anglija	9	7	24	7

Ti podatki kažejo, da je lani napredoval samo uvoz iz Kanade, Nemčije in Češkoslovaške. Zelo je nazadoval uvoz iz Francije: 1926 je frank padel in zato smo več kupovali. 1927 pa so se za nas podražila francoska vozila. Zanimivo je, da je čimdalje bolj naraščal delež Kanade, ki je skoro dohitela Francijo, da pa uvoz italijanskih voz k nam pada.

★

Sodelovanje jugoslovanskih borz. Kakor smo že poročali, se je vršila 10. t. m. v Beogradu konferenca naših borz; ljubljansko borzo je zastopal glavni tajnik dr. M. Dobrila. Ugotovljen je bil definitivni tekst pravilnika Zveze borz v kralj. SHS, nadalje je bil za delegata na konferenco borz v Pragi (o tem poročamo v drugi notici) imenovan dr. Peručič; glede načina notiranja stalnoobrestnih papirjev Zveza to prepušča svojim članom. Nadalje je bilo govora o pravilniku za izvrševanje odločb in razsodb inozemskih razsodišč v naši državi in obratno, o telefonski službi med domačimi in tujimi borzami in ugotovljen tekst donavskega kontrakta.

Industrija vizgalič. K našemu tozadevnemu članku z dne 11. t. m. pripominjamo, da sta pri »Prvi b. h. tvornici Šibica« Sarajevo, tovarna Dolac pri Travniku udeleženi praška in dunajska Solo družba, ki imata tudi večji paket delnic Drave. Kakor nam poročajo iz Maribora, je tovarna vizgalič v Rušah ustavila obrat deloma radi velikih zalog, deloma pa radi instalacije novih strojev. Vest o prevzemu te tovarne po Vrbovskem se ne potrjuje, pač pa kroži v zagrebških borznih krogih, da jo je kupila Drava.

Obrtniške stavbe zdruge II. redni občni zbor se bo vršil 14. t. m. ob 8 zvečer v dvorani Rokodelskega doma.

III. poročilo Hmeljarskega društva za Slovenijo o stanju hmeljarskih nasadov. Zalec v Sav. dolini SHS, dne 12. maja 1928. Nujno potrebno in zaželjenega vremena dosedaj še ni bilo. Vseled tega se tudi o stanju hmeljarskih nasadov ne more kaj ugodnega poročati. Rastlina je videti sicer zdrava, vendar je ponovni nočni mraz in mokromrzlo vreme povzročilo, da v razvoju zadnjih 14 dni ni, oz. le malo napredovala in da je v primeru z drugimi leti vsaj za dva tedna nazaj. Samoobsebi je pač razumljivo, da setudi obdelovanje ni moglo pravčasno izvrševati. Tuintam se je pojavil v večji ali manjši množini bolhač. Slejkoprej je hmeljarski nasadom toplo in suho vreme nujno potrebno. Hmeljska kupčija je zopet nekoliko oživela. — Društveno vodstvo.

Likvidacija. Davorin Johan in drugovi, družba z o. z. v Mariboru.

Vpisi v zadržni register: »Skupni dom«, r. z. z. o. z. v Dravogradu; »Zadržni dom«, občekoristna stavbna in kreditna zadruga, r. z. z. o. z. v Mariboru; Hranilnica in posojilnica v Puconcih, r. z. z. n. z.; Električna zadruga v Sevnici ob Savi, r. z. z. o. z.

Praška konferenca srednjeev. žitnih borz. Kakor smo že poročali, se vrši v Pragi 18. in 19. t. m. konferenca srednjeevropskih žitnih borz. 17. se vrši predkonferenca tajnikov borz. Program konference je naslednji: Splošne določbe o jemanju vzorcev pri kvalitativnih prigorovih, dosedanje delovanje borz za izvrševanje razsodb borznih razsodišč v posameznih državah (o tem so razpravljali že na dunajski konferenci), uporaba enakih sistemov tehnične in enak način ugotovitve kvalitativne teže, razširjenje donavskega kontrakta, ki je sedaj samo za pšenico in koruzo, na rž in oves. Jugoslovanske borze zastopa na tej konferenci dr. Spiro Peručič, glavni tajnik zagrebške borze.

Dobave. Ravn. drž. rudn. v Kakinju sprejema do 25. t. m. ponudbe glede dobave 1 osovine; dne 26. t. m. pa glede dobave 1 transformatorja. — Drž. rud. podjetje v Sarajevu sprejema do 2. junija t. l. ponudbe glede dobave 1 komplet, agregatstroja. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 29. t. m. pri min. vojske in mornarice, oddel. za mornarico, v Zemunu glede dobave 2500 ton briketov. — 31. t. m. pri smodnišnici v Kamniku glede dobave 30.000 kg trinitronaftalina. — Predmetni oglasi v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani.

Tržna poročila

Ljubljana, 12. maja 1927.

Žito. Ogromna špekulacija, ki je poglajala cene v Chicagu tako gor, kakor smo je prejšnji teden poročali, je ta teden nekoliko odnehala in so se cene ustalile. Tako so včeraj notirali v Chicagu: pšenica maj 153.25, julij 133.25—133.75, koruza maj 104.625, julij 107.75, oves 65.875, julij 59.50, rž maj 135.75, julij 133.375. Tudi pri nas se je tržišče umirilo. Cene pšenice so se ta teden ustalile na 365, v Bački, na tej podlagi so bili zaključki, toda zelo težko je dobiti blago. Kupuje pa se le najpotebnejše; ker pa se je konzum zaradi vzdrževanja pri stalno naraščajočih cenah, je bilo ta teden nekaj več kupčije. Položaj v koruzi je neizpremenjeno čvrsto. Cene se gibljejo okoli 300 v Bački, pa je blago težko dobiti. Nekaj blaga se ponuja v Sisku po 315—320, v Osijeku po 310 in inzulanka v Kotoribi po 320. Blaga se je pojavilo nekaj na trgu, vendar je položaj neizpremenjeno čvrsto, to pa zato, ker se nahaja blago v rokah producentov, ne trgovine. Tu pa ni opaziti nervoznosti, ki je deloma pri trgovini. Če bi bile zaloge blaga pri trgovini, bi najbrže prišlo do baisse. Vendar tudi delna nervozna prodaja trgovine, ki hoče izkoristiti visoke cene, ne vpliva na trg in poročila stalno javljajo: čvrsto ali pa neizpremenjeno tendenco. Dočim prejšnji teden ni bilo rži, se ta teden ponuja makedonska rešetana po nekoliko nižjih cenah: 370 Ljubljana, madjarska pa po 410 Ljubljana. Povpraševanje za rž pa je znatno. Nadalje je zopet nekoliko ponudbe v bosanskem ovsu po 280 Banjaluka, kar pride v Ljubljani na 310. Za bodoči razvoj tržišča je omeniti, da se pričakuje dovoz ameriškega blaga koncem maja, ozir. v prvi polovici junija, kar bo vplivalo vsakekor na cene.

Fižol. Kakor smo že prejšnji teden poročali,

se da fižol dobro plasirati, vendar je le še malo blaga na razpolago. Za fižol se zanima zlasti Francija (Bordeaux) in pa Sušak (domača potreba ali izvoz?). Ob tej priliki navajamo, da smo iz naše države lani izvozili 28.100 ton fižola v vrednosti 64.1 milj. dinarjev; poleg Slovenije izvažajo Vojvodina tudi fižol, vendar samo beli fižol. Leta 1926. je znašal ves izvoz 48.916 ton za 87.4 milj. dinarjev, 1925 pa 26.258 ton za 78.8 milj. dinarjev in 1924 32.250 ton za 155.7 milj. dinarjev.

Kava. Tendenca v inozemstvu je nadalje čvrsta in so se tudi pri nas vse vrste podražile za 1—1.50 Din pri kg. Ravnotako so se zvišale cene za žgano kavo v Ljubljani. Sedaj notirajo: Rio boljše vrste 36.50 Din, Santos superior 42.50 Din; žgana kava Rio boljše vrste 44 Din (prejšnji teden 43 Din), Santos 51 Din (prejšnji teden 50 Din).

Riž. Cene italijanskega riža stalno naraščajo. Na našem tržišču ta teden ni bilo izprememb in notira sedaj Splendor 6.60, dočim bi moral po tržiških cenah stati 7.20 Din. Cene so pri nas ostale stare, ker trgovina ne sledi takoj naraščajočim inozemskim cenam.

Testetine. Zaradi dviga cen moke so tovarne testenine: Ljubljana, Maribor in Cetina, zvišala cene za 50 par pri kg (en gros).

Mast. Cene masti so neizpremenjene, povpraševanja zanjo ni, zaloge so menda majhne; večji konzum je pričakovati koncem tega meseca in v juniju in s tem menda tudi zvišanja cen.

Čebula. Cene čebule stalno nazadujejo. Tako je bila prejšnji teden en gros cena pri nas 3 Din, ta teden pa se je znižala na 2.80 Din. Zanimivo je, da je začetkom marca prišla v Trst egiptovska čebula, ki se uvažja k nam, ker domačega blaga ni več, in notirala takrat 118—125, čez 10 dni je cena padla na 108, potem na 92, 84, 62, 58 in danes znaša 53 lir.

Južno. Pomaranče so večinoma razprodane, dobi se le ovalno blago, ki je debelokožno in zelo drago. Nadalje primanjkuje citron, katerih cena dnevno raste. Tudi v Trstu ni dobiti blaga.

Kovine. Kakor smo že med tednom poročali, je prišlo do sporazuma na konferenci o cinku, ki se je vršilo 7. t. m. v Bruslju. Vendar pa je aktivna politika cen onemogočena radi tega, ker Amerika ni pristopila. Zaenkrat se nanaša sporazum na 95% evropske produkcije, ki je znašala lani 627.000 ton, 1926 pa 541.000 ton pri svetovni produkciji 1.370.000 ton, ozir. 1.238.000 ton leta 1926. Evropska industrija cinka je navezana na Ameriko poleg tega še zato, ker je največji ameriški producent Anaconda Mining Copper Co. udeležen po Harriman skupini pri poljski industriji cinka. Zaenkrat je pričakovati stabilnejše cene in prenehanje spekulativnih fluktacij. Včeraj so notirali v Londonu: baker kasa 61.75, 3 mes. 62, cin kasa 232.50, 3 mes. 232, cink 26.35, 3 mes. 26.

Borza

Dne 12. maja 1928.

Devizni promet se je ta teden zmanjšal na 16.8 milj. Din napram 18.8, 19.6, 18, 17.1 v prejšnjih tednih, največ je bilo prometa v devizah: Curih, London in Praga. Privatno blago je bilo v devizah Trst Newyork in Budimpešta; ostalo pa je dala Narodna banka. Tečajni deviz se ta teden niso znatno izpremenili. Čvrstejši je bil Berlin, Curih in Newyork sta notirala cel teden neizpremenjeno. London in Dunaj sta teden zaključila nižje kakor tudi Praga. Trst pa se je do srede tedna učvrstil v petek pa popustil.

Na tržišču vrednostnih papirjev so bili državni papirji neenotni. Dočim je bilo zato invest. posojilo v Beogradu cel teden čvrsto, je v Zagrebu v drugi polovici tedna popustilo. Agrari so v Zagrebu nazadovali od 58 na 57—57.75, v Beogradu od 56.50—57 na 56. Ker so se izkazale vesti o novem plačevanju reparacij, da bi namreč naša država dobila mesto blaga gotovino, Nemci pa bi lahko za gotovo vsoto nakupili nove škode, popustil. Kakor že dalj časa, tako je bila tudi ta teden razen v sredo razlika med belgrajskimi in zagrebškimi tečajni tega papirja. Bančne vrednote so v splošnem tendirale čvrsteje. Tako se je n. pr. Prastrediona v teku tedna učvrstila od 810—812.50 na 817.50—820. V naslednjem podajamo v informaciji naših čitateljev popolno zagrebško tečajnico bančnih in industrijskih papirjev z dne 11. t. m. (denar-blago; v oklepajih zaključki): Hipo 58—59 (59, 58.50), Poljedelska 16.50 den., Kreditna 86—90 (85), Etno 190 den., Jugo 87—88 (88, 87), Prastrediona 817.50—820 (817.50, 820), Zemaljska 160 den., Ljublj. kred. 130—132, Srpska 142—145 (135), Katolička 33—35, Narodna 6690—6710 (6700), Jugo den. 92—94; industrijski papirji: Gutmann 210—220, Slavonija 12—13 (12), Slaveks 115 den., Nar. šum. 27.50—35, Danica 138—140 (140), Drava 372.50—375 (375), Isis 35—36 (30), Vevče 106—115, Ragusea 460 den., Ljevaonica 175 bl., Brod vagon 91—95 (95), Trbovlje 525—532.50, Union 240—280, Nar. mlinska 18 den., Sečerana 510—515, Sarajevo pivovarna 310—400. Na Dunaju se je Trboveljska vzdrževala na višini prejšnjega tedna, Kranj. ind. pa je izgubila na tečaju: dne 5. t. m. je notirala 44.75, včeraj pa samo še 41.25, kurz, ki ga drži že par dni. V Ljubljani je bila dne 9. t. m. zaključena po 335. Ruše so se v teku tedna učvrstile od 35.75 na 36.90. Podjetje je te dni instaliralo nove stroje.

Za blago glej »Tržna poročila«.

DENAR.

Ljubljana. (Prosti promet.) Berlin 1359.50, Curih 1068.50, Dunaj 799.50, London 277.35, Newyork 56.81, Pariz 223.65, Praga 168.46, Trst 299.50. Zagreb. (Prosti promet.) Berlin 1359.50, Curih 1068.50, Dunaj 799.50, London 277.34, Newyork

56.82 bl., Pariz 223.75, Praga 168.45, Trst 299.50 bl. Curih. Belgrad 9.13, Berlin 124.10, Budimpešta 90.65, Bukarešt 3.21, Dunaj 73, London 253.225, Newyork 518.80, Pariz 20.42, Praga 15.375, Trst 27.34, Sofija 3.745, Varšava 58.12, Madrid 87.05.

Dunaj. Devize: Belgrad 12.5075, Kodanj 190.70, London 34.68265, Milan 37.445, Newyork 710.65, Pariz 27.9775, Varšava 79.67. Valute: dolarji 708.25, lira 37.43, češkoslovaška krona 21.06. Praga. Devize: Lira 17.25, Belgrad 59.40, Pariz 132.75, London 164.75, Newyork 83.75. Dinar: Newyork 176, Berlin 7.36, London 277.30.

VREDNOSTNI PAPIRJI.

Zagreb. (Prosti promet.) 7% invest. posojl. 90.50—91.50, vojna odškodnina 143—144, agrari 57—57.50.

Dunaj. Podon.-savsko-jadran. 82.45, Alpine 43.85, Greinitz 4.90, Leykam 9.55, Trbovlje 66, Kraljska industr. 37.35, Mundus 186, Slavex 14.50, Slavonija 1.66.

BLAGO.

Novi Sad. 12. maja. Tedenški pregled: V preteklem tednu je bil srednji tečaj sledeči: Pšenica bač. 360—362.50, potiska 362.50—365, ječmen bač. in srem. 315—320, oves bač. in sr. 262.50—267.50, koruza bač. 295—297.50, bela 300—305, ban. 292.50—295, srem. 295—297.50, bela 300—305, ban. 292.50—295, srem. 295—297.50, junij 302.50—305, moka 0 g in gg 487.50—497.50, št. 2 467.50—477.50, št. 5 447.50—457.50, št. 6 425—435, št. 7 350—360, št. 8 240—245, otrobi: bač. in srem. 232.50—237.50, ban. 230—235, fižol bač. in srem. 410—420. Tendence: Začetkom tedna omahujoča, potem trdna. Promet: 89 vag. pšenice, 1 vag. ječmena, 2 vag. ovs, 204 vag. koruze, 30 vag. moke, 6 vag. otrobov, skupaj 332 vagonov.

Budimpešta (terminalska borza), 12. maja. Tendence medla. Pšenica maj 33.84, 33.80, zaklj. 33.80—33.82, okt. 31.50, 31.30, zaklj. 31.30—31.32, marc 33.48, 33.20, zaklj. 30.20—33.22, rž okt. 27.80, 27.64, zaklj. 27.62—27.64, mac 29.70, 29.60, zaklj. 29.60—29.62, koruza maj 28.54, 28.50, zaklj. 28.50—28.52, julij 29.26, zaklj. 29.20—29.24.

Najnovejše gospodarske vesti

SeJA TARIFNEGA ODBORA.

r Beograd, 12. maja. (Tel. »Slov.«) Pod predsedstvom glavnega ravnatelja za državne železnice Borivoja Gjuričiča se je vršila seja tarifnega odbora, kateri so prisostvovali tudi zastopniki iz Slovenije, med njimi prof. Remec za Zadružno zvezo, in Ivan Mohorič za Zbornico TOI. Na dnevnem redu so bila tri vprašanja: Otvoritev Thaon de Revela, povišanje notranjega tarifa za opeko in deklasifikacija opeke in apna, in končno o vplivu povečanja pristaniških taks. Najprej se je sklepalo o načinu, po katerem bi naj tarifni odbor v bodoče obravnaval posamezna tarifna vprašanja. Sklenilo se je, da ostane v veljavi poslovnik bivšega tarifnega odbora, prilagojen se pa odredbam nove uredbe o železniški organizaciji. Na podlagi tega je plenum odobril, da se odborejo štirje odseki in izvršilni odbor. Odsekom je dal nalogo proučiti vprašanja, ki so na dnevnem redu. Odseki so imeli seje in so o teh vprašanjih razpravljali. Ker se je objavilo, da se bo o otvoritvi Thaon de Revela razpravljalo na medministrski seji, se o tem ni govorilo, pač pa so zastopniki posameznih korporacij izdelali svoja mnenja pisмено. O tarifah za opeke so odseki sklenili, da se obdržijo tarifne postavke. O povečanju pristaniških taks so bili odseki mnenja, da bi to imelo velike posledice. Plenum je njihovo stališče sprejel.

ZVEZA PIVOVARNIŠKE INDUSTRIJE.

r Beograd, 12. maja. (Tel. »Slov.«) V Beogradu se je ustanovila Zveza pivovarniške industrije. Za predsednika je bil izvoljen Ignatije Bailoni. Na prvem zborovanju so govorili o državni trošarini na pivo. Zahtevali so, da se uvede za plačevanje trošarine na pivo takozvani ameriški sistem. Nadalje so se zastopniki 24 jugoslovanskih pivovarn izrekli proti oblastnim trošarinam, češ da ta zelo zmanjšuje konzum piva na škodo fiskalnih dohodkov. Končno se je govorilo o pogajanjih s Češkoslovaško. Protestirali so proti vsakemu znižanju carin. Z uvozom piva bi se škodovalo naši domači pivovarski industriji. Čehom pa bi ne bilo s tem nič pomagano. Iste ugodnosti bi morali dobiti tudi Avstrija in Madjarska. Pred vojno so v naše kraje uvažali pivo samo Avstrijci in Madjari.

UKINITEV ŽELEZNIŠKE TARIFE ZA PASVNE KRAJE.

r Beograd, 12. maja. (Tel. »Slov.«) S 1. junijem se ukine posebna železniška tarifa za pasivne kraje, ki velja od l. 1926.

Srednji devizni tečaj na ljublj. borzi od 7. IV. do 11. V. 1928.

||
||
||

Legenda o »Leninih možeh«

Nekoč, ko so cvetele breskve in so se veselili ljudje in živali, so potovali po svetu trije svetniki: Mamert, Pankracij in Servacij. Bili so tako revni, da niso premogli drugega nego vrečo toče, brento dežja in lonec viharja. Nihče jim ni hotel za to blago nič dati.

»Pojdimo k bogatemu kmetu; ta nas bo že sprejel,« je rekel Mamert.

In so šli.

»Ljubi prijatelj, daj nam jesti in prenoči nas, kajti od daleč smo prišli in nimamo prenočišča,« so rekli prijazno.

»Ho—ho!« — se je zasmejal kmet in jih pogledal od zgoraj navzdol — »kdo pa ste, da se potepate po svetu okrog?«

»Svetniki smo,« so rekli.

»Svetniki hočete biti, pa ste oblečeni v cunje in s seboj nimate drugega nego točo, dež in vihar? Lepi svetniki prav res!« — se je posmehoval kmet.

»Bogu bi utegnulo dopasti, da bi naredil iz toče zlato, iz dežja vino in viharja nebeško godbo,« — je odvrnil ponižno Servacij.

Tedaj je svetnike obdal čudežen sijaj; kmet se je prestrašil in se jih ni upal odpiti od praga.

Ko so odvečerjali, jim je nastlal s slamo, da bi legli ter jim čemerno želel lahko noč.

Ko so pa svetniki zaspali, se je kmet tiho spravil nad njihovo imetje in stresel točo v košaro, dež pa nalil v sod.

Videl bom, si je mislil, če bo res nastalo iz tega zlato in vino. Morda sta me nalagala, potem naj se pazita, da mi ne prideta še enkrat v roke; če sta pa govorila resnico, sem si dobro plačal. Lonec z viharjem in godbo naj pa le obdržita, meni nima za kaj biti.

Ko so se svetniki zjutraj zbudili in našli vrečo in brento prazno, so rekli: »Tako smo se tedaj iznebili bremena; imamo le še lonec z viharjem in ta ni težak.«

In so šli dalje. A kamor so prišli, so našli le malo prijateljev, ker so bili oblečeni v raševino in bosji ter neostrženi. Končno jim je bilo potovanja dovolj ter so se odpravili proti domu. In ko so šli po redovitih poljih in zelenih legih in je vse cvetelo in zelenelo, so ljudje in živali in rastline dajali čast Stvarniku in veselo prepevali hvalnice. Tudi svetniki so radostnega srca hvalili Boga in se veselili s stvarstvom, a iz lonca se je glasila nebeška godba.

Na večer so dospeli v vas, kjer so že enkrat prenočevali. Bili so utrujeni in lačni in napotili so se zopet k bogatemu kmetu.

»Prosimo, da nas še enkrat prenočiš,« so rekli.

»Od srca rad!« — je zaklical kmet, ko je slišal godbo iz lonca. Sedli so, jedli in pili, nato pa legli in zaspali.

Lonec mi še manjka! — si je rekel kmet. Gotovo morajo biti vse tri reči skupaj, ako naj iz toče postane zlato in iz dežja vino.

Ko pa je lonec odprl, se je sredi majske noči dvignil silen vihar in pogнал točo nad setve in dež nad cvetoče drevje. Nebo se je odelo v sive cunje in mrzel veter je bril preko lresoč se zemlje.

Svetniki so se pa kakor plamen dvignili proti nebesom in peli z viharjem: »Hvalite, hvalite...«

Ali more časnikar sploh čisto resnico pisati

S tem vprašanjem se je že svoj čas petala evropska časnikarska konferenca, sedaj pa razpravlja o njem pariški dopisnik »Christian Science Monitor« (Boston), Sisley Huddleston. Pravi, da je polno, stvarno resnico skoro nemogoče podati. Ne samo, da gleda vsak časnikar tudi proti svoji volji na dogodke, o katerih poroča, skozi očala svojega osebnega mnenja odnosno skozi časnikarska očala, ki povečavajo vselej senzacionalne momente. Tudi suha dejstva se morejo podati tako, da kale objektivno resnico. Razen tega se mora časnikar v obsegu omejevati in med dejstvi izbirati. Tu se že celo lahko izpači resnica.

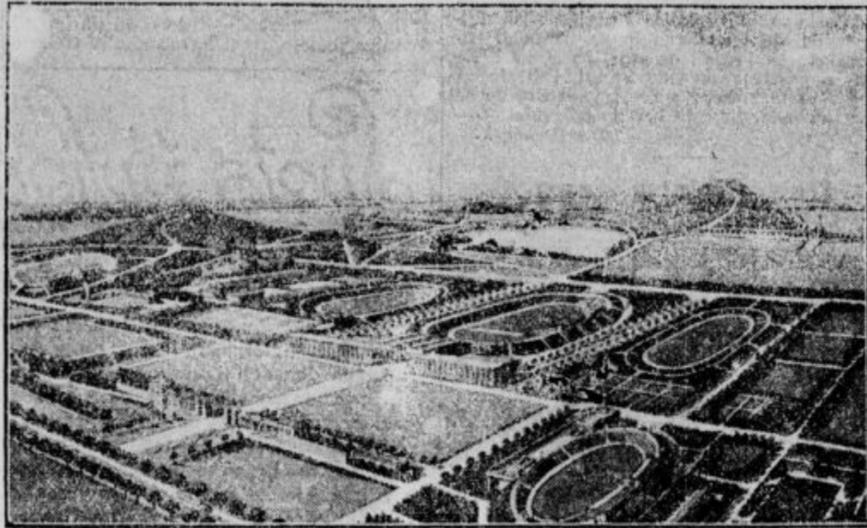
Pred kratkim — nadaljuje Sisley Huddleston — me je prestrašil naslov v nekem listu, ki je namigaval na »neizbežnost« vojne med dvema prijateljskima državama. Ker mi je znano, da zastopa mož, o katerega izjavah je poročal list, ravno nasprotno nazore, sem njegov govor pazljivo prebral in dognal, da je res rabil v naslovu navedene fraze, toda ravno v nasprotnem zmislu. Rekel je, da bi bila vojna neizogibna, če bi se hotelo verjeti

par norim, nezadovoljnim ljudem, ki jih pa javnost odklanja.

Še en slučaj iz lastne izkušnje, kako laže celo fotografski aparat. Poincare je eden najresnejših ljudi, kar jih poznam; redkokdaj se na njegovem obrazu pojavi smehljaj. Ob neki slovesnosti na prostem je Poincare predsedoval. Naslednji dan je nek nasprotni list prinesel Poincarejevo sliko, ki kaže, kakor bi se premier smehljaj in list je ministru očital, da se je posmehoval. Poincare je obdolžitev zavrnil in opozoril, da je stal na solncu in se mu je bliščalo. Kdor Poincareja pozna, bo tudi brez te izjave vedel, da je bila insinuacija krivična in nezaslišana.

F. I. Mansfield — nadaljuje Huddleston — ki na londonski univerzi predava praktično žurnalistiko, piše v nekem članku: »Resnica je tako mnogostranska, da je izredno te-

terija. Največji strah sem prestal, ko sem gledališče Fortuna, ki je kljub svojemu imenu veljalo kot začarano, zopet otvoril. Za prvo uprizoritev je bil določen neki Lonsdalov komad. Dotlej na tem odru ni bilo še niti enega uspeha, vsak komad se je igral k večjemu par tednov. Ko sem vzel gledališče v najem, mi ni nihče hotel posoditi denarja in le z veliko težavo sem spravil skupaj razmeroma majhno vsoto. Predprodaja za premiero je bila slaba, prezidave določeni dan niso bile dovršene, stoli v parketu so se majali, ker še niso bili pritrjeni. Vrh tega sem dobil poročilo, da sem pri dirkah v Epsomu zgubil. Noben žarek upanja mi ni svetil. Toda zvečer je bilo vse razprodano, uprizoritev je dosegla popoln uspeh, tako da smo igrali komad vsak večer skozi 10 mesecev in ga še vedno igramo.«

Pogled na celotni Oslaski stadion.

žavna naloga, posredovati bralcu vtis kakoga dogodka, ki bi popolnoma odgovarjal resnici. Vsak človek ima kako tendenco in dar opazovanja je tako različen, da bosta dva človeka eno ter isto stvar opisala popolnoma različno.«

Potem pravi Mansfield, da opravljajo listi svojo vsakdanjo nalogo na splošno zelo vestno in z veliko sposobnostjo, a njihovo delo se mora pravično ceniti. To je res — zaključuje Huddleston — toda pri vsem tem je še veliko prostora za močnejšo zavest dolžnosti in odgovornosti in za natančnejše vpoštevanje resnice, česar naj bi se držali vsi, ki skušajo služiti javnosti.

Tudi nesreča je opoteča

Gledališki igralciveliko drže na srečo in pripisujejo njeni dobri ali zli volji uspehe in neuspehe. Gledališča, ki imajo v svoji kroniki zabeleženih večje število neuspehov, dobe ime »nesrečnih gledališč« in se jim vsak pripadnik gledališke umetnosti, če le more, na daleč izogne. Takih »nesrečnih gledališč«

Sedem tekmovalk za svetovno lepoto potuje iz Pariza v Ameriko.

je v Londonu cela vrsta. Toda tudi nesreča je opoteča in tudi »najnesrečnejše gledališče« more doseči zopet zmagoslavje. O tem zabavno pripoveduje londonski gledališki ravnatelj in igralec Tom Walls, ki je v zadnjem času dosegel velike blagajniške uspehe in pobil tako vse praznoverje o »nesrečnih gledališčih«.

»Ko sem razmišljal o tem,« piše Walls, »da bi komad »Tone denarja« uprizoril v Aldwych gledališču, so vpili vsi modri ljudje: »Norost! V tem gledališču še ni vlekla nobena igra; prokletost je!« — Pripovedujejo, da je gledališče zgrajeno nad vodnjakom, ki ga je bil v davnih časih prekel neki opat. Skozi dvajset let je tukaj propadel komad za komadom in v tem času se je zabilo do 5 milijonov mark. Toda glej: igra »Tone denarja« je premagala zakletev in prodrila; igrali smo jo 15 mesecev zaporedoma in za njo je sledila cela vrsta drugih uspehov. »Nesrečno gledališče« je postalo zlata jama.

Jasno je, da se pri gledališču nikoli ne ve, kako bo izpadlo in vsaka premiera je lo-

pač, da več nego izgubiti očesa itak ne more, a to se bo zgodilo tako ali tako. Zamorec je nato zmešal v lončku rumeno-rjav prašek s soljo in vodo v gosto kašo; z njo je namazal dva kosa bombaža, položil enega na zgornjo in enega na spodnjo trepalnico in zavezal preko vsega ruto. Nato je rekel gospodarju, naj spi, čim najdalje more. Po dvajsetih urah osvežujočega spanja se je Evropejec prebudil: bolečine so minile, oko je bilo brez gnoja. Še enkrat so navezali zamorski obkladek in oko je bilo rešeno. Rujavi prašek pa, ki ga je uporabil zamorec, ni bil nič drugega nego curry — poper.

Kot učinkovito notranje in zunanje sredstvo proti kačjemu piku velja pri zamoreh bananin sok. Pa tudi v drugih slučajih ga uporabljajo. Neki Evropejec je padel s konja in pri tem mu je počila žila v pljučih. Niti morfij tudi mrzli obkladek niso ustavili krvi. V sled oslabitve in izgube krvi so se bali, da bo bolnik umrl. Slednjič je bolnik vprašal svojega črnega slugo, če ne ve morda za kako zdravilo. Sluga bi bil že prej rad svetloval,

General Cangkaisik, poveljnik kitajskih čol.

a si ni upal. Sedaj je bil ponosen, da so se obrnili tudi nanj. Takoj so posekali nekaj mladih banan, prestregli sok in ga dali bolniku v malih požirkih. Skoraj trenutno se je ustavila kri in bolnik je zaspal. Kasneje je dobil sok še enkrat in v osmih dneh je bil zopet na konju.

Snaga tudi na morju!

Odkar so začeli ladje kuriti z oljem, je morje mnogokje pokrito z velikimi, umazanimi oljnimi madeži. Ladje namreč pri čiščenju strojev izpuščajo ostanke olja v morje. V to oljno nesnago prihajajo razne morske ptice iskat hrane. Toda čim sedejo na površino, se smolasta oljnata snov prime njihovega perja ter ne morejo več odleteti. Na ta način pogine na tisoče ptic. Olje iz ladijskih strojev pa onesnažuje dostikrat tudi morje v kopalniščih. Na vsak način je to vprašanje postalo tako pereče, da se je l. 1926. sešla v Washingtonu posebna konferenca, ki se je posvetovala, kako bi se temu nedostatku odpomogli. Sprejeli so sklep, ki nasvetuje vladam, naj prepovedo izpuščanje olja v določeni oddaljenosti od obale. Dasi taka prepoved ne pomaga veliko, ker valovi zaneso olje tudi od daleč proti obali, so jo nekatere države (Anglija, Nemčija) vendar izdale. Poleg tega se pa razvija propaganda za uvedbo oljnih posnemalcev (separatorjev) na ladjah, s pomočjo katerih bi se vsi ostanki olja znova porabili. Mnoge ladje so že uvedle separatorje. Neki ameriški strokovnjak ceni, da izpuste z ladij v morje dnevno po 68.000 hektolitrov olja.

Paradižniki brez semena

Ameriški vzgojevalec D. G. Klasten v Newtonu (Kansas) je po petletnih poizkusih vzgojil paradižnik, ki je brez semena. Rastlina zraste zelo visoko in košata in donša orjaške sadeže. Nekateri paradižniki tehtajo skoraj po 4 funte ter jim podvezujejo košare, da jim dajejo oporo.

Sovražnik cepljenja proti osepicam

Monakovski študijski profesor dr. phil. Molinar je hud nasprotnik obveznega cepljenja proti kozam in nastopa z vsem ognjem za to, da se cepljenje odpravi. Na svojih dveh zadnjih zborovanjih je celo osebno žalil pruskega ministra za javno blaginjo Hirtsieferja, češ da nesramno laže, ko trdi, da rodi cepljenje dobre uspehe. Zaradi tega se je moral dr. Molinar te dni zagovarjati pred sodiščem. Tu je izjavil, da vztraja na svojih besedah. Opetovano je že v spomenicah opozoril ministra na brezkoristnost in škodljivost cepljenja proti kozam in na ugodne uspehe v Angliji, kjer so obveznost cepljenja odpravili. Minister je pa v deželnem zboru govoril v popolnoma nasprotnem zmislu. — Kot izvedenec je nato podal svoje mnenje prof. Gins, predstojnik na kužnem oddelku deželnega zdravstvenega sveta. Izjavil je, da so se na Angleškem osepnice, odkar so odpravili obvezno cepljenje, silno razširile; l. 1927. je bilo že 15.000 slučajev, letos pa do 1. aprila 1928. že 5000. Ni res, da bi to bile norice, kakor trdijo nasprotniki cepljenja, marveč so to prave koze. Pri tem ni glavno število smrtnih slučajev marveč dejstvo, da kužne kali ne zamro. Skoraj 90 odstotkov za kozami obolelih otrok je takih, ki niso bili cepljeni. Ako bi se v Nemčiji obvezno cepljenje odpravilo, bi se odpornost proti kozam zmanjšala in ta kužna bolezen bi zopet razsajala kakor v 18. in 19. stoletju. — Škodljive posledice po cepljenju so se med 12 milijoni cepitev pokazale le v treh slučajih. — Sodišče je dr. Molinarja obsodilo na 900 mark globe ali mesec dni zapora.

Rafaelova slika prodana. Rafaelova slika »Madona in dete« je bila prodana za 175.000 funtov. Nakupil jo je neki sir Duveen, ki namerava sliko spraviti v Ameriko, ad madjarska justica.

Radioemančijsko termalno kopalnišče 36—38° C

DOLENJSKE TOPLICE

Toplice pri Novem mestu, žel. postaja Straža-Toplice, ozdravijo sigurno revmatizem, nevralgije, ishemične bolezni, ostarelost itd. Vsaka tukajšnja kura čvrsti in pomlajuje. Uspehov tega že stoletja staroga zdravljenja ne doseže nobena druga terapija. V predsezoni in posestveni znatno znižane cene, 20 dni v vsem pavšalno 1200 Din Sezona od maja do oktobra. Železnični popusti. Fina restavracija. Zahtevajte prospekte.

Japonski general Masatomo Fukuoka, ki vodi boje zoper Kitajce.

Želite li se dopasti!

Ako želite biti lepi, obdržati svoje lice mladeniško sveže, svojo kožo elastično in baržunasto, svoje lase lepe in bujne, tedaj rabite za dnevno nego svoje lepote

1. »ELSA«-MILO ZDRAVJA IN LEPOTE, katero ni samo parfimirano toaletno milo, temveč vsebuje vsebi tudi medicinsko preizkušane dobrodelujoče sestavine, katere prodirajo v Vašo kožo in jo vzdržujejo zdravo, lepo, mlado, in Vašo zunanost mladeniško svežo.

FELLERJEVA PRAVA MILA ZDRAVJA IN LEPOTE SO:

- ELSA-lilijno mlečno milo
- ELSA-rumenjakovo milo
- ELSA-glicerin milo
- ELSA-boraks milo
- ELSA-katranovo (šampon) milo
- ELSA-milo za britje

Poizkusite jih! Nikdar ne boste rabili drugih mil!

Za poizkus 5 komadov Elsa-mila z omotom in poštino vred 52 Din.

2. FELLERJEVO PRAVO KAVKASKO POMADO ZA ZAŠČITO LICA IN KOŽE. Ona Vam izgleda gube in brazgotine dela kožo gubko in nežno, briše sledove staranja, vstvarja mladost in lepoto. Izcenadilo Vas bo, s kakšno brzino izginejo soščne pege, kožne brazde, rudečilo nosa, mozolji, zaje-daveci in drugi vsakovrstni nedostaki kože.

3. FELLERJEVO MOCNO POMADO ZA RAST LAS, katera preprečuje izpadanje las, prerano osivljenje, čisti lasne luskinje, dela lase mehke, gibke, bujne ter pospešuje njih rast.

Za poizkus 2 lončka ene ali po 1 lonček od vsake Elsa-pomade z omotom in poštino vred za 38 Din.

V Vašem interesu je, da pošljete denar vnaprej, ker plačate po povzetju radi poštini stroškov 10 Din več

Naročila nasloviti jasno: Lekarnarju

EUGEN V. FELLER, STUBICA DONJA

Elis trg 134.

Za potovalno sezono

priporoča kovčke, torbe, nahrbtnike itd. v veliki izbiri vseh vrst in tudi v vseh cenah

Ivan Kravos, Marlbor

Specijalni kovčki in torbice za potnike in vzorce se izdelujejo v lastni torbarski delavnici, na Slomškovem trgu št. 6.

Pozor letoviščarji!

Rateče — Planica pri Kranjski gori se otvori 17. junija 1928

brezalkoholna restavracija.

Celodnevna oskrba približno Din 25.—

Na razpolago bodo tudi pečenka in močnata jedila. — Se priporoča

Vilči Kavalar.

Kajenje je strup!

Vsako se more igranje odvaditi zdravju tako škodljivega kajenja z dr. Raseherja Putsch-tabletami. 1 omot 30 Din in poština; eno ozdravljenje 5 omotov 145 Din franko. Varujte se ponarejanj! Naročila naslavljajte točno „Aurora“ odd. 40, Novisad, Železniška 47.

Izobražen trg. zastopnik

se takoj sprejme za Slovenijo. — Pojasnila daje tvrdka Ivan Bogataj, Kongresni trg št. 19, Ljubljana.

Otvoritev trgovine

Cenj. občinstvu vljudno naznanjam, da sem dne 8. maja prevzel in na novo preuredil že dolgo znano trgovino z mešanim blagom v hiši g. Seidl, prej I. Simončič, Celovška 63

Trgovino sem založil s svežim in prvovrstnim blagom, tako da lahko vsakega cenj. odjemalca najsolidneje in točno postrežem.

Blago bom na željo dostavil na dom. Za cenjeno naklonjenost in obilen obisk se najvljudneje priporočam

Hinko Rebolj,
trgovina z meš. blagom.

Stric: »Dandanašnja moderna dekleta niti ne vedo, čemu so na svetu šivanke.

Nečakinja: »O stric, jaz pa vem, za gramofon jih rabijo.«

Modni atelje

Franjo Malis

diplomirani krojač
Ljubljana, Tržaška c. 29

se priporoča cenjenemu občinstvu za obilen obisk. Angleško in češko blago vedno na razpolago. Delo solidno! Cene zmerni!

Pensionat

in komercij. učilišče za inozemce
WIEN, II. Taborstrasse 29.

Perfektno priučenje nemščine, izobrazba v knjigovodstvu, korespondenci, trgovskem računstvu, trg. vedi in gospodarski geografiji (z diplomom). Traja od 1. julija do 31. januarja. — Celotni konorar 'S 2200.— (v treh obrokih) - Prospekti.

Naznanilo preselitve

Prešernova ulica št. 4

(zraven Frančiškanske cerkve)
(vis a vis Mestne hranilnice)

H. Suttner, Ljubljana 2

Zaloga ur, srebrnih in zlatih predmetov
Lastna protokolirana tovarna ur v Švici

Birmanska darila po nizkih cenah

Kovinstva ura z verižico . . . od Din 58 naprej
Srebrna ura z verižico . . . od Din 290 naprej
Srebrna zapetna ura . . . od Din 218 naprej
14-kar. zlata zapet. ura . . . od Din 380 naprej

3-letna garancija

Velika izbira, nizke cene, točna postrežba

Cenik zastoj in poštine prosto!

Razpošiljalna trgovina se nahaja na

Dunajski cesti št. 1. B.

Ljudska posojilnica v Celju

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

Cankarjeva ulica št. 4

(popreje pri Belem volu)

Obreduje hranilne vloge po najvišji mogoči obrestni meri in je denar pri njej najvarneje naložen, ker jamčijo poleg rezerv in lastnih hiš vsi člani z vsem svojim premoženjem.

Posojila in trgovski krediti pod najugodnejšimi pogoji.

Rentni in invalidni davek plačuje posojilnica.

Hranilne vloge nad Din 52.000.000-

Modni salon Eliza Hitzl

se je preselila iz Tavčarjeve ulice št. 11 v

Kolodvorsko ul. št. 34/1

(vis-a-vis Kino Dvor)

ter se p. n. občinstvu tudi za naprej kar najtopleje priporoča!

Domači vrt

Spisal M. Humek.

Broš. 33 Din, vez. 40 Din. — Knjiga se dobi v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

»Kraljestvo bi dal za enega samega konja«, je klical igralec na odru. Pa se oglasi na galeriji neki paglavec: »Ali ne bi zadostoval osel?«

»Dober bo,« je odvrnil igralec, »kar do! pridite.«

»Da, da, moja draga,« je poučevala neka ženska svojo neporočeno prijateljico, »zavedati se moraš, da ako ljubiš, velja to za celo življenje. Jaz vem, kaj govorim, saj sem bila trikrat poročena.«

Vsaka stvar ima svojo svetlo stran — celo obnošene moške hlače.

Polnojarmenik

P. n. lastniki mlinov in žag, ki si hočejo nabaviti stroje za svoj obrat ali zboljšati istega, kupijo najboljše nove in rabljene stroje pri

Ingenieurbüro F. G. SCHUBERT
GRAZ, Wartingergasse 17. — Tel. 1516.

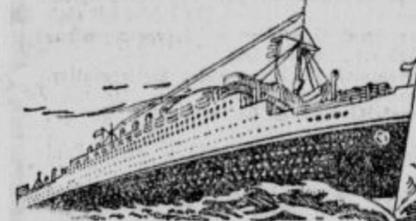
Stalna zaloga dobrih, rabljenih strojev za žage tudi iz Slovenije.

Cosulich Line-Trst

Najnov. svetovnozn. ekspresne motorne veleladje Saturnia in Vulcania

24.000 ton — 21 mil. litrosti na uro

Brzovozni promet preko Atlantskega oceana iz Trsta v New-York in Južno Ameriko.

Zahtevajte takoj brezplačna in točna pojasnila: **Simon Kmetec** zastopnik za Slovenijo in Prekmurje Ljubljana, Miklošičeva cesta št. 13 (Prva cesta desno od kolodvora.)

Kupujem hrastove prage (švelerje)

2-60 m, 25/15 cm skozi celo leto. Prevzemajo se pragi vsak mesec na nakladalni postaji in plačajo v gotovini. Ponudbe naj se pošljejo na

Poštni predal 167 - Sušak

Naš nadvse ljubljeni soprog, predobri oče, ded, brat, stric, tast in svak, gospod

Simon Vrhunec

policijski nadzornik v pokoju

je včeraj dne 12. maja ob 7. uri zjutraj po kratki in mučni bolezni, za vedno, zatisnil svoje blage oči.

Pogreb nepozabnega pokojnika se bo vršil v ponedeljek dne 14. maja 1928 ob 3. uri popoldne iz mrtvašnice deželne bolnišnice na pokopališče k Sv. Križu. Vrlemu možu in vzor očetu ohranimo trajan spomin.

LJUBLJANA, dne 12. maja 1928.

Marija Vrhunec, soproga. — Dr. Vinko Vrhunec, sin — v imenu vseh ostalih sorodnikov.

Brez posebnega obvestila.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Zahvala

Ob prerani smrti našega nepozabnega

Lojzeta

smo prejeli toliko dokazov sočustvovanja, da čutimo dolžnost se tem potom vsem toplo zahvaliti.

Zahvaljujemo se Udruženju Jugoslovanskih trgovskih visokošolcev in Slovenskemu krožku na Dunaju ter Udruženju Jugoslovanskih študentov u Beču za ganljive govore in prekrasno cvetje, ki so ga poklonili rajnkemu na zadnji poti v domovino.

Dalje se zahvaljujemo tukajšnji prečastiti duhovščini, posebno gosp. župniku Strajharju, občinskemu odboru, g. prof. Marnu in vsem njegovim gg. sošolcem, gg. pevcem za ganljivo petje, gg. govornikom ter vsem, ki so dragega rajnkega spremili na zadnji poti, ter vsem darovalcem krasnega cvetja. — Srčna hvala vsem!

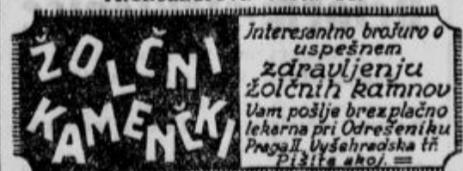
Borovnica, dne 12. maja 1928.

Rodbina Petričeva.

Vaša želja se Vam izpolni

in imeli boste obleko in perilo iz najboljšega, novomodnega blaga po zelo nizki ceni, ako si isto nabavite pri tvrdki

L. N. Šoštarč - Maribor, Aleksandrova cesta 13.

Zahvala Za mnogobrojne izraze iskrenega sočutja ob smrti naše iskreno ljubljene matere, stare matere, tele in tašče, gospe

Antonije Turba

vdove nadučitelja

za poklonjeno krasno cvetje in vence se vsem najtopleje zahvaljujemo. — Posebna zahvala pa bodi izrečena uradništvu direkcije in sekcije drž. železnice in vsem prijateljem in znan- cen, ki so blago pokojnico v tako častnem številu spremili na njeni zadnji poti.

Ljubljana, dne 13. maja 1928.

Ing. Josip Turba, sin — v imenu vsega sorodstva.

Z žalostnim srcem naznanjamo tužno vest, da je naš dragi brat, oziroma svak, gospod

Rudolf Arnšek

učitelj

danes zvečer ob 8. uri, od kapi zadet, izdihnil svojo blago dušo. Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v petek ob 10. uri. Videm ob Savi, dne 8. maja 1928.

Zalujoči ostali.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1:50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 3 ali 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko! Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo!

Za birmo F. Čuden

Ljubljana
Prešernova ul. 1.

Službe iščejo

Knjigovodkinja
veščica vseh pisarn. del, želi nastopiti službo takoj. Naslov pove upravo »Slovenca« pod št. 4059.

DEKLE,
ki je dovršila 6 mesečni tečaj gospodinjske šole z dobrim spričevalom, želi službo kot kuharica ali sobarica pri mirni katoliški družini. Najraje v kakem mestu v Sloveniji. Opravljala bi tudi druga lahka dela. - Ponudbe je poslati na Bara Štefanič, Križevška vas 17, p. Metlika.

KUHARICA
vajena vseh gospodinjskih opravil, želi službo pri dobri križi. Rodbini. Gre tudi kot pomočnica gospodinji. Naslov v upravi, št. 4075.

Pletilja
izurjena za vsa dela, išče stalne službe v Ljubljani. Naslov v upravi lista pod št. 4103.

Krojaski pomočnik
vešč damskega in moškega dela, želi službo. Pismene ponudbe na upravo lista pod »Krojač 4061«.

Kuharica - gospodinja
išče mesta najraje v županiji, pri gg. orožnikih, ali sicer kako samostojno službo. Je varčna, poštena in snažna. Pojasnila daje uprava lista pod št. 4119.

Prodajalka
izurjena v vseh strokah trgovine, pridna, poštena, želi mesta za takoj ali pozneje. Cenj dopise na upravo lista pod šifro »Poštena«, št. 4102.

Šivilja
želi službo za moško perilo ali šteparico. Grem tudi k manjši družini; večja kuhanja. Naslov v upravi pod Poštena 4155.

Proste službe
Z junijem se sprejme samski in vsestransko izučeni vrtnar v službo. Oglase sprejema uprava pod št. 4574.

Zastopnike
za prodajo drž. srečk na obroke, iščemo. Sijajni, brezkonkurenčni zaslužek. Razen izdatne provizije še »posebno fiksno nagrado« za gotovo količino srečk. - Bančna poslovalnica Bežjak, Maribor, Gosposka ulica 25.

Učenec
sprejemem za sedlar. obrt. Janez Rupar - Puštal pri Škofji Loki.

Kuharico
išče s 1. junijem tročlanska družina v večjem kraju na Gorenjskem, staro od 25 do 35 let, zdravo, pridno in pošteno, ki bi opravljala še druga lahka dela. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Kuharica« št. 4068.

Pletilja
izurjena, in UČENKA za strojno pletenje - se sprejme. - Naslov pove uprava lista pod št. 4643.

Iščem hlapca
na posestvo blizu Ljubljane iz poštene krščanske družine, trezen, zanesljiv, vajen vsega kmetijskega dela in živine, star 15 do 18 let. Plača po dogovoru. NaStop takoj ali 1. junij. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4107.

Dekle
staro 15-17 let, se sprejme v službo. Naslov pove uprava lista pod št. 4105.

Kontoristinja
zmožna vseh pisarniških del, samostojna korespondentinja in dobra računarica, dobi mesto s 1. junijem. Prednost imajo starejše osebi, ki so vezirane v špeceerijski stroki. Plača dobra, hrana in stanovanje v hiši. Ponudbe na naslov lista pod št. 4100.

Sprejme se vajenec
močan, iz poštene kmečke hiše. Janez Verdir, mesar in prekajevalec, Trzič.

Čevljarški pomočnik
za boljša dela se takoj sprejme za stalno; vsa oskrba v hiši. - Franc Travnik, Trebnje.

Likarica perila
se išče za moško perilo, dobra moč za dobro plačo event. tudi hrano in stanovanje. - Ponudbe na upravo lista pod »Dobra plača« št. 4098.

Gospodična se sprejme kot pisarniška moč
v trgovsko podjetje, zmožna stenografije in strojepisja. Ponudbe pod »Strojepis« na upravo lista št. 4099.

Marljive agente(-inje)
za obisk priv. strank s preizkušenimi predmeti po 12, 15, 20 Din, potrebnimi v vsakem gospodarstvu, išče povsod trgov. hiša Fran Voršič, Maribor, Vrbanova 19. Za vzorce je treba vpslati 35 ali 50 Din, ki se tekom treh dni vamejo spet nazaj, ako ne odgovarjajo.

Mizar. pomočnika
sprejme takoj Iv. Čenčič, Selca nad Škofjo Loko.

Čevljar. vajenca
sprejemem - pridnega in poštenega, s hrano in stanovanjem. - Maček Anton, Dol. Logatec.

Sedlar. pomočnik
posedujoč obrt ali ki more dobiti obrti in ki ima doslužno pomočniško do- do, se išče. - Naslov v upravi lista pod št. 4154.

Vajenca
za kleparsko obrt, iz poštene hiše, sprejemem takoj. - Vinko Burcer, Ribnica na Dolenjskem.

Kavarniška blagajničarka
se sprejme v stalno službo v Ljubljani. Ponudbe na upravo »Slov.« pod: Kav. blagajničarka 4139.

Zdravilišče na Golniku
sprejme s 1. jun pridnega, vestnega in treznega strežnika - Pismene prošnje je poslati upravi zdravilišča.

Strojnika
popolnoma večšega pri parni lokomobili ter s poznanjem elektromotorjev, išče parna žaga na električen pogon. - Interesenti naj se obrnejo na I. Magušar, Vrhnika.

Pouk
učiteljica z večletno prakso sprejme učenca za klavir. Pride tudi na dom Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Natančen pouk«.

Stanovanja

Selitve
v mestu in na deželo, strokovno in najcenejše potom

Slovenia transport
Ljubljana
Miklošičeva cesta št. 36
Telefon št. 2718

STANOVANJE 2-3 sob, kuhinje in pritiklin, išče stranka dveh oseb za takoj ali junij. Pismene ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Snažna in mirna stranka«.

Soba s prostim vhom
se odda boljši solidni osebi. Naslov v upravi pod št. 4076.

Prazno sobico
preprosto, iščem. Pismene ponudbe na upravo pod »Prazna«.

Odda se separirana soba
z eno ali dvema posteljami solidni osebi. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4141

Solnčne sobe
čiste, se oddajo. Naslov v upravi pod št. 4070.

Stanovanje
krasno, 2- do 4 sobno, »Absteigequartier« - za veltrogovca, veleposestnika itd., z vsem komfortom, za takoj ali pozneje. Ponudbe pod »Absteigequartier« na oglas. odd.

Stanovanje
dveh sob, svetle kuhinje, predsobe, balkona, električno razsvetljavo, vodovod, pritikline in nekaj vrta, se odda s 1. junijem in Društveni ulici 38 - Moste pri Ljubljani.

Stanovanje
obstoječe iz 2 sob in kuhinje, v novo zidani vili na Opekarski cesti - se odda s 1. junijem. - Več se poiže v stavbni pisarni na Rimski cesti 2.

Stanovanje
1 sobe in kuhinje s pritiklinami, souporabo kopalnice in pralnice ter vrta, odda s 1. julijem ob Dunajski cesti na Briču Pokojnin. zavod v Ljublj.

Vrtnarjem
Za fotografa
se oddajo prostori, ki se za lahkoto primerno preuredijo, na zelo prometni ulici. - Ponudbe pod »Za fotografa« na oglas. odd.

Restavracija
dobro vpeljana, na prometni točki, se odda onemu solventu-strokovnjaku, ki povrne izložene adaptacije - Ponudbe pod: »Adaptacija« na oglasni odd. »Slovenca«.

Trgovski lokal
z inventarjem, stanovanjem in vrtno (ptujski okraj). Najemina 500 Din. Naslov: »Marstan«, Maribor, Koroška cesta 10.

Skladiščni
prostori, izredno veliki - na zelo prometnem križišču, za trgovino, obrt ali industrijo, se oddajo. Ponudbe pod »Lepa skladišča« na ogl. odd. Slov.

Lokal
za trgovino ali pisarno, na zelo prometni cesti, se odda s 1. junijem. - Ponudbe pod: »Prometna oglas. odd. »Slov.«

Pisarniške sobe
izredno velike, lepe, v neposred. bližini sodišča in glavnega kolodvora, se za takoj ali junij oddajo. - Ponudbe pod »Pisarniške sobe« na oglas. odd.

Trgovina
se odda z mešanim blagom na prometnem kraju Gorenjske, z vsjo zalogo in inventarjem in lahko tudi s koncesijo, oziroma se sprejme tudi družabnik. Ponudbe na upravo lista pod: »Tako 4082«.

Pisarniški prostori
skladišča, delavnice, hlevi, se oddajo v najem v središču mesta. Naslov pove uprava lista pod št. 4012.

Posestva
Nova hiša
s 3 malimi stanovanji, vodovodom in vrtno, se po nizki ceni proda v Novem mestu. Naslov v upravi lista pod št. 3990.

Parcela
vogačna, 535 m², solnača lega, na Kodeljevem, se takoj proda. Poižve se v upravi lista pod št. 4523.

Umetni mlin
naprodaj: 2 para kamnov, valjci, z elektr. razsvetljavo, tik farne cerkve, sredi trga, 10 minut od žel. postaje. - Naslov v upravi lista pod št. 4642.

Posestvo
in gospodarsko poslopie, s 40 orali zemlje, od tega 20 oralov gozda, se ponudi proda. - Poižve se pri Rudolf Skarlovnik - Paka - Velenje.

Posestvo
10 oralov, s hišo in gospodarskim poslopiem, v zelo dobrem stanju, z nivi-vami, travniki in gozdom, pol ure od železn. postaje na Kočevskem, se po ugodni ceni takoj proda v last. Naslov se izve pri g. Francetu Godde, posest. v Koblerjih št. 28, p. Stara cerkev.

Mlin in žaga
na stalni vodi v prometnem kraju s posestvom vred naprodaj radi preselitve. Naslov pove uprava lista pod št. 4090.

Najugodnejša prilika
za posredovanje posestev, gostiln, trgovin, novogradnje itd. v Sloveniji in Hrvaški. Prijave ponudnikov sprejema brezplačno posredovalnica »Marstan«, Maribor, Koroška c. 10.

Hiša
nova, 4 sobe, kuhinja, za vsako obrt, veliko gospodarsko poslopie, velike kleti, električna luč, pri kolodvoru v mestu, prodam. Silvar, Ljutomer.

Hiša
z vrtno na meji Ljubljane se pod ugodnimi pogoji proda. - Stanovanje v avgustu prazno. Naslov pove uprava lista pod št. 4079.

Razglas,
Proda se lep smrekov gozd v izmeri čez štiri orale površine, ležec pet minut od državne ceste. Smreke bi dale do 400 kub. met. stavbnega lesa. Lastnik se izve pri upravi »Slovenca« pod št. 4113.

Trgovska hiša
z velikimi skladišči in trgov lokalom, se proda v Kranju št. 109, na Glavnem trgu, nasproti župne cerkve. Ponudbe na naslov: Kati Vajt, Kranj.

Vrhnika
V četrtek, 17. maja ob 10 dopoldne se bo prodalo na javni dražbi prostovoljno približ 5500 m² VRTA pri vili »Oroszy« na Vrhniki št. 2 pri postaji. Vrt, sadonosnik, je pripraven za zgradbo vil in hiš, za skladišče lesa, žago itd. Kupile se bodo lahko posamezne parcele ali pa vse skupaj. Dražba se vrši na licu mesta. Franjo Langof, kot varuh - Vrhnika 72.

Enodružin. hiša
lepa, velika, z 1 oralom zemlje, se proda ugodno. N. Gröger, strojno pletilstvo, Ormož.

Dvostanovanjska hiša
z vrtno, se proda za 80 tisoč Din v Trnovem. - Ponudbe pod: »Hiša 3« na upravo »Slov.«

Kdo kupi?
Proda se dobro ohranjena lokomobila 28-35 PH. Cena 36.000 Din. Poižve se Ljubljana, Linhartova ulica št. 8.

Prodajam cirka 5 m² meces. plohov
5 cm, popolnoma suhe. - Jos. Senica - Domžale.

Birmanska darila
najlepša in najcenejša kupite pri zlatarju A. Fuchs, Ljubljana, Šelenburgova ulica št. 6.

Nageljne
za okna in vrt razpošilja po 10 komad. 20 Din - IVAN JEMEC, vrtnarstvo v Mariboru.

Seno in otava v košnji
se odda poleg Ljubljane. Naslov v upravi pod št. 3698. Kupim stikalnico in mlin za sadje.

Izvoznicarji lesa!
iščem stal. odjemalca za tesan in okrogel les vsake vrste, proti sigurnemu plačilu. - Nalagam lahko tedensko 1 vagon. Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod št. 4605.

GRAHAM-I MOKA!
garantirano pristna in vsak dan sveža, se dobi po 6 Din za kilogram le valjčni mlin, Sevnica.

Pisalne stroje
»Remington«, najnovejše modele prodaja na obroke J. GUSTINČIČ, Maribor, Tattenbachova 14. Zahtevajte cenike!

Omara za led
velikost 65 x 75 x 95, se ceno proda. - Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4104.

KLAVIR
dobro ohranjen, skoraj nov ceno naprodaj. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 4104.

Prevozni avto
znamke Mercedes v dobrem stanju, z dobrim obročem za 10-15 oseb, se ponudi proda. Avto lahko vozi na eni tukajšnji že koncesionir. črti Naslov pove posredovalnica J. Osenjak - Ptuj.

Kdor želi brezhiben sprejem radio programov,
naj pošlje svoj naslov na upravo lista pod šifro »Specijalitet« št. 4116. Posebno priporočljivo tudi onim, ki nameravajo nabaviti radio.

Radio-aparat
tricevni, prodam za 1500 Din; ponudbe na upravo lista pod »Prvovrsten«, št. 4117.

Kratek klavir
ceno prodam. Klavir posodim na dom ali tudi za dnevne vaje. Zima, Stari trg 34/II.

Kratek glasovir
črn, in vinski SODI (polnjaki), naprodaj. Dobrajc, Maribor, Franciška cesta 21

Tovorni avto
Bianchi, 30 HP, 1 1/2 tonski, v popolnoma dobrem stanju, z dobro pnevmatiko, za nizko ceno, tudi na obroke, prodam. Na ogled: Ljubljana, Kolodvorska ulica, v garaži Žužek. - Natančna pojasnila daje: Franc Pohole, Planina pri Rakeku.

AJDO
mlevsko, 1-2 vagona, takoj proda Kmetijska zadruga v Ptuj.

Večja množina terovega olja
za inpregniranje lesa - proda po 3 Din za kilo Mihael Kavčič, Zgornja Siska - Ljubljana VII.

Prodajam dva otroška športna vozička
dobro ohranjena. Reber št. 3/II., Lip., Ljubljana.

Spalna oprava
dobro ohranjena, se po nizki ceni proda. - Jenkova ulica 3/I. - Liubl.

Popoln leksikon
v 17 knjigah, SVETILKA (ampel) in krasen umiv. SERVIS naprodaj. - Sv. Petra cesta 2/II., Ljublj.

8 novih oken
(150x85), in ELEKTRO-MOTOR za istomerni tok, 22 voltov, 9 KS, proda mizar Mišvelj - Vodmat.

Proda se
več dobro ohranjenih avtomobilov in motociklov, prvovrsti znamk, po najnižjih cenah. - Na ogled pri O. Žužek, Ljubljana, Tavčarjeva 11.

Kdo prodaja?
Kupujem
staro zlato, srebrne kroge in umetno zobovje po najvišjih cenah. A. Stuppi, zlatar, Maribor, Koroška cesta št. 8.

Vsakovrstno zlato kupuje
po najvišjih cenah. ČERNE, juvelir, Ljubljana, Wollova ulica št. 3.

Kupim ročno stikalnico
za izdelovanje cementnih plošč za tlak. Ponudbe na upravo »Slovenca« pod Cement št. 4130.

Škurete
kratice 12 in 13 mm, kupimo več vagonov. - Ponudbe pod: »Za zaboje« št. 4545 na upravo lista.

Kupi se stružnica
novejšega tipa. »Tribuna« F. B. L. Ljubljana, Karlovska cesta št. 4.

Kupim vrtno garnituro
dobro ohranjeno, leseno z železnim podstavkom. Ponudbe na pošt. predal 118.

Hlode
smrekove in jelove, vsako količino in v vseh dolžinah, od 4 m navzgor, kupimo franko vagon nakladalno postaja. Ponudbe s količino in ceno na: I. Magušar & Co., družba z o. z. Vrhnika.

Kupim peso
za živino. - Ponudbe na hotel »Slon«, Ljubljana.

Nasa obrt
Čč. duhovščini
se priporoča za izdelovanje talerjev in drugih oblek JOSIP TOMAŽIČ, Celje. Na okopih št. 5.

Mizarstvo
za stavb. in pohišt. dela se priporoča tvrd. Trink, Ljubljana, Linhartova ul.

Slike za legitimacije
izvršuje najhitreje fotograf HUGON HIBŠER, Ljubljana, Valvazorjev trg. 2583

luskinaste trobe
kupite najceneje pri tvrdki A. VOLK, Ljubljana Resljeva cesta 7

Krojaški mojster
dobro izvežban, kateri vodi že blizu 20 let svojo delavnico, se želi prenesti v kak prometni industrijski kraj Slovenije, da ni v večji okolici do- brega krojača. Prosim interese, da mi priskrbijo stanovanje. - V najem bi vzel tudi dobro idočo gostilno ali trgovino. - Naslov se izve v upravi »Slovenca« pod: »Pošten krojač št. 4584«.

Nogavice
žepne robce, samoveznice, kravate, vezeno, rokavice itd. kupite najceneje le pri tvrdki Osvaid Dobec trgovina galant. in pletenin LIUBJANA, Pred Škofijo 15.

COPIEC - ŠETKE
HINKO ŠIMENC
LJUBLJANA
KONGRESNI TRG 8

Naznanilo.
Ceni občinstvu vladno naznanjam, da imam na razpolago nov »Fiat 503« 5 sedežni AVTO. Prevezem dalje vožnje pod ugodnimi pogoji. - Avto garaža Keršič, Celovška cesta 38. - Telefon 2663.

Strokovno naobrazena ŠIVILJA
in prikrjovalka, sprejme v delo vseh vrst perila, moškega in ženskega, in obleke, zasebno ali v trgovino ali v izdelavo tovarniške konfekcije. Vajena je tudi ažuriranja in šlingarije. Gre tudi na dom. - Naslov v upravi pod: Zanesljiva št. 4596.

Pozor p. n. graditelji novih hiš in stavbena podjetja za ključarska dela.
Specialiteta štedilniki. - Pletenje mreže vseh dimenzij. - Franc Kosmač, Ljubljana, Jeranova ul. 5.

Pozor!
Krojno risanje in prikrjojevanje damskih oblek poučuje edino strokovno izprašana učiteljica gospa Roza Medved Ljubljana, Mestni trg 24, naspr. magistrata. - Istotam se izvršujejo damske obleke, kostumi, plašči itd. po zmerni ceni ter raznovrstni kroji po meri.

MR. BAHOVEC
PLANINKA
TRAVNILLI CA 7.

Planinka "zdravilni čaj"
prenavija čisti in osvoboduje kri, izboljša slabo prebavo, slabotno delovanje čreves, napitovanje, obolenja mokračne kisline, ister, žolca in žolčni kamen. Vzpostavlja apetit in zboljša učni kile pri arteriosklerozi. »Planinka« čaj je pristen v plombiranih paketih po Din 30 - z napisom proizvajalca - Lekarna Bahovec Ljubljana Kongresni trg (Dobi se v vseh lekarnah)

Gospodinjel - Poskusite
Plumbon

idealno sredstvo za podžiganje drv in premoğa. Zahtevajte PLAMEN pri Vašem trgovcu

Žima
najboljša in najcenejša pri M. Masteri tovarna žime Stražišče pri Kranju.

Vrvarske izdelke
najboljše kvalitete kupite najceneje v največji vrvarni Jugoslavije: Mehanična vrvarna šinkovce, Grosuplje Komisijiska zaloğa Palme, Celje, Canarjeva 7, Maribor, Koroška 8. 1503

Kapitalist
z 200.000 Din se sprejme kot družabnik k dobro vpeljanemu podjetju. Ponudbe na upravo lista pod »Varno in rentabilno«.

I. VARDIAN
Sisak 53. Hrv.

V MARIBORU
je najugodnejši nakup galanterije - drobnarije - papirja - pletenin - čevljarških potrebščin - motvoza - vrvarskih in pletarskih izdelkov - na debelo in na drobno - pri DRAGO ROSINA Vetrinjska ulica št. 26.

Tamburice
Priporoča svoje najboljše

Foto-atelje D. Rovšek
Ljubljana
Kolodvorska ulica št. 34
se vkladno pripravljamo vsemu občinstvu v mestu in na deželi, posebej na slikanje skupin, ter za vsa druga v fotograf. stroko spadajoča dela. Izvršujem prvovrstne povečane slike na papir in platno. - Na zahtevo pridem fotografirati tudi na dom. Cene zelo zmjerne. P. n. g. kolegom pripravim preizkušene prvovrstne foto-plošče, papirje in druge potrebščine francoskih in drugih tovarn. Velespoštovanjem D. Rovšek.

Žimnice
modroce, postelne mreže, želez postelje (složljive), otomane, divane in druge tapetniške izdelke dobite najceneje pri RUDOLFU RADOVANU, tapetniku, Krekov trg št. 7 (poleg Mestnega doma).

Parkete
hrastove dobite najceneje pri A. Kanc, Mengoš, tovarna parketov.

NAJBOLJŠI PREMOG
Cabin Wolfova 1/2

Druva
bukove in hrastove odpadke od parketov, dostavljajo po nizki ceni na dom parna žaga V. SCAGNETTI v Ljubljani, za gorenjskim kolodvorom.

D. M. C.
znamovan bel in barvan. Pe-1 prejaka št. 5-8, kvačkanec št. 30-100 in Mouliné v veliki izbiri in najceneje pri Osvaid Dobeic trgovina galant. in pletenin LJUBLJANA, Pred Škofijo 15.

Tvrdo Gričar & Mejač
najdete le v Šelenburgovi ulici 3

Geslo tvrdke: **Najboljše priporočilo je dobro blago</**

Auto-karoserije

za avtobuse, luksuzne in tovarne automobile, prikolice za motorna kolesa itd. po strokovnih načrtih v izredno lepih formah najsolidneje izdeluje

Splošno kolarstvo
M. Fajfar
izdelovalnica avto karoserij
Ljubljana, Trnovska 25

Telefon 34-10

Veliko vam koristi

če si omislite **kolo**

ali šivalni stroj

znamke Grifzner in Diamant

edinole pri

JOS. PETELINC

Ljubljana, blizu Prešernovega spomenika. 15 letna garancija. Pouk voznaja brezplačen.

Za birmo prodajam:

nikel moška ura	48 Din
srebrna moška ura	235 Din
14 kar. zlata moška ura	900 Din
nikel zapestna ura	120 Din
srebrna zapestna ura	215 Din
14 kar. zlata zapestna ura	360 Din
14 kar. zlata ovratna verižica	80 Din
srebrna ovratna verižica	20 Din

Ivan Pakiž

LJUBLJANA, Stari trg 20.

Oglejte si zalogo in cene!

NOVO BRIVNICO

za gospode komfortno in higienično urejeno

SEM OTVORIL

Strižem tudi na „bubi“ ter oskrbim vsa lasna dela, po solidnih cenah

J. ŠINKOVEC

MESTNI TRG št. 13

v hiši, kjer je „Grajaska klet“.

Razpis

Razpisuje se oddaja

zidarskih, tesarskih, kleparskih in vseh drugih pripadajočih del za adaptacijo

župne cerkve na Vinici

in prizidavo kapelice. — Prospekt je na razpolago pri župnem uradu. Troškovnik, detajliran za vsako posamezno delo, je vpslati najkasneje do 25. maja 1928 na naslov: ŽUPNI URAD VINICA, BELOKRAJINA. — Delo se odda skupno enemu podjetniku po prosti izbiri stavbnega odbora.

Stavbni odbor za adaptacijo cerkve na Vinici.

LOVRO KOS, predsednik.

AKO RABITE TISKOVINE

ILUSTRACIJE, KATALOGE ALI PROSPEKTE I. T. D., TODA SE NE MORETE ODLOČITI, V KAKŠNI TEHNIKI NAJ SE IZDELAJO.

BLAGOVOLITE SE OBRNITI VEDNO NA NASE PODJETJE. V VSEH TEH VPRAŠANJH VAM JE DRAGE VOLJE NA RAZPOLAGO

JUGOSLOVANSKA TISKARNA

BRZOJAVKE: JUGOTISKARNA LJUBLJANA

UMETNIŠKI GRAFIČNI ZAVOD, V KATEREM SO ZASTOPANE VSE MODERNE GRAFIČNE PANOGE VSA GRAFIČNA DELA SE IZVRŠUJEJO LEPO, SOLIDNO IN TOČNO PO ZMERNIH CENAH. — PRORAČUNI IN PONUDBE NA ZAHTEVO

OFFSET-TISK • KAMENOTISK
KNJIGOTISK • UMETNIŠKI TISK
ČRKOLIVNICA • KNJ. GOVEZVNICA

BLAGO
da vam obojke, vlijeno v veliki zabir, znano „solidne cene“
R. MIKLAVC „Pri Sklo“
Ljubljana

Ako imate bolečine v nogah, raztopite se danes zvečer 1-2 žlici soli sv. Roka za noge v lavorju tople vode in kopljite svoji trdni nogi 10 minut v nje. Polagoma izgine nadežno pečenje, izginejo praske in utrujenost nog. Ta kopelj zdravi tudi bolečine, ki jih povzročajo ozki čevlji. Odstranja najtrdozvrtnije zmrzline in zelo nadežno srbečico. Če držite nogi dalje časa v vodi, se zmečajo kurja očesa in druga mesta otrdele kože tako, da se lahko odstranijo brez noža. Sol sv. Roka za noge krepi najbolj občutljive noge in jih spravi v red tudi za slučaj največje zaemarjenosti, in sicer tako, da zopet lahko hodite, se poljubno vdajate športu ter lahko na enem mestu stojite, ne da bi čutili najmanjšo utrujenost ali bolečino. Veliki zavoj sv. Roka soli za noge velja 16 Din. Dobi se v vsaki lekarni in drogeriji. Ako ni v zalogi, obrnite se na naslov:

Gregorič - „Sanitas“ - drogerija - Ljubljana

Ogljeni papir (karbon papir) indigo papir, barvne frakove barvo za štampiljke, dobite vedno in najceneje pri **Lud. Baraga, Ljubljana** Selenburgova ul. 6/L. Telefon števil. 2980

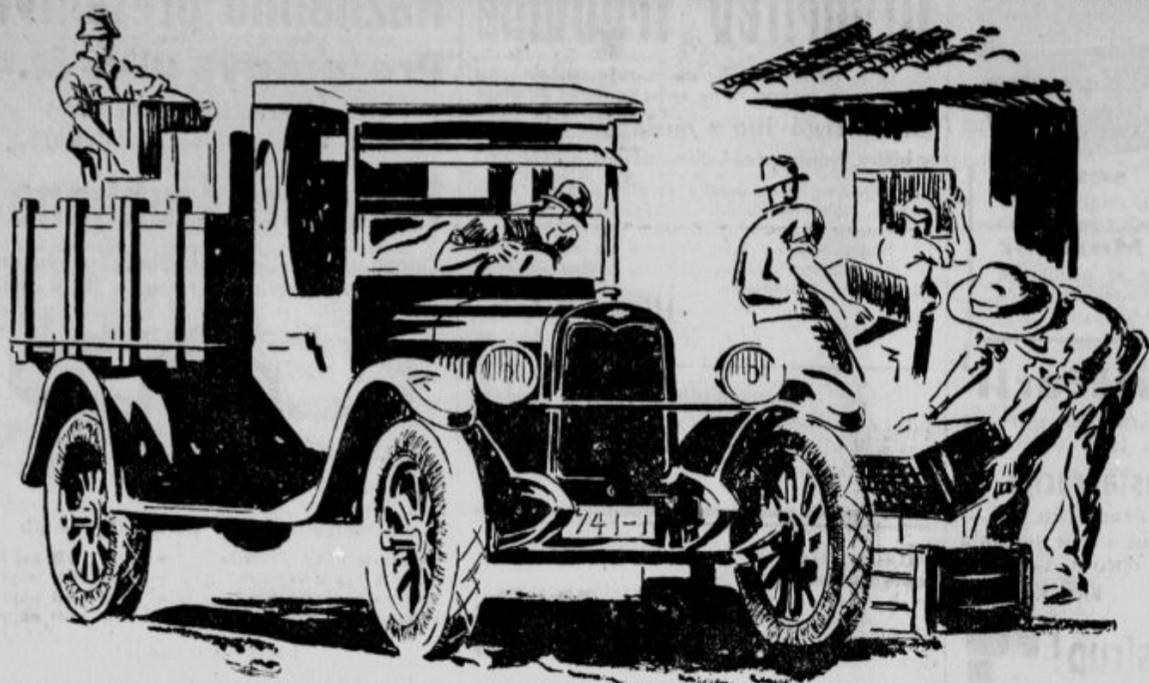
Henrik Sienkiewicz:
Na polju slave
Povest iz časa kralja Jana Sobieskega.

Začudeno so se spogledali. Nihče ni vedel, o čem so se prepirali.
Končno je prikinil molk Ciprianovič in rekel: »Saj tu menda ne bomo sedeli do jutra. Polnoč je že davno odbila, ogenj v peči ugaša. Postelje so pripravljene in počitek se nam bo vsem prilegel. Danes smo si ga pošteno zaslužili, kajti imeli smo mrzel, naporen dan.
Ogenj je ugasnil. Zdaj bi morali sedeti v temi in bratje Bukojemski so se radi odzvali gospodarjevemu vabilu. Pogovor je postajal vedno bolj redkobeseden in končno zastal. Potem se je zaslilo po vseh kotih nerazločno šepetanje. Mladeniči so molili večerno molitev, ki so jo spremljali njihov razpoloženju primerni globoki vzdihljaji. Siv pepel je polagoma prevlekel ogilje v peči, ki je dogorelo in počrnelo. Cvrček je žalostno zacvrčal, ko je ogenj ugasnil. Več škornjev je hrupno butnilo ob tla. Potem je vse utihnilo in kmalu je strašno smrčanje naznanilo, da so štirje bratje sladko zaspali.
A mladi Ciprianovič se ni mogel pomiriti, kajti vse njegove misli so letale okoli panne Sieninske kakor čebele okoli cvetke. Kako naj bi spal, ko mu je v glavi tako rojilo? Sicer je zopet in zopet poskušal zatisniti oči, a vselej zaman...
Naslednjega dne je stari Ciprianovič vroče prosil in rotil svoje goste, naj ostanejo vsaj še en dan v Jedlini. Stori je to, ker je bil gostoljuben človek in je to zahteval običaj. Pokleknil je celo pred pani Vinico, kar mu je bilo precej mučno rati putike, ki sicer ni bila nevarna, a mu je vendar povzročala nemale bolečine. Toda vse je bilo zaman. Pongovski si je vtepel v glavo, da odpotuje še dopoldne. Pripomnil je, da pričakuje doma obisk, in zoper to se ni dalo ugovarjati. Obveljala je njegova.

Vsa družba se je odpeljala v krasnem, solnčnem zimskem dnevu. Ledne sveče na drevju in sneženo polje, vse je bilo posejano z milijoni pestrih isker. Pod solnčnimi žarki so se tako bleščale, da so oči komaj vzdržale ta sijaj. Konji so se takoj spustili v vesel dir in boki so jim kar plesali. Sani so kot ptica leteli po zmrzlem snegu. Zastori v kočiji so bili dvignjeni in zdaj v levem, zdaj v desnem oknu se je videl sveži obrazek panne Sieninske z veselim pogledom in od mraza rdečim noskom. Zdel se je kakor jubka slika z okvirom.
Vozila se je kakor kraljica, kajti kočijo je obdajala prava sauve-garde (varnostna straža): mladi Ciprianovič in četvorica Bukojemskih. Bratje so si izposodili v Jedlinki najboljše konje — svoje lastne so morali že davno prodati — in v skoku obkrožali voz. Zdaj so napenjali uzde in vzpenjali konje na zadnje noge, zdaj so zopet povešali povode in besno prehiteli kočijo, tako da so se vsipale iskre in od zmrzle ceste leteli kosi ledu kakor kamni po zraku.
Pan Pongovski se pravzaprav ni čutil posebno počaščenega, da ima svoje častno spremstvo. Sicer je bil mladino pri odhodu naprosil, naj si ne dela nepotrebnih skrbi. Saj je bilo potovanje podnevi popolnoma varno in v tej pokrajini tudi nikoli niso čuli o razbojnikih. A gospodje so vztrajali na tem, da morajo damama izkazati primerno čast in ju spremiti do doma. Zato ni preostalo staremu panu nič drugega, kakor pokazati se prav tako vljudnega. Povabil je vso družbo, naj ga obišče danes v Belčaki. Ciprianovič (oče) mu je tudi obljubil, da bo kmalu vrnil poset, a hotel je priti šele nekoliko dni pozneje: preveč bi se utrudil, če bi moral v svoji starosti na vrat na nos zapustiti hišo, ne da bi se poprej pripravil na pot.
Jahalske umetnosti, v katerih so se spremljevalci veselo kosali, so naredile pot neverjetno kratkčasno. Panni Sieninski se je zdelo, da so prišli prekmalu: ves čas je pridno opazovala in občudovala jahače skozi okno.

Konji so se morali nekoliko spočiti in zato so se potniki ustavili pri samotni gozdni krčmi s pomembnim imenom »Pri tolovaju«. Poleg sta stali kovačnica in skedenj. Mojster je ravno podkoval konja. Pred krčmo pa je stalo več četveroprežnih kmečkih sani. Mršava, zmrzla kljuseta so stiskala repe. Na vratu so jim visele prazne torbe in spoteno, nagubano kožo je pokrivalo gosto ivje. Iz krčme so prišli ljudje, obstali v spoštljivi razdalji in začudeno ogledovali z jahači obkoljeno kočijo. Niso bili kmetje, temveč lončarji iz mesta Kočenec. Poleti so delali lonce, pozimi pa so jih vozili naprodaj po sanski poti v bližnje vasi, predvsem pa so obiskovali sosednja žeganja. Ugibali so, da bi utegnili potovati v kočiji in s tako številnim plemiškim spremstvom samo visoka oseba. Zato so radovedno opazovali vso družbo in se odkrili, dasi je bil zunaj hud mraz. Toplo zaviti potniki niso zapustili kočije, ostali tudi niso razjahali. Pongovski je poslal e svojega hlapca s steklenico vina v krčmo, da bi jo tam pogreli. Medtem ko so čakali na pijačo, je poklical pan Pongovski z njala bliže in jih vprašal, odkod so in kam namenjeni in ali jih niso v gozdu napadli volkovi?
»Ne, vaša milost, to pot so nas zverine pustile pri miru,« je odgovoril neki star mož, »a vendar potujemo rajši vsi skupaj in samo podnevi. Tukaj čakamo na tovariše iz Przitika in drugih krajev. Menda bo prišlo tudi nekaj kmetov. Če se zbere kakih petnajst ali dvajset voz, potem se odpeljemo tudi ponoči. Gorjače imamo itak vsi.
»Kaj je pa drugače novega pri vas?
»Volkovi so raztrgali pri belem dnevu krošnjarja, a bil je Žid. Kupoval je gosi. Na cesti so našli perje, a od žida in konja so ostale samo kosti. V bližini so našli tudi kapico in po nji spoznali, kdo je bil ta človek. Potem je prišel danes zjutraj sem peš neki plemič. Vso noč je sedel na drevesu. Pravi, da se mu je spotaknil konj in so mu ga volkovi pred očmi raztrgali. Tako je bil premrznil, da je komaj govoril in še zdaj spi tam, pri krčmarju.

LJUBSKA KNJAZNICA iz založništva Jugoslovanske knjigarnice v Ljubljani: 29 zvezki: A. Sheehana, Nočleg. Povest iz slavnega dekletja, 24 Din, vez. 27 Din — 24 zvezki: A. Marby, Banka. Ljubsko-slovenska povest, 22 Din, vez. 30 Din — 22 zvezki: Haggard, Hiti cesarja. Memuarne, 32 Din, vez. 42 Din — Storček in njegova burkasto življenje, 14 Din, vez. 22 Din — 27 zvezki: Pregelj, Otroč soluna, 24 Din, vez. 32 Din.

Cenejši v oskrbovanju, hitrejši in zanesljivejši

Da povečate Vaš posel in dobiček - potreben Vam je brzi in ekonomični tovorni avtomobil

Brzi prevoz od skladišča do železnice, od prodajalne do kupca, od mesta do mesta — to je merodajno, da se poveča Vaš posel in promet. Možnost povečati Vaš promet nudi Vam v polni meri CHEVROLET tovorni avtomobil, ki omogoča brzi in ekonomični prevoz.

Ta zelo močni tovorni voz morete popolnoma natovoriti in vendar bo prevažil lahko vsak breg, vsako najslabšo cesto, ne

da bi zgubil svojo brzino. Brez ozira na njegovo veliko moč so trgovci in kupčijska podjetja našli, da je CHEVROLET zelo cen v oskrbovanju. Posebno opozorujejo na majhno potrošnjo benzina in olja ter da nimajo velikih računov za popravila.

Na CHEVROLET chassis lahko postavite karoserijo, katera bo najbolje odgovarjala Vaši potrebi.

CHEVROLET TOVORNI IN POLTOVORNI VOZovi

PROIZVOD GENERAL MOTORS

Promptno dobavni!

CENE: Chassis, 1 1/2 tone Din 52.900 —
s tovorno karoserijo Din 65.000 — dalje
z omnibus karoserijo za 16 in več oseb Din 86.000 — dalje

Zastopniki in delavnice v celi državi

Glavno zastopstvo in skladišče rezervnih delov

V. & M. BAREŠIČ & Co.

Zagreb

Ljubljana

Kraljice Marije ulica šte. 34

Dunajska cesta šte. 12

Tudi Vaša obleka

postane zopet kakor nova, ako pustite isto kemično čistiti, barvati, plisirati in likati v tovarni

Josip Reich

Ljubljana, Poljanski nasip 4-6.

Sprejemališče: Selenburgova ulica 3.

Izvršitev v 24 urah. — Postrežba točna. — Cene zmerne. Plisiranje najnovjših vzorcev.

Zahvala

Podpisana se zahvaljujem tem potom podpornemu društvu

„Ljudska samopomoč“ v Mariboru

za takoj izplačano znatno podporo iz vseh 3 oddelkov po svojem nepričakovano umrlem bratu g. Frideriku Bast, najiskreneje in priporočam to človekoljubno društvo vsakomur v takojšnji pristop.

Laško, dne 10. maja 1928.

Pavlina Bast, omož. Drole.

Barvasti batist in vila
za damsko perilo

A & E. Skaberne, Ljubljana

Zelo znižane cene!

Dvokolesa novi modeli 1928. mo torji, otroški in igračni vozički, največji šivalni stroji in pnevmatika Michelin. Posebni od delek za popolno popravo, emaliranje in poniklanje dvokoles, otroških vozičkov, šivalnih strojev itd. Prošajo na obroke. — Ilustrovani ceniki franko.

„TRIBUNA“ F. B. L.
tovarna dvokoles in otroških vozičkov
Ljubljana, Karlovska cesta šte. 4.

Reform-steklenice

so za konzerviranje sadja in povrtnin
najboljše in najcenejše

Glavna zaloga za celo Jugoslavijo pri (tvrdki)
Lovro Petovar, Ivanjkovci.

Istotam se dobi Zupančev. knjiga:
Konzerviranje sadja in vsakovrstnih povrtnin
za domačo uporabo.
Ceniki na zahtevo.

NAJLEDJE!
BLUZE
DULOWERTE
ROKAVICE
NOGAVICE

**A. ŠINKOVEC
NASL. K. SOŠI**

MESTNI TRG
ŠT. 18. 19.

Kupim stalno vsako množino kstanjevegi taninskega iesa, smrekovi škorje, cele in zdrobljene, smrekovi hmelove droge, rabljene sode od strojnega in jedilnega olja, dobrem stanju, po najvišjih cenah. Akreditivno plačilo.

FRANC OSET. Sv. Peter v Savinjski dol

Zena je šla na ženski shod in ko se je vrnila, je možu zagrozila
> Me ženske bomo vam moškim že pokazale. Pomedle bomo po cel
deželi. — On (mirno): > Prav imate. Le kar v kuhinji prični.<

Jugoslovanska knjigarna v Ljubljani

priporoča:

- Bentle A., Von Ostern bis Pfingsten. Predigten und Homilien. 171 str., nevez. 45 Din.
- Beyer G., S. J., Maria, Trösterin der Betrübten. Zwölf Muttergottespredigten. 86 str., vez. 32 Din.
- Donders Dr. A., Meister der Predigt aus dem 19. u. 20. Jahrhundert. Ein homiletisches Lesebuch. 495 str., vez. 105 Din.
- Federer H., Und hat ein Blümlein bracht. Bilder und Geschichten. Gezeichnet v. Angelicus M. Beckert, Predigerordens. Vez. 90 Din.
- Hättenschwiler J. S. J., Die Unbefleckte Empfängnis. 32 Lesungen für den Maimonat. 406 str., vez. 70 Din.
- Kepler P. W., Wasser aus dem Felsen. Neue Folge der Homilien und Predigten, zvezek I., 379 str., vez. 90 Din.
- Loos A., Die lobwürdige Jungfrau. Dreissig Marienpredigten. 214 str., vez. 41 Din.
- Lucas J., An der Mutter Hand. Gedanken und Anregungen zur Marienverehrung. 335 str., vez. 74 Din.
- Mörzinger J., Das Blumenreich im Dienste der Gottesmutter. 32 Mai-Vorträge 202 str., nevez. 29 Din.
- Newmann, Der Maimonat. Gebete u. Betrachtungen. 80 str., vez. 16.50 Din.
- M. Pfaff P., Das Marianische Offizium erklärt v. Msgr. Paul Pfaff, 407 str., vez. 120 Din.
- Rieder Dr. K., Des Herren Wort! Das Kirchenjahr in katechetisch-liturgischen Homilien. 292 str., nevez. 60 Din.
- Scharsch P. S., Gotteswege in der Seele. Mahnworte zum Leben in Gott 189 str., vez. 34 Din.
- Schropp B. P., Quis ut Deus? (Wer ist wie Gott?) Religiös-kirchliche Vorträge für Jünglinge. 110 str., vez. 47 Din.
- Schütz J. H., Summa Mariana. Zvezek V. Kurze, zeitgemäße Marienpredigten. 848 str., vez. 170 Din.
- Thürlimann V. S. J., Maria als Vorbild des christlichen Lebens. Zweiunddreissig Predigten und Vorträge für den Maimonat und alle Marienfeste. 166 str., nevez. 55 Din.
- Weber A. P., Dein Meistersstück. Ein Büchlein über Charakterbildung für junge Leute. 222 str., vez. 53 Din.
- Welser B., Veni creator Spiritus! Predigtbüchlein für den Pfingstfestkreis. 194 str., nevez. 36 Din.
- Wickl R. S. J., Marienherrlichkeiten. Marienpredigten oder marianische Lesungen. 342 str., vez. 63 Din.
- Zierler B. P. P., Der englische Gruß 31 Predigten für den Monat Mai und zugleich für die vorzüglichen Marienfeste. 278 str., nevez. 48 Din.

Naznanilo

Naznanjam cenj. občinstvu, da od 18. aprila 1928 vodim svojo trgovino STANKO CVIKL in DRUG, Dobrna, z njeno filijalko v št. Lenartu v Slov. gorica pod naslovom:

JOŽE HRASTELJ, trgovina z mešanim blagom.

Tvrška

SPECIALIMPORT

F. SOKLIČ & Co. (prej) SLANOVEC & Co.)

VELETRGOVINA S SLIKAMI

AGENTURA — KOMISIJA

SE JE PRESELILA

v VOŠNJAKOVO ulico 4

nasproti protestantske cerkve,
za gostilno Novi Svet

Citre od 495.-Din. dalje. Gramofoni od 345.-Din. Ročne harmonike od 85.-Din. dalje.

Največja olup. tvrdka glazbenih instrumentov
Skladišče

Meinel & Herold
Tovarna glazbil, gramofonov in harmonik
Maribor

Rasporenila prvovrstne kvalitete izdelke po izredno niskih cenah
Preko 100.000 glazbil smo prodali v preteklem letu
Kaz dokazuje zornost naše tvrdke in niske cene!

Zahtevajte naš veliki brezplačni katalog

Gitarre od 207.-Din. dalje Mandoline od 136.-Din. dalje